

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-utasos postát sor egyszer 20 H,
minden következőnél 16 H-é.
Nyitár postt. sor 40 H-é.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 552.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, május 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Magyar zászló alatt.
- Választási mozgalmak.
- Áltiszti vasúti előléptetések.
- Tisza István Kolozsvárott.
- Véres akták.
- Pesti tréfák.
- Az aradi zslbvásár.
- Költözés közben.
- Hofrichterné a férje ellen.
- Iskola a korcsmában.
- Kulisszatitkok.
- Sacherin-csempészet Aradmegyében.
- Aradi leányból — orosz hercegné.
- Vasárnapi rimék.
- Tarkaságok.

A MUNKÁS MÁJUS.

**Nem lesz
addig ...**

A vörös nap, a munkások ünnepe a politikai harcok hónapját nyitja meg. A választási mozgalmak ülnek a tavasz legbujább hónapjára, s ha eddig csak elseje volt a vörös május, most az egész hónap vörös lesz. Talán csak a szenvedélyek izzásától, talán a vértől.

S a politikai küzdelmeknek program-pontjai, jelszavai között a legtöbb szó a munkások politikai követeléseiről: a választójogról esik. A mai ünnepen bizonyára értékelni fogják ezt az eredményt s a szociáldemokrata refrének közül bizonyára felharsan újra:

— Nem lesz addig rend és nyugalom Magyarországon, amíg az általános és titkos választójog törvénybe iktatva nincsen...

Aki először írta, először mondta ezt, azt bizonyára Lassale Ferdinánd betűi inspirálták, aki így adott a proletároknak utmutatót: Mikor valami nagy célt kitűzünk magunk elé, minden mással szemben siketeknek és vakoknak kell lennünk, a míg a sikerhez el nem jutottunk. Dacos, erőteljes mondás az is, a mely a választójogról szól. De a történelem, — a munkások írói vallják legelől — nem ismer örökké tartó, föltétlen igazságokat. S mintha a történelem, az események forgása ezt az állítást is megfordította volna Magyarországon.

Itt, ebben az országban, most, a mi időnkben, mintha fordítva lenne. Mintha azt lehetne inkább hirdetni:

— Nem lesz addig törvénybe foglalt választójog Magyarországon, a míg a rend és nyugalom biztosítva nincsen.

Frázis ez? Nézzünk csak az eseményekben hátra; tekintsünk előre.

Volt már a választójogról szó Magyarországon. Kormányprogram volt. Paktum alapján vállalnia kellett egy kormánynak, melynek körülbelül ez volt minden dolga. De a parlamenti alakulásban, a mely a kormányt körülvette, nem volt meg a törvényhozás állandó rendjének, az ország nyugalmának biztosítóka. Egyéni érdekek, bizonyos osztályok igényei és más mellékcélok tartottak össze ideig-óráig egy politikai keveréket. S nevezetes: a ragasztó anyag csak addig tartott, amíg ezek az érdekek kielégítést nyertek, jóllaktak. Mihelyt a választójogról kellett volna szólni, akkor a jegybank kérdése szétrobbantotta a parlamentet, a rendet, a nyugalmat, a

mely a választóreform megvalósítására szükséges lett volna.

S ha megint ez kezdődne előlől? Ha újra megeshetné, hogy az ország igazgatást, a törvénycsinálást obstrukcióval tennék lehetetlenné? Ha bekövetkeznék mindaz, amit a minden áron roszszalkodni kívánó párt jövendől: mikor lenne akkor mód a választójogról beszélni, vagy azt törvénynyé tárgyalni.

Bizonyosság azonban az, hogy mihelyt a parlament nyugodt mederbe kerül, a választóreformot meg kell csinálni. Hogy milyen lesz az, ma nem tudjuk. A választójog sorsa olyan sok szélsőség között hullámozott, hogy biztosat jövendőlni bajos. Volt úgy, hogy ma még senki se hitt komolyan a megvalósulásában, s másnap már kormányprogram lett a legszélsőbb, legradikálisabb választói reform. Akkor az általános választójog ügyéből hirtelen, meglepetésre kikerült a pluralis szavazatjog, amely már sehogyse hasonlított a jogkiterjesztéshez. Azután ez is megbukott. Hogy mi lesz, kik fognak bele öltözhetni, — az bizonytalan, de lesz és az föltétlen jogkiterjesztés lesz. S akik akkor a csonka választói reform révén fölkerültek a jogok szűk lépcsőin, azok könnyebben építhetik, szélesíthetik a lépcsőket az alulmaradtak számára.

Mintha ellentétben állana ez azzal, hogy népjogokat csak forradalommal lehet szerezni. Még a legkisebbeket is. Nincs ellentétben. Csak nem kell a forradalmakat okvetlenül barrikádokkal, Desmoulin Camille-okkal, vérontással és Dantonnal

Május elsején.

Emlékezés, téged köszöntlek,
Mikor e megszokott helyen
A szerelem legszebb havának
Legelső napját verselem.
Szívemben újra föllobog ma
Az elfelejtett, drága múlt,
A nagy idő, mikor szeretni
Szívem először megtanult,

Vagy még előbb . . . gyerekkoromban
Mi szép volt május elsején,
Mennyi virág volt a világon,
Szívemben mennyi volt a fény!
Az ördög tudta, mi az élet,
Zöld volt a föld, kék volt az ég!
Mily csodaszép volt ez a nagy nap,
Mikor tizesztendőös valék!

Utóbb, a sejtés szent korában,
Első szerelmem, hogy kitört
Az ifju május elsőnapján
Kettesben ittuk a gyönyört.
Csókok tüzeben majd elégtünk
S a jóbul sohsem volt elég . . .
Mily gyönyörű volt ez a nagy nap,
Mikor huszesztendőös valék!

Ma, istenem, de más a helyzet
S nem is nyugszom sehogy belé
Lassan, de bizon közéledvén
A tisztes harmincöt felé.
A láng, igaz, még nem aludt ki,
Szívem bohém-sziv. Még mulat.
De már őt vesz rajta olykor
A bus filiszter hangulat.

A napsugár bárhogy ragyogjon,
Bá-hogy nevessem rám az ég:
A május első napja többé
Nem az, mi volt tíz éve . . . rég!
Tán a vtrág sem oly színes már
S a dal szívemből kifogyott,
Mily közönyös lett ez a nagy nap,
Mióta vén fiu vagyok.

Már szinte látom, még tíz évet
A végzetem, ha ad nekem,
Lesz nekem is már feleségem
S öt neveletlen gyermekem.
S mindent feledvén, a dadával
A feleség, az ifjak, én:
Egy komfortáblin a ligelbe
Megyünk majd május elsején!

Hottal lenő.

Jönnek a színészek.

Írta: Kanizsal Ferencz.

Egy nyomtatvány akadt a kezem ügyébe. Ott hevert az asztalon. Alámpaernyő alól a levetődő aranyos fénykéve a nyomtatványnak két szavát világította meg. Eleinte, gépileg, csak a betűket láttam, de csakhamar a jelentésük is felfogtam. Ez a két szó: a „nagyvendéglő disztermében.“ Mükedvelői előadás, semmi kétség, valahol a vidéken. Ha az nem, akkor banket. Ha az sem, akkor kártpárba. Mert a párbajok is a nagyvendéglő disztermében szoktak elintéződni. Ez azonban mégsem lehet, mert lám, a párbajokra egyelőre még nem szokás meghívókat kibocsátani. Hanem színházi előadás, az lehet. Alkalmasint megérkezett valahová a jól szervezett, elsőrangú erőkből álló színtársulat és hirdeti, hogy előadásait a nagyvendéglő disztermében tartja.

És mert este volt, lámpafény volt és a szivarfüst merengésre készítő kabalákat irkált, ezüst fátvok lengésére, a nyitott ablakon beáramló illatos párákon, — szárnyakat kapott az emlékezés, mely visszaringatott vagy huszonöt évvel és láttam a tiszapárti kisváros főterét, a nagyvendéglővel . . . Ott ma az ugynevezett koplalósok ácsorognak. Szociálista munkások ezek, akiket azért keresztelt el a találékony néphumor koplalósoknak, mert inkább koplalnak, de a napszámból nem engednek. Akkor azonban felnőttek még nem légzengtek azon a helyen. Hiszen dolguk volt. Kapálni, kertészkedni kellett

elképzelné. Vannak torlasz és vér nélkül való forradalom is. Például ami most Angliában történik: a lordok trónfosztására törekvő forradalmak. Magyarországon évek óta érik, erősül a lelkek forradalma, amely a meggyőződéseket kerítette hatalmába s amely a markai között tartja az első nagy eredményt: a köztudatot, a beismerést, hogy a régi alkotmány helyébe frisset kell állítani s a népjogokat a lehető határig ki kell terjeszteni. Ennek a forradalomnak a parlamentben is érvényesülnie kell s minél kevésbé vetnek elébe más kérdéseket, annál jobban siettetik az útját. Obstrukciók, amelyek egy hatalmát vesztett párt dühét borítják a parlament nyakába, a közjogi kérdések újabb hazafiaskodó előráncigálása, — mind a választójog reformját tolják el.

Nem lesz addig... Nem fenyegetés ez a másik fenyegetésre, hanem a történeti valóságok által adott, természetes megállapítás. Őszinte, mert hiszen akik a rend és a nyugalom pártján vannak, azok a választójogot is becsületesen és meggyőződéssel akarják bővíteni. S akik ezt vallják, a munkapártiak, azoknak nem is az általános és titkos választójog hiveivel kell megküzdeniök. Hanem azokkal, akiknek politikai diadala azt jelentené, hogy nem lesz rend, nyugalom, de — legalább jó időre — általános és titkos választójog se.

Magyar zászló alatt.

A választási mozgalmak zajában Aradon egy csendes, de mélyen járó gazdasági mozgalom bontogatja szárnyait. A sokat hánytorgatott, lekicsinyelt, ócsárolt iparvédelmi mozgalom ez, mely ha lassan is, de mindinkább tért hódít az országban. Kevesen tudják Aradon, hogy ma már 85 városban van fiókja a budapesti magyar védőegyesületnek, melyek a központ vezetése mellett serényen munkálkodnak a hazai ipar fejlesztése és megerősítése érdekében. Van ilyen a szomszéd Temesváron, Szegeden, Nagyváradon is, csak Aradon nélkülözötte eddig a fogyasztó közönség a vám nélkül betolakodó és zsenge iparunk megizmosodását gátoló külföldi iparcikkek ellen a védelmet.

Pedig Aradnak elől kell járni ebben, nemcsak azért, mert történelmi multja kötelezi

erre, hanem mert intelligens hazafias közönsége mintegy predesztinálja arra, hogy minden ilyen hazafias mozgalomban vezető szerepet vigyen.

Az aradi mérnök és építészegylet vezetése alatt az aradi társadalmi egyesületek és testületek szabad egyesülés útján szövetkeznek a hazai iparpártolás ügyének felkarolására, hogy fokozott munkával helyrehozzák a mulasztottakat Nem új egyesület alapítására, nem a közönség új meghurcolására, hanem egy munkás szervezetté szövetkezik, mely a kitűzött cél érdekében buzgó és szívós kitartó munkára vállalkozik. A közönség széles rétegeiben az eszmét felébresztli és felszínre tartja, a kereskedőket pedig a szövetkezésben képviselt egyesületek erkölcsi erejével és a fogyasztók tömeges befolyásával rábírra a versenyképes magyar áruk raktáron tartására és az idegen iparcikkeknek fokozatos kiszorítására.

Nemcsak Arad város közönsége, hanem a helyi kereskedelem legtekintélyesebb képviselői is örömmel csatlakoztak és vettek részt a szövetkezés megalakításának előkészítő munkájában. Tartozunk annak az igazságnak a kijelentésével, hogy a helyi egyesületek lelkes csatlakozása mellett a helyreült hazafias kereskedők érdeme az, hogy a május 8-án d. e. fél 11 órakor a városháza nagytermében tartandó megalakulás elé a legbiztatóbb reményekkel nézhetünk.

Egész Arad városa örömmel köszönti ezt a mozgalmat. Örül, hogy végre olyan hazafias cél érdekében munkálkodhatik, melynél nincsenek pártérdekek, melyben minden magyar ember testvérként egy zászló alatt sorakozhatik, olyan zászló alatt, melynek nemcsak a színe, hanem a szövege is magyar. Nem tehetek róla, de én ezt a magyar jelvényt nem tudom egészen a magaménak vallani, ha annak lényege, anyaga is nem a magyar kéz munkája, hanem külföldi szövőipar terméke, a külföldi gazdagodásának a forrása. Igaz, hogy jelvényekben az abban rejlő eszme, a gondolat a fő. De az én gondolatom szent harmóniájába szívettépően belesir a hazafias fájdalom, hogy millió lobbogóval megy a magyar — a magyar ellen a választások küzdelmébe, és milliókat fizet csak a lobbogók kelméje fejében más és ellentétes érületű nemzet fiainak kezemunkájáért. Ez is gondolat, ez is eszme, mely a gazdasági érdekek nagy nemzetközi tusájában egyenlő rangot követel a zászlóhoz fűződő többi gondolattal. És ez a gondolat is érdemes ariá, hogy egy nemzet hozzáfűzze a becsületét, mert a nemzet egész anyagi existenciájának, tehát szellemi és erkölcsi erejének is a biztosítóka. A nemzeti érzés, a nemzeti köztudat rendszeren ilyen kicsinyesnek látszó jelenségekben nyilvánul meg és ott, ahol a nemzeti érzés csak külső látszat, csak hazugság, ott ezek a kicsinynek látszó tények elárulják a valóságot.

Hiába mond nekem a szónok nagyhangu hazafias szölamokat, ha utána pilzeni sörrel, vagy giszbühlis spriccerrel hűti le hazafias felángolását. És hiába énekl nekem levett kalappal a mi gyönyörű himnuszunkat, ha a karlsbadi cipőjétől kezdve a Habig kalapjáig minden külföldi rajta. Annak az ajkán hazugság a szó és káromlás az imádság is. Minden becsületes hazafi, ha ugyanabban a minőségben és áron kapja a hazai gyártmányt mint a külföldit, a hazait választja. A nagy és legsovénőbb német nemzet polgára silány portékának mondja a legkitünőbb angol acélárut is és német árut követel. Svédország egyszerűen elkobozza a malmói vámhivatalban azokat a külföldi keztyüket, melyeket svéd cégér alatt akar az élelmes német kereskedelem becsempészni. Ausztria még a lisztünket és borunkat is bojkottálja, ahol csak bírja. És például ásványvizet még Argentiniába is többet exportálunk, mint Ausztriába, mert ott van az áruló vignetta a palackon, mely származását elárulja.

Tanuljunk a nagy nemzetektől. Becsüljük meg a saját termelésünket és ne gazdagítsuk a külföldet. Ez legyen a jelszavunk, melyet becsületesen meg is tartunk. Tanárok és tanítók, az ifju zsenge hajtás derék letéteményesei, ezt a gondolatot véssétek a gyerekek szívébe, ha igaz, tettekben is megnyilvánuló hazafiságot akartok a jövő nemzedékbe beoltani.

Mikor az aradi mérnök és építész egylet, és vele a többi helybeli egyesületek és testületek is sorompóba lépnek a hazai ipar védelme érdekében, azzal a szilárd elhatározással teszik ezt, hogy megkezdett munkájukban megtántoríthatatlan kitartással és buzgósággal oda törekednek, hogy Aradvárosán belül ezeknek az eszméknek hathatós gyakorlati érvényesülést szerezzenek.

A negyvenes évek iparpártolási mozgalma alkalmával Deák Ferenc rámutat arra „a lassu, disztelen, aljas nemzeti halálra, a közelszegényülésre, a nemzeti sorvadásra mely a magyarra vár, ha saját iparát fel nem lendíti.“ „Csak egy lehet veszélyes, — mondja egy levelében — ha a dolog, miután megindították, részvétlenség miatt elesik, mert gyáváknak, nyomorultaknak fog bennünket tartani a külföld, s gunykcajjal kíséri minden vergődésünket, melylyel az elszegényedés örvényéből menekülni akarunk.“

Ez a rettegett kudarc azóta látszólag többször is ért bennünket. Szalmalángnak látszott minden újabb mozgalom, mit a magyar ipar érdekében indítottak és sokan azt hitték, hogy ezek nyomtalanul tűntek el. De a láng bevilágított gazdasági életünkbe. Megismertük a hiányokat. Felfedeztük az életképes hazai gyárainkat. A fölfedezett gyárak a hazai piac-réven föllendültek. A megismert hiányok nyomán

járnlok a szigethe, vagy a rétre. Ógyelegni csak mink ógyelegtünk, gyerekek, akik már akkor, vagy csakis akkor szerettük a pompát, a látványosságot és annak érkezését szimatoltuk, lestük, mint ahogy egész kis gyerekek azt lesik, mikor repül hát ki az ígért kanárimadár a fotográfó-masínából.

Hozzánk a színészek, akkoriban, nyáron szoktak jönni. Nos igen, mert egyben ki kellett aknázniok az éghajlat, a vidék és az évszak előnyeit. Ilyenkor már rengeteg görögdinnyék voltak kaphatók egy szuszteralléron (ez volt a neve a régi négykrajczárosnak) és a kis Tiszában (a folyónak a szigetet bekerítő kisebbik ágában) keszegek, pontyok és főleg durbincsök hemzsegtének. Ma már nem hemzsegtének, csak immel-ámmal „előfordulnak“, a manó tudja, mitől fogyatkoztak meg. Akárhányszor láttam nemesak a drámai hőst, de a szubrettet, a primadonát is, amint nagy-türelmesen picézett regeltől estig a parton. Legalább volt estvére halpaprikás. No hiszen, ma is picéznek a primadonnák, de egészen más halakra. Am akkor még tényleges halakra picéztek és volt abban valami költészet, higyjék meg, amikor a kultura vándor apostalai görög-és sárgadinnyéből, meg magukfogta halakból éltek.

Mikor a gyümölcsös kofa, a nagyvendéglő sarkán, dinnyét kezdett árulni, remélni lehetett, hogy jönnek már mihamar a színészek. És ilyen időben állandóan ott süntörögtünk, mink

áhitatos fiuk, sőt leánykák is néhányan a nagyvendéglő körül és lestük — Jutka nénit. Mert voltaképpen Jutka néni vezet be a szezőnt. No meg a Sas koma, ámbátor ő csak alárendelt személyiség, a Jutka néni mellett. Érzem, hogy felvilágosítással tartozom őket illetőleg. Nos, a Sas dinasztia mintha megdöntené azt a tételt, hogy magyar emberben nincs igazi művészvér, hogy a magyar ember nem lehet kóklér, cseppirágó, meg ilyesmi. Hát ez a Sas-familia, ámbátor bockoros, nincsetlen parasztsok egytől-egyig, mágis nevezetes familia. Ha bál volt készülőben, ők surolták föl a padlót és ők öntötték petróleumot a „luszterekbe“. Gyönyörű lámpák azok, sokkal szebbek, mint a templomban levő százkaru gyertya-csillárok. Ha cirku-z jött, ők segítettek a ponyvakerítés eszkábálásában. Ha Kalocsáról bérmálni jött az érsek, szentigaz, hogy ők csinálták a diadalkaput és Jutka néni volt az első, aki kezét csókolt az érseknek. A második mindjárt a Sas koma, már mint a Jutka néni fia. Mondanom is fölösleges, hogy követválasztásokon is ők voltak a fő-fő személyek. No és színházi ügyekben! — de épp ezt akarom elmondani.

Hát ahogy ott ógyelgünk a nagyvendéglő oldalsó szárnya előtt egy napon, megjelen ám Jutka néni. Nagy kulcs-csomó csörgött rajta, a kötényéről függvén. Sem jobbra, sem balra nem pislantván, ment egyenest a maga céltudatos útján. Mit adtam volna érte, ha rámnéz, ha csak egy pillantást vetett volna rám! Odaadtam

volna az egész zsebemet, pedig sok ékes drágaság, becses kincs duzzadt benne: mágnespatkó, — nini, azóta sem volt mágnespatkóm és egyáltalán kinek van? — gummipuska, színes ceruzák, gombok, „glikkerok“ (üveggyolyók), vagy tizméter spárga, a sárkányhoz való, aztán különböző rozsdás tollak, zsebkés, do-romb, különféle radirgummik — tintafoltra is érvényesek — átyukasztott vasuti jegyek, külföldi bélyegek, egy gyönyörűen fejlett csiborbogár, skatulyában egy sáska, meg mit tudom én már, de alkalmasint néhány dráma-cigaretta és feltétlenül egy pakli — görög tüzes gyufa. Ha elbujtunk a pincébe dohányozni, mindig görögtüzzel gyújtottunk rá. Hej, az volt a világ!

Na, mondom, a Jutka néni egyenest az ajtóhoz ment és kulcsait ünnepélyesen zörgetvén, kinyitotta. Ez az ajtó vezet a nagyvendéglő disztermébe, azaz, oda: ahol a színház szokott lenni. Még nem mertünk mozdulni. Egyelőre némán élveztük a nagy szenzációkat bevezető pillanatot. Aztán sorra kinyitak az ablakok. (Február óta, amikor műkedvelői előadás volt, zárva voltak az ablakok.) Dohos, penészes szag áradt ki a teremből, ámde mink kéjelegve szimatoltuk, gyönyörködve szürcsöltük ezt az illatot és mivel az ablakok — már ugyanis a földszintiek, mert hát emeletes az a diszterem, kérem! — jó alacsonyak, odasieltünk és a párkányokra tehenkedve bámészkodtunk be a terembé.

pedig a hazai piacon bizva új gyárak keletkeztek.

Tehát a látszólagos kudarc csak lassú fejlődésnek tekinthető, mely hogy meg ne álljon és hatalmasabb ütemben haladjon előre, erre szükséges a társadalom összes tényezőjének lelkes együttműködése, kitartó munkálkodása.

Németh Zsigmond.

Választási mozgalmak.

Románok — egy pángermán mellett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A lippai kerület választási mozgalmának érdekes eseménye az a felhívás, amelyet Pop C. István dr., mint a román nemzetiségi párt választási bizottságának tagja tett közzé. A kerületben fellépett Orendi Viktor, a temesvári pángermán lapszerkesztő „német néppárti” programmal. A román nemzetiségi párt eleinte szintén akart jelöltet állítani a kerületben, sőt a nagyszabású konferencia ki is szembesítette erre Márta Sándor dr. lippai ügyvédet. Márta azonban visszalépett, most pedig Pop C. István dr. felhívást intéz a lippai kerület román nemzetiségi választóihoz az iránt, hogy Orendi Viktorra adják szavazataikat, mint a ki a „german nép” jogainak elismeréséért küzd Magyarországon, tehát a nemzetiségekkel azonos törekvése van.

A hajduböszörményi nemzeti munkapárt jelöltje M. Szabó Lajos városi tiszti ügyész, aki májusban mondja el programbeszédét. A függetlenségi párt jelöltje, Benedek János, Justh Gyulával május végén érkezik Hajduböszörményre, hogy programbeszédet mondjon. A függetlenségi párt május 1-én nagy körmenetet akart rendezni, de Neviczky főkapitány nem engedélyezte.

Mezői Vilmos szociálista képviselőjelölt, ki a hajdusoboszlói kerületben próbálkozik Justh Jánossal szemben, a napokban a Debrecen mellett lévő szőlőskertbeni faluban, Felsőjózsan programbeszédet mondott, azonban a 30 szavazópolgár közül egy sem jelent meg, hanem csak nők és gyermekek hallgatták meg, ami annyira lehangolta Mezőt, hogy aznap délutánra Alsójózsan tervezett programbeszédét nem tartotta meg.

A paksi kerület függetlenségi és 48-as párti képviselőjelöltje, Mádi Kovács János, a kerület összes községeit meglátogatta. Munkapárti ellenjelöltje, Niedergall Nándor még Du-

nafeldváron kívül a kerület egy községében sem volt. Justh Gyula május 8-án megjelenik Paksen és Dunaföldváron.

A mezőkővesdi kerületben Fekete László függetlenségi jelölt mellett a választók kitartanak. Ellenjelöltje, Zichy István gróf a napokban járt a kerületben.

A marosujvári kerület függetlenségi párt pártja Bányffy főrendiházi tag, marosszentkirályi nagybirtokost képviselőül jelölte. A jelölés nagygyűlés keretében tegnap folyt le Marosujváron, a jelöltséget holnap május 1-én, nagy küldöttség fogja Bányffy Ferenc bárónak maroszentkirályi kastélyában felajánlani.

A tókegyházi választókerület pártok nélküli képviselőjelöltje, Esterházy Mór gróf május hó 4-én tartja programbeszédét a kerület központján, Gálszécsen.

Selmecbányáról írják: Rudnay Béla választókerületében a községeket bejárva, Selmecbányán ment keresztül kíséretével hosszú kocsisorban. Az ifjuság látva, azt hitte, hogy Rudnay tüntetőleg vonul a városon keresztül és ezt kihívásnak tartván, Rudnayt és kíséretét megfutamtította.

Komáromból jelentik: Az udvardi kerület népszerű munkapárti jelöltje, Kürthy István dr. most járja be a községeket, a hol mindenütt bandériummal fogadják, a lakosság nagy sokasága üdvözlö és programbeszédét zajosan éljenzik.

Kassáról jelentik: A város közönségét rendkívül izgatja, hogy Andrássy Gyula gróf még arra sem méltatja választókerületét, hogy közöttük megjelenjen. Hadik gróf ugyan minden lehetőséget megtesz Andrássy érdekében, de — ugyilátszik — fáradozásának nem lesz meg a kívánt sikere.

Ujaradról jelentik: Philipp János, az ujaradi választókerület munkapárti képviselő jelöltje ma kezdte meg körutját a Maros mentén fekvő községekben és pedig Zádorlak, Fönlak, Német-Szent-Péter, Munár, Székesut, Nagyfalu és Kis-Szent-Péter községekben. Zádorlak község választói bandériummal fogadták és kísérték a többi községekbe.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Új asztaltársaság. A „Jópásztor”-hoz emezett vendéglőben megalakult „Első aradi jótékony keresztény asztaltársaság” e hó 24-én ugyanitt társasvárosát rendezett; a társas ismerkedési estélyen 68 tag családjával együtt jelen volt. A társaság vasárnap, május 1-én délután 6 órakor választmányi ülést tart.

— Hé, mit báméskodtok! — kiáltott ki Jutka néni. — Estakarodtok!

Egy percre eloldalogtunk, de aztán megint kukucskáltunk. Jött a Sas koma is, személyesen. Meg a kitűnő család más tagjai és bent a teremben surolni kezdtek, majd székeket és padokat rakosgattak sorokba.

Katona Pista nem állhatta meg szó nélkül és illedelmesen beszólt az ablakon:

— Talán biz a színészek jönnek, Jutka néni?

Semmi válasz. Fölényes hallgatás. De Katona Pista nem az a fiú, akit aprópénzzel ki lehet fizetni.

Mikor jönnek a színészek, Jutka néni? Erre már felüvöltött a mérges felelet:

— Mindjárt nyakonöntelek benneteket ezzel a dézsa luggal, ha el nem kotródtok.

No de azért nem kotródtunk. És ahogy ottan ácsorognánk, egy fölényes megjelenésű idegent, borotvált arcú, látok a gyümölcsös kofával tárgyalásba merültem. Hohó, az jeles ember lehet. Odasompolygunk.

— Négy krajczár az; nénimasszony; — mondja az idegen — ki hallotta volna, hogy őt? Egy ilyen krumpli-nagyságu dinnyéért? Nem vagyok én járatlan ember. Voltam én már Martonoson is, Zentán is, Bécsen is, Pesten is, Párisban is, Londonban is, — de sehol se fizetem négy vasnál többet egy ekkora dinnyéért.

Csodaszépnek zengtek az idegenek szavai. És hogy Párisban is járt már, meg Londonban

is! Fekete félczipő volt rajta, zöld harisnya. Kockás nadrág, kockás kabát, fehér mellény, óriási kockás nyakkendő, rengetek karimájú fehér kalap. És borotvált arc! Se szakál, se bajusz! No, ha ez az ember nem a szintársulat-hoz tartozik, véltem, soha életembe se ministráljak többé az apát urnak és soha többé föl ne szökhessen a toronyba harangozni, vagy husvét hetében a kereplőt forgatni! Az alku vége az lett, hogy a bajusztalan idegen kilenc krajczáron két görögdinnyét vett.

— Ezeket itthagynom, — mondta előkelően és a karjával hatásos mozdulatot tett, a dinynyekre mutatván — majd elküldöm érte a tükörömet.

Nagy ostorpattogás, keréknyikorgás, cifra káromkodások, noszogatók hallatszottak most. Valami négy szekér állapotok meg a nagyvendéglő dísztermének bejárata előtt. A szekerek, rekenládák, csomagok, meg — díszletek! Ugy van, díszletek. Házak, erdők, fák, sziklák vászonból. Csodaszép festmények. A ládákon tarka, vidám népség. Színészek, színésznők. (Azt hiszem, Zentáról jöttek). Jutka néni és Sas koma elükbe rohantak és legott megkezdődött a nagy cepekedés. Hordták befelé a sok cifra holmit a terembe.

A borotvált idegen, semmi kétség már, idetartozik, nem vett részt a cepekedésben, csak fejedelmi mozdulatokkal és szózatokkal rendelkezett. A fuvarosok egyike elébe állt,

Altiszti előléptetések az aradi ügyvezetőség területén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Az aradi máv. ügyvezetőség területén közel hétszáz altisztet léptettek elő május elsőjére. Az előléptetett alkalmazottak közül a következőket közöljük:

Előlépett az 1. fizetési csoport 1. fizetési fokozatából, az 1. fizetési csoport 2. fizetési fokozatába: Pogány György I. o. mozdonyfelv. — Előlépett a 2. fizetési csoport 2. fizetési fokozatából a 3. fizetési fokozatba: Kertész János, Korányi Mátyás, Rónai József, Pozderka János és Bottay Dezső főmozdonyvezetők.

Előlépett a 2. fizetési csoport 3. fizetési fokozatából a 2. fizetési csoport 4. fizetési fokozatába: Farkas János II. o. mozdonyfelv. — Előlépett a 4. fizetési csoport 1. fizetési fokozatából a 4. fizetési csoport 2. fizetési fokozatába: Aczél Száva, Németh Árpád és Zaborovszky Elemér mozdonyvezetők.

Előlépett a 4. fizetési csoport 2. fizetési fokozatából a 4. fizetési csoport 3. fizetési fokozatába: Kiss Gyula, Benedek Gyula, Lovag Lajos, Molnár József, Bácskor Antal, Ferenczi Ferenc, Hirs Gyula, Brinszky Miklós, Trenka Ferenc, Demeter Péter, Maccocchini József, Morár János, Deák Béla, Brádi Zsombor, Tanasie Jakab, Tóth József, Ujvári Nándor, Pavonics Sándor, Lipták László, Cs. Sebestyén Mátyás, Darányi Vilmos, Klem Sándor, Darabos József mozdonyvezetők.

Előlépett a 4. fizetési csoport 3. fizetési fokozatából a 4. fizetési csoport 4. fizetési fokozatába: Stiasany Gyula, Goldstein Izidor mozdonyvezetők. — Előlépett a 4. fizetési csoport 4. fizetési fokozatából a 4. fizetési csoport 5. fizetési fokozatba: Sallai Sándor, Bonyhai Kálmán, Borecs Béla, Keleti Sándor, Szabolcsi Gyula mozdonyvezetők.

Előlépett a 4. fizetési csoport 5. fizetési fokozatból a 4. fizetési csoport 6. fizetési fokozatba: Gulyás János, Madár Géza, Pallós Árpád, Unger Géza, Pintér István, Horváth Mihály főmozdonyvezetők.

Előlépett a 6. fizetési csoport 2. fizetési fokozatból a 6. fizetési csoport 3. fizetési fokozatba: Pécseli Sándor főkalauz, Várszegi József, Nyokó József vizsg. kalauzok. — Előlépett a 7. fizetési csoport 1. fizetési fokozatból a 7. fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Praznovszky Géza kalauz.

Előlépett a 7. fizetési csoport 2. fizetési fokozatból a 7. fizetési csoport 3. fizetési fokozatba: Kovács Antal, Fodor Imre, Magyar A. Ábrahám, Mészáros Sándor, Kántor Ferenc, Zakár Mihály, Kasper Gyula, Wagner András, Mácsai Zsigmond, Zámori József, Rigó Mihály, Kovács József, Darabos Imre, Opavszky Lajos, Varga Sándor, Rónai István, Tóth Károly Imre, Nagy Antal, Marián

megemelvén, amint illik, a kalapját és a tenyerét kinyújtotta.

— Pénzt akarsz, fiam? Mit kaptok?

— Huszonöt forintot.

— Jó, jó. Este a pénztárhoz gyertek el.

A fuvaros úgy látszik, nem igen örvendett a halasztásnak. De az én emberem, aki ránt meleg rokonszenvet éreztem, megnyugtatta:

— Csak gyertek el estére, emberek. A pénztárnál megkapjátok a fuvar árát és beeresztelek ingyen a színházba. Jó?

— Hásze jó, ha már muszáj várni.

Hogyan, hogy nem, mink fiúk is belelegyedtünk a sürgés-forgásba. Azon vettem magamat észre, hogy javában hurcolok egy vászonfát. Csuda jó szaga volt, gyönyörű szaga volt, színház-szaga volt annak a kopott vászonnak. Jutka néni azonban nem tűrte a beleavatkozást: alkalmasint határsértést látott fennforgogni, mert ránkripakodott:

— Nem takarodtok ki? Hát nincs szemetek? Nem látjátok, hogy ki van írva: Idegeneknek tilos a bemenet? Nézzé meg az ember!

Fájó szívvel kullogtunk ki a dohos teremből, ahol éppen a színpadot állították egybe. A színpadot. A meseországot, a gyönyörűt!

Délután éppen az ebéd közben okvetlenkedtem, gondolom, a szekrény tetejéről akartam egy befőttes-üveget csenni, amikor a szomszédos szobában, az irodában, beszélgetést halottam. Az apám beszélt valakivel. És annak a valakinek a hangja ismerős volt. De nem a

Demeter, Bozsé János, Báncsu György, Rác Mátya, Kvass György, Böhm Mórta kalauzok.

Előlépett a 7. fizetési csoport 3. fizetési fokozatból a 7. fizetési csoport 4. fizetési fokozatba: Vékony Mihály, Szilágyi Máté, Straub István, Faragó Sándor, Kudlik Dezső, Göndös József, Szücs Mihály, Botos Sándor, Kan Péter, Lászlófi János, Kovács Bálint, Sági Ferenc Mihály, Balogh István, Bondár Gergely, Székely József, Simon Antal, Kiss Lajos, Kiss Márton, Imbronovits István, Simon József, Fábrián János kalauzok.

Előlépett a 7. fizetési csoport 4. fizetési fokozatból a 7. fizetési csoport 5. fizetési fokozatba: Papp Pál kalauz. — Előlépett a 8. fizetési csoport 1. fizetési fokozatból a fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Hernádi Géza Gyula I. o. pályafelügyelő, Amort József főszertárnok, Westmann Arnold állomási előljáró.

Előlépett a 8. fizetési csoport 2. fizetési fokozatból a fizetési csoport 3. fizetési fokozatba: Biró József főköcsivizsgáló, Garda Pál I. o. irodakezelő, Mátyássy Zoltán I. o. távirdafelügyelő, Oggolder Gyula I. o. távirdafelügyelő, Biró Szilárd főraktárnok, Mohos István főraktárnok, Jovanovits István állomási előljáró, Simon József állomási előljáró, Fodor János főköcsimester, Csapó Károly főköcsimester, Nagy Imre főköcsimester, Hazai Ferenc állomási előljáró, Szabó Sándor főraktárnok, Tussay Kálmán I. o. pályafelügyelő, Heinrich József I. o. pályafelügyelő, Vinger József állomási előljáró, Klete Béla állomási előljáró, Jánosi Ferenc I. o. irodakezelő, Vidéki Nándor I. o. távirdafelügyelő, Pető Gyula I. o. irodakezelő, Kovács Gyula állomási előljáró, Kan József állomási előljáró, Fein Alajos főraktárnok, Gonda Alajos állomási előljáró, Kürti Fülöp I. o. irodakezelő, Mezőfalvi György I. o. irodakezelő, Vermes András I. o. pályafelügyelő, Szabó Árpád állomási előljáró, Maiszner Zsigmond állomási előljáró, Scheffer Vilmos I. o. irodakezelő, Faragó Gyula főraktárnok, Aranyosi Gyula I. o. irodakezelő, Vlasovits Nándor I. o. irodakezelő, Juhász András I. o. irodakezelő.

Előlépett a 9. fizetési csoport 1. fizetési fokozatából a 9. fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Emődi János állomási felügyelő, Weiler Viktor II. o. irodakezelő, Magdu Jusztin, Kovács Sándor és Szabó Lajos állomási felügyelők.

Előlépett a 9. fizetési csoport 2. fizetési fokozatából a 9. fizetési csoport 3. fizetési fokozatba: Lajos Sándor állomási felügyelő, Kiss Pál II. o. irodakezelő, Gaál József, Rónai János, Müller Nándor és Bohus János állomási felügyelők, Pataki János II. o. pályafelügyelő, Kozma Pál és Szánthó Gyula szertárnokok, Simai Antal II. o. irodakezelő, Páll Traján II. o. pályafelügyelő, Jankó Géza és Palla Sándor II. o. irodakezelők, Maurer Lajos II. o. távirdafelügyelő, Huszár Ká-

rendes ismerősök hangja. Lábujjhegyen az ajtóhoz osontam. Az üvegajtón csak csipkefüggöny volt, hát beláthattam. Szent Isten, az én emberem!

— Nem tehetem, igazgató ur — szolt hozzá az apám — beláthatja, hogy nem tehetem.

Tehát maga az igazgató!

Az igazgató — nagyon fáthatott talán a szive — remegő hangon beszélt:

— Csak tizenkét előadás, kérem... Én garantálok, művészi szavamra, hogy a zongorának nem lesz semmi baja. Amilyen állapotban elvittük, épp úgy visszahozzuk. És zongora nélkül miként mutassuk be a zeneköltészet gyöngyeit, tekintetes uram?

— Két helyet megváltok, a feleségem meg a magam számára, de egyebet nem tehetek. Beláthatja, kedves direktor uram...

És a direktor bizony nem kapta meg a zongoráikat. (Pedig apám talán odaadta volna, de azt hiszem, az anyámtól félt.) A szintársulat a kántorék harmóniumját kapta meg, és a kántorgyerekek, mind az ötven, estéről-estére ott lehettek a színházban, még pedig ingyen. Sőt fel is léptek a színpadon, az Ördög Püülái című darabban, ami nagyon csodálatos, gyönyörű szép színdarab volt.

Mennyire irigyeltem a kántorgyerekeket!

A színpadról gögösen pislantottak le reám és vagy egy hónapig nem beszéltünk egymással.

roly, Smikál Lajos és B. Nagy Sándor II. o. irodakezelők, Kocsika György II. o. pályafelügyelő, Magyar Alajos Mihály II. o. semaphor felügyelő, György Lajos és D. Nagy Károly II. o. pályafelügyelők, Hodóssy György László szertárnok, Fekete József, Vitályos Albert, Vida Emil, Kiss András, Popa János, Rác Károly, Bakk Imre és Tóth István állomási felügyelők.

Előlépett a 9. fizetési csoport 3. fizetési fokozatából a 9. fizetési csoport 4. fizetési fokozatba: Pálfi József állomási felügyelő, Nagy Sándor II. o. gépfelügyelő, Proches Lajos, Dániel Jenő, Buzási Máté, Fenessy Jenő, és Beresz Győző állomási felügyelők, Kőnczey Gergely távirás, Marek Sándor, László Sándor, Simon Ferenc, Leszka Ferenc, ifj. Proféth Lajos, Duka Gábor, és Herendi János állomási felügyelők, Morenberger Antal szertárnok, Mohaupt Péter, Koós Elek, Burján Dusan, Miskolczi Ernő, Vass János, András Gyula, Cseh Péter és Duka István állomási felügyelők, Hajoser Géza szertárnok, Varga Kálmán és Salgó Ignác állomási felügyelők.

Előlépett a 9. fizetési csoport 4. fizetési fokozatából a 9. fizetési csoport 5. fizetési fokozatba: Kiss János István állomási felügyelő, Hoffer Gyula raktárnok, Engi Pál, Fegő András, Farkas András állomási felügyelők, Solyosi Imre raktárnok, Nánási Issák, Christ Mihály, Sváby Gyula, Petneházi Miklós állomási felügyelő, Mikó István raktárnok, Steinhardt Farkas, Vajda Lajos, Nagy József és Lőkös János állomási felügyelők, Vidéki Ferenc távirás, Janó István, Bányai István, Pleva Miklós, Hölzel Rezső, Somogyi A. Vilmos, Papp Vilmos, Bohus György, Kiavini György, Lederer Lajos, Ungvári Kálmán és Páll István állomási felügyelők, Kánya Lajos távirás, Kemény Márton szertárnok, Varró Izidor, Kovács Antal, Tolnai György, Gál Domokos, Pázsit János, Daruvári Károly, Erdélyi Tivadar, Tordai Árpád, Balogh József, Tapasztó Lajos, Égető Ernő, Kis Barnabás, Bethlendi István, Konkoly István, Engländer Lajos, Sarkadi László és Nagy Bálint állomási felügyelők.

Előlépett a 9. fizetési csoport 5. fizetési fokozatból a 8. fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Tapolcsányi Géza II. o. irodakezelő I. o. irodakezelővé, Rostás Péter, Binder János, Kovács Sándor és Harsányi János II. o. pályafelügyelők I. o. pályafelügyelőkké, Mikolai Bálint, Kovács Ferenc, Kovács Elek, Gáspár József és Csoma Béla tart. állomási felügyelő áll. előljárókké, Görömbei Gábor, Sopronyi Antal és Halász Ödön raktárnokok főraktárnokokká.

Előlépett a 7. fizetési csoport 4. fizetési fokozatból a 6. fizetési csoport 1. fizetési fokozatba: Krempánszky Ervin kalauz főkalauzzá, Schifrik Sámuel kalauz vizsgáló kalauzzá. — Előlépett a 7. fizetési csoport 5. fizetési fokozatból a 6. fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Fenyves Ignác és Dudás József kalauzok főkalauzokká. — Előlépett a 4. fizetési csoport 5. fizetési fokozatból a 2. fizetési csoport 2. fizetési fokozatba: Madár Géza, Pallós Árpád és Pintér István címzetes főmozdonyvezetők főmozdonyvezetőkké.

VÁROS ÉS MEGYE

Az állatkórház részére kért nyolcszáz négyszögölnyi területet Rákóczy József aradi járási állatorvos a várostól. A tanács a kérelmet partolól fogja beterjeszteni a közgyűléshez, véleményezés végett kiadta a főkapitánynak és a hatósági főállatorvosnak.

A felsőtemetőben a sírok közt vezető utak állapota miatt sok panasz jött a tanácshoz, mely ma tartott ülésén intézkedett, hogy azokat sürgősen javítsák meg és helyezzék járható állapotba.

A gáji paplak építése. A görög keleti egyház építési engedélyt kért, hogy már most megkezdhesse a város által adományozott telken építendő paplak munkáit. A tanács ma tartott ülésén kimendotta, hogy a kérelem teljesíthető, mert a törvényhatóság eddig csak elvileg járult hozzá a telek adományozáshoz és a törvény értelmében névszerinti szavazással is meg kell erősíteni a törzsvagyon egy részének ajándékozását. A közgyűlésnek azt fogja ajánlani a tanács, hogy nem várva be a miniszter döntését, a névszerinti szavazás megtörténte után adjon építési engedélyt az egyháznak.

PESTI TRÉFAK.

(A végrehajtó a színházban.) Mikor Heltai Jenő kedves bohózatát, a *Masamód*-ot próbálták a Vigaszínházban, megjelent egy éppen nem bohózat alak: a végrehajtó.

— Heltai Jenő urat keresem, — szolt megörvén.

— Itt vagyok, — jelentkezett a kitünő író. Mi tetszik?

— Kérem, önnek hatezer korona adótartozása van. Tessék kifizetni, különben...

— Hat-ezer? Hüledezett Heltai. Hisz ez lehetetlen. Ennyit Lánczy Leó se fizet.

— Hja kérem, a Lánczy ő méltósága nem tud írni színdarabokat.

— Hát ezért?

— Igen, a darabokért Önnek, tisztelt mester, rengeteg tantiemje van.

— Például? — kíváncsiskodott Heltai.

— Például: a Bernát, a Naftalin, az Édes teher,

— Összesen nem kaptam ezekért hatezer koronát.

— Na már kérem, az ki van zárva. Láttam mind a háromot és nagyon jól mulattam. Arról nem is beszéllek, hogy mindennap kétszer-háromszor ott van a színlapon a neve.

— Az csupa fordítás.

— Talán a fordításért nem fizetnek?

— Éppen annyit fizetnek, hogy az ember kifizetheti belőle azokat a tartozásait, amelyeket az eredeti bohózatok tantiemjeinek reményében csinált.

A végrehajtó csüggedten távozott.

(A győnge jelölt.) Az egyik függetlenségi pártklubban mesélte valaki:

Nagyon híres a tüzesvérű menyecskeiről a v...-i kerület. Egy hatvanesztendős ügyvéd lépett föl, akinek persze semmi kilátása nem lehetett. Az ellenjelöltje, egy j-vakorbéli földbirtokos ellenben nagyon imponált az asszonyoknak. Valahogyan azonban híre ment, hogy a fiatal jelölt ur — hogy is mondják — nem elégíti ki a vele szemben támasztott igényeket. Hiába agitáltak már azután a kortések. Az egyik talpraesett menyecske odavágta a fékortes szemébe:

— Ugyan kérem, hagyja azt az urat. Már hogy tudná ellátni az ország dolgát, mikor — egy szál asszonytól is megijed.

(Angolul.) A zákopcei eset óta, ahol a kormánypart jelöltjének az Amerikát megjárt tótok kívánságára angolul kellett beszélnie, hirtelen fölépített politikai körökben az angolmánia. Egyszerre többen is megkezdtek az angol nyelv tanulását.

— Hát te nem tanulsz? — kérdezte Lányi Mór Nagy Györgytől.

— Tanul a fene! Válaszolt zafatosan Nagy Gyurka. — Székely ember gyomra nem veszi be az angliusz beszédet. De ha nagyon rászorítanak, megtanulom a Szózatot angolul. Elég lesz az a tótoknak, amíg csak élnek.

(Pesti vicc.) Az 52 éves férfi és a 12 éves leány házassága után egy kávéházban:

— Hallotta a legfrissebb szenzációt?

— Mi az?

— A dedokban ma szünet volt.

— Kanyaró miatt?

— Nem. Házaságkötések miatt.

ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

ISKOLA A KORCSMÁBAN

A találkahely szomszédságában. — A pécskai állami iskola botránya. — Négy-száz gyermek veszélyben.

— *Kiküldött munkatársunktól.* —

Aradmegye legnagyobb községében, a huszonkétezer lakóval bíró Pécskán olyan iskolai viszonyok uralkodnak, amilyent csak a Felvidék szegény, tudatlan parasztjainál találhatunk. Panaszos leveleket kaptunk, hogy Pécskán az állami elemi népiskola több száz növendékét helyszűke miatt korcsmai helyiségben helyezte el a tanügyi hatóság, az iskola épülete pedig rogyadozik és már gerendákkal kellett alátámasztani a falakat, nehogy bedőljenek. Megdöbbentőnek és hihetetlennek találtuk a levelek adatait, azért kiküldtük Pécskára egyik munkatársunkat, hogy meggyőződjék róla: mennyi az igazság a panaszos irásokban.

Munkatársunk szerint a legnagyobb kulturbotrány az, amit Pécskán tapasztalt. A félévszázados rossz épület dűledezik és — a teremtő megadja — könnyen megisméltőlhető ott a dorozsmai katasztrófa: az iskola összeomlása, amely aztán fölrazza tétlenségükből az illetékes tényezőket. Azok a gyerekek, akik ebben a rozoga, esővízzel előtött épületben nem kaphattak helyet, *kénytelenek korcsma helyiségben tanulni büzös, dögleletes levegőjű terület szomszédságában, a prostitúció egyik állomáshelyén.* Az ötödik, hatodik osztályos leányok és fiúk itt egy terembe szorultak, úgy mint évtizedekkel ezelőtt, holott a kultuszminiszter már régen betiltotta a vegyes osztályokat.

Mindezeket nem lehet így egy-két mondatban leírni. Kiküldött munkatársunk alább részletesen elmondja miket tapasztalt odakint: a magyar oktatás szegényterületén: a gazdag néptől lakott Pécska községben.

Dűledező iskola.

TÓ-UTCA
167

ÁLLAMI ELEMI
FIU NEPISKOLA

A dűledező népiskola a Tó-utca 167. szám alatt van. Alacsony, barnára meszelt, vidéki parasztház külsejű épület ez, amely már 1858 óta fogadja magába a tudományszomjas gyerekeket. A szűk udvaron a hagyományos orgona virít és terjeszt bódító illatot, ellensúlyozva a tantermekből kiáradó fullasztó levegőt.

Gyerünk sorjába ezeken az ugynevezett tantermeken, amelyek inkább hasonlítanak falusi viskókhoz, mint oktató helyiségekhez. A hatalmas gerendák haragosan merednek ránk és szinte ezt ordítják felénk: „*odébb, mert mindjárt rádszakadok*”. Ennek a kis lyuknak az I. és II. osztálynak mind a két ablakát fönt és oldalt gerendákkal támasztották alá. Az ötven gyerek közül még csak néhány volt ott, amikor végig mustráltam az épületet.

— Tessék csak nézni, — mondta egy öklömnnyi gyerkőc és az egyik ablakra mutatott — *itt ám be szok folyni a víz, ha esik.*

Ekkor belépett Kókár János iskolaszolga és sóhajok közepette szólt, miközben kiengedte a pipája füstjét:

— Furcsa egy állapot, ez kérem. Az ember nem tudja, hogy mikor szakad rá a ház. A tekintetes tanító urak már sokszor mondták

is, hogy ők nem tanítanak tovább. De odafentről mindig biztatást kaptak, hogy majd megcsinálják az új iskolát. Ha eső esik, már félek, mert az egész osztály megtelik vízzel, oszt nekem kell fölcsedni. *A gyerekek bokáig gázolnak a vízben.*

— Az ablakokat mikor támasztották alá?

— Egy pár hónapja. A fal kezdett kidülni, a téglák omladoznak, hát hogy be ne szakadjon az ablak felső párkánya, alátámasztattuk gerendákkal. De most meg már az a baj, hogy a gerendáktól *nem lehet a szobát szellőztetni.*

— Büdös van a teremben?

— Persze hogy büdös, mikor ilyen kis szobában 50 gyerek szuszog.

Azután átmentem a III. és IV. osztályba, ahol Köll Ödön a tanító. Az ablakokat itt is alá kellett támasztani, mert be akart omlani a fal.

— Hányan jártok ide? tudakolom a piros képű Kovács Andristól.

— Vagy nyolcvan, — mondja.

— Mikor támasztották föl a gerendákat?

— Egyszer délután bejöttünk oszt akkor már láttuk, hogy ide voltak támasztva a gerendák, mert a fal be akart dűlni.

A *leányiskola*, amely a fiukiskolája mellett van, külsőleg csinosabb, a tantermei tágasabbak és a falak tisztábbak. A plafon azonban veszedelmet rejt. Állandóan attól kell félni, hogy a hepehupás alkotmány leomlik.

— Itt mindég félni kell, — magyarázza az iskola szolgálja. Az eső a tetőn becsepeg és szétmossa a plafondot. Tessék csak nézni, hogy megrepedezett.

Nézem. Az esővíz nagy területen megfeszítette a fehér falat.

— Féltek-e hogy beszakad az iskola padlása? kérdeztem egy sovány szőke lánykától.

— Nem félünk mink, — felelik vagy öten — nem is gondolunk rá soha.

Tanítás a korcsmában.

Amit ezután láttam, az szégyene a magyar közoktatásnak. Tessék elképzelni egy ócska, visszataszító külsejű, dűledező, piszkos épületet. Ez

Szálloda Pécska Városához.

Valójában piszkos falusi korcsma ez, csak azért szálló a neve, mert egy-két vendégszoba is van benne. Ezzel azonban nem akarjuk megbántani ennek a csuf épületnek a bérlőjét.

A „*Szálloda Pécska Városához*” bérlője bizonyára szivesebben látná a nagykorcsma helyén a budapesti *Hungária* szállót. Ámde a zsigori, kis látóköri község vezetősége nem áldoz egy fillért se s nem törődik, azzal, hogy ez a visszataszító épület eltűnjék Pécska főteréről.

És ebben a rozoga büzfészekben két tanterme van a pécskai állami népiskolának. Tanterem? Kacagnivaló kifejezés. Két lebuja, a botrány-fészek összes kellékeivel ellátva.

Az egyik lyukban Markovics Kornél tanítja az odapréselt hatvan, negyedik osztályos fiukat, a másikban pedig Jakab Imre adja ki a tüdejét az ötödik és hatodik osztályos 57 fiu és leány társaságban. *A nagy leányok és a fiúk itt egy tanteremben tanulnak a miniszteri utasítás ellenére is.* Ennek két ablaka a piacra néz. Ezt soha sem lehet kinyitni, mert az utca pora megfullasztaná a gyerekeket, a piac különben is zavarná a tanítást. Az udvarra nyíló két ablakot pedig nem szabad kinyitni, mert azon az oldalon *trágyadombok* vannak. A faluról bejövő kocsik ott tanyáznak és a lovak, tehenek naphosszat állanak itt. Az ugynevezett diskrét helyül is ez a trágya-terület szolgál s a

mi ott történik, annak a hatodik osztályos nagy lányok mind szemtanui.

A köhögős, sovány, sápadt tanító kétségbeesetten panaszkodott:

— El kell itt pusztulni. Az ember néha arra gondol, hogy inkább elmegy fát vágni, mint hogy ilyen helyen tanítson. De aztán arra gondolunk, hogy majd csak megváltozik a helyzet. Nem tudom elmondani mindazokat a borzalmakat, amelyeket itt tapasztalok. *Az emeleten lakik egy hölgy, akihez fiatal emberek jönnek vizitbe.* Amolyan vidéki randevuhely ez, amely a hatóság tudtán kívül működik a szállótulajdonos beleegyezésével. *A hölgy vendégei itt járnak el az osztályunk előtt, a nagyobb és pajkosabb fiu tanítványaim pedig már hancuroznak is a nővel egy-egy óvatlan pillanatban.* Kénytelen vagyok emiatt már egy órákor feljönni, nehogy baj legyen. Nemrég itt volt az alispán ur és a megyei főorvos, akik felháborodva távoztak. Azt mondták, hogy ezt tovább nem lehet tűrni.

Az igazgató nyilatkozata.

Erről a gyönyörű erkölcsnevelő helyről Szomorú István igazgatóhoz mentem. A direktor ur is tele volt panasszal. Hogy ő már nem tudja: mi lesz. Ő már annyit sürgette ezt az ügyet, hogy maga is röstelli.

— De talán most jó uton van a dolog, — mondta — *Varjassy Árpád* tanfelügyelő tanácsos a napokban kint volt. Neki valami proposíciója van, talán úgy megoldható a dolog. A mostani rozoga épület 1856 óta áll. Attól fogva folyton foltozzák, pótlépitkezéseket csinálnak stb. Azon a sok pérzen, amit a javításokra fordították, új épületet lehetett volna emelni. A dolog úgy áll, hogy *hogy ez az épület Pécska község tulajdona; ő tartozik épülettel ellátni az állami népiskolát.* A község azonban fősvény és rövidlátó. Mindent elhatároz, és semmit se tud megcsinálni. Elhárították, hogy a nagy vendéglőt, amely szintén a község tulajdona, átalakítják iskolának. De ezt nem engedte meg az államépítészeti hivatal, mert szűknek találta a helyiségeket. Most aztán valahová a külvárosba akarnak iskolát építeni. De ezt mi nem engedjük. Amíg ez az ügy el nem dől, addig a mostani széttagolt állapot marad meg. Kénytelenek voltunk egy csomó gyereket — helyhiányában — a nagyvendéglőben elhelyezni. Az alispán ur és a főorvos ur megnézték azt a helyiséget és megbotránkoztak. De hát mit csináljunk?

— Mindenben ilyen nyomoruságos állapot van itt. *Az ember rösteli, ha a románok főlényét látja.* Azoknak milyen gyönyörű iskolájuk van. Az is jellemző dolog a nyomoruságos állapotra, amit most elmondok. A románok a főtéren, a román részben (ópécska területén) új artézi kutat csináltattak és kimondták, hogy *onnét a magyarok nem hordhatnak vizet.* Erre a magyarpécskai hatóság megtiltotta, hogy Románpécskáról áthozhassanak tejet eladni, jól lehet az egész magyarpécska onnét kapta a tejét. Ebből nagy botrány lett. *A románpécskai hatóság csendőröket állítottatott a kúthoz s azok megakadályozták, hogy a magyarok onnét vizet vihessenek.* A felsőbb hatóság azonban mindkét intézkedést megsemmisítette. Ilyen viszonyok vannak itt kérem. Ne is tessék csodálkozni azon, ha egyszer azt hallja, hogy az iskola teteje beszakadt. Addig talán nem is tesznek semmit a tanügy érdekében.

KÖLTÖZÉS KÖZBEN.

*

Két poloska találkozik egy butorszálító kocsiban.

*

Az ifju poloska: Már megint vándorol Szipolyka bácsi?

Az öreg: Megint. Minden fertálykor. Pedig már nem bírják az öreg osontjaim a sok utazást.

— Hát mért nem marad egy lakásban?

— Nem vagyok én olyan csalfa, mint maga, Csáph öcsém. Ha én egy lakót megszoktam, akkor én nem változtatok. Azt hiszem, szegény belebetegedne, ha nem találna az ágyában. Mikor az új lakásban kirakják a butorokat, a gyerekek izgatottan kérdik: „hol van a mi jó öreg poloskánk?”

— Szipolyka bácsi, maga úgy henceg, mintha maga lenne az a poloska, akiért száz aranyat ígértek. Csak nem fognak egy poloskának örülni?

— Nono... Ugy látszik öcsém, téged nem becéztek ennyire?

— Szó sincs róla. Én az a poloska vagyok, akit letagadnak. Az utolsó lakásomon majd fölpukkadtam, amikor az almárium szélén másztam, s a háziur az orrom előtt esküdzött a lakónak: „az én házamban még sohase volt poloska!”

— Az emberek, úgy látszik, elhiszik, hogy van ilyen lakás!

— Hogyne! Egyszer meg egy lakó fölmondott miattam. Pört indítottak, s a bíróság kiszállt a helyszínére, hogy megvizsgáljon. Egy járásbíró, egy jegyző, meg egy becsüs. Három hivatalos személy, — én miattam.

— És megtalálták magát?

— Szipolyka bácsi, maga öreg vérszívó, tudhatná, hogy a poloskát csak akkor találják meg, ha nem keresik. A becsüs meglátott, de a háziur leesküdt, hogy én csak egy májfolt vagyok a falon. A falnak is vannak májfoltjai.

— Ugy? Májfolt.

— Máj. Egyszer meg egy rovarirtó-szert próbáltak ki rajtam. A vigéc, aki a szert ajánlotta, befecskendezett elől, hátul, fölülről, alulról, jobbról és balról. Igen kedves tussolás volt. Másnap eljött a vigéc: „No ugye már nincs poloska!” Szépen nem volt. Egy félóra múlva a lakót úgy fölöncsiptem, mintha megszökött sikkasztó lett volna.

— Hát most hová megy?

— Én? Már az ötödik napja utazom ezen a butorszálító kocsin. Már több lakásnál kiszállhattam volna, de azok nem tetszettek nekem. Az Orozy-utcában volt az egyik lakás, de ott nem tesz jót nekem a levegő. A Választó-utcában kiakartam szállni, de a lakás ablakán az ott levő poloskák már kitették a táblát; „Megtelt.” A Halász-utca nagyon demokrata. Ma már egy poloskának is meg kell válogatni a társaságát. A Radnai-uton lett volna egy lakás, de fürdőszoba nélkül. Hát még várok.

— Hát akkor jó napot. Én megyek az én lakómmal. Ha már szegényt mindenünnen kistágerolják, legyen meg a vigasztalása, hogy én nem hagyom el.

— Isten megáldja, öreg trotty.

(Elválnak.)

SPORT.

+ **Meghívás.** Az aradi polgári lövészegyesület f. évi május hó 1-én, délután 4 órakor a lövölde helyiségében tartja rendes évi közgyűlését.

+ **Kereskedelmi alkalmazottak országos csoport** football csapata vasárnap reggel érkezik Aradra, hogy délután 4 órakor összemérje erejét az AAK. kitűnő csapatával a Török Gábor-

utcai sporttelepen. A mérkőzést, bármily időjárás is legyen, megtartják. A közönséget fedett tribün védi az időjárás szeszélyességei ellen. Belépő díj: páholy 5 korona, tribün ülőhely 70 fillér, diákjegy 20 fillér.

VÉRES AKTÁK.

A Ráday korszak rejtelméi.

Az aradi törvényszék irataiból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Az aradi törvényszék büntető osztályának kiadóhivatalában serény munka folyik néhány nap óta. Hatalmas fascikulákat, poros elavult régi iratcsomókat szednek elő az irattári szekrények rejtekeiből, ahol negyven esztendő óta fekszenek pókhálóval belepve, megfakult elhalványult írással. Kívül por, belül vér. Ötvenhatvan év előtti gyilkosságok, vad kegyetlenséggel elkövetett vérengzések, erőszakos rablások, melyeket jórészt a szabadságharcot követő évtizedben követtek el irgalmat nem ismerő betyárok. Az alföldi rablóvilág jól ismert nevei tűnnek elő a poros aktákon „Sándor bácsi” és cimboráinak a nevei az elkövetett bűnök lajstromával; önvallomások amelyeket olvasva elhül bennünk a vér, ítéletek, melyek javarésze kötél általi halálról, vérdíjról és husz-harminc évi sulyos börtönről szólnak. És a jegyzőkönyvek alján egy név, amelynek hallatára a hetvenes évek elején rémülten kapott lovára a rónát járó betyár és kétségbeesett átkozódással emelte a kezét égnek a gyilkos, a rabló, az orgazda. Az évtizedekkel előbb véghezvitt régóta elfeledett büntettek elkövetője. A **Laucsik Máttyás** neve! A Ráday Gedeon gróf bűnügyi biztosának, minden idők legzseniálisabb rendőrkoponyának a neve, aki régen homályba merült büntettekről rántotta le a leplet és kellehetetlenül a törvény elé juttatott mindenkit, akinek a kezéhez csak vér tapadt.

Ezekben a bűnügyekben 1872—73 években részben az aradi törvényszék mint delegált bíróság mondott ítéletet. Így kerültek az akták Aradra, ahonnan most a **Nemzeti Múzeum** megkeresésére küldik fel Budapestre a régészeti osztályban leendő megőrzés végett.

A porlepte fascikulákból érdekes bűnügyek kerülnek napvilágra. Ilyen többek között a **Koppán József** „főbenjáró ügye” akit háromszoros rablógyilkossággal vádol **Tóth Mózes** Pestvármegye büntetőtörvényszékének a főügyésze.

Pap-jelölből rabló.

Koppán József nem volt közönséges zsivány. Öt deák iskolát végzett és **pap akart** lenni, 1848-ban Esztergomba került a marianus barátokhoz fráternek, aztán a kapisztranosokhoz került Bécsbe, majd az irgalmas barátokhoz Dunaföldvárra. Sokáig azonban sehohol se tudott maradni. Csak felmelegedett, körülnézett feltörte az egyik vagy másik páternek a szobáját és nyomban tovább állt. Néha sikerült a dolog. Néha azonban nem, rajtakapták és az eljárás felül az akkor divó botbüntetésre ítélték. Ez az ember összesen valami négyszáz husz botütést állt ki különböző időkben. Miután az összes klastromokat bejárta 1855-ben Szegedre került, ahol beállott egy patikushoz laboránsnak. Itt ismerkedett meg **Mészáros Katalinnal**, aki **Schönfeld József**éknél szolgált. Szerelmi viszonyt kezdett a leánnyal, majd mikor megtudta, hogy **Schönfeldék** nagyon gazdagok, otthagya a patikát és **Schönfeldék**hez ment lakni. Ezek félnék öreg emberek voltak és örömmel vették **Koppán** ajánlkozását.

Koppánnak első dolga volt álkulesot készíteni, amelylyel felnyitogatta a szekrényeket és ruhaneműket lopdosott ki. Evvel azonban nem elégedett meg és nagyszabásu rablógyilkossági tervet eszelt ki. Beavatta a tervbe **Judik Sándor** és **Veszeloovszki Ferdinánd** szabólegényeket is; 1855. január 31-én baltákkal és késekkel fel-felgyerkezve — miután előbb **Vecsernyés Márton** udvarost meggyilkolták — rátörtek a szerencsétlen házaspárra, megölték és kirabolták őket. Azután megmosakodtak, **Veszeloovszki** és **Judik** magukkal vitték a holmikat, előbb azonban az előre megálgalitott terv szerint az ágyfához kötözték **Koppán** és **Mészáros Katicát**, akit másnap, mikor a gyilkosságot felfedezték azt adták elő hogy három ember kifordított subában fekete sipkával és álarccal rajtuk tört és azok követték el a gyilkosságot. Ennek dacára **Koppán** és **Mészáros** letartóztatták, de 14 havi eredménytelen vizsgálat után szabadon bocsátották.

Koppán, aki a papipályára határozott hivatást érzett, kiszabadulása után tovább folytatta a rendházak meglátogatását. 1866-ban aztán **Nyitrán**, ahol a ciszterciák klastromában tört be, rajtakapták és öt évi sulyos börtönrre ítélték. Büntetésének kitöltése közben fedezte fel **Laucsik Máttyás** a **Schönfeld** féle gyilkosságot és **Koppán** cinkostársaival együtt a delegált aradi törvényszék elé került, amely mind a három gyilkost kötélhalálra ítélte.

A honvédtisztek gyilkosai.

Még ennél is érdekesebb **Lefanti István** gulyásnak és társainak bűnpöre, akik 1849-ben két **Törökország** felé menekülő honvédtiszte gyilkoltak meg és raboltak ki. **Pestvármegye** ügyésze **Tóth Mózes** a következő vádiratban ismerteti ezt a bűnügyet:

— 1849 november 31-én **Gáspár Mihály** kötőnyei pusztai csőszhez két egyén jött gyalog, kik őt fuvarba fogadták fel a balosai pusztáig **Kalóhajszi István** tanyááig, minek folytán **Gáspár Mihály** szekerébe fogott s a két ismeretlennel utnak indult. Az ismeretlen egyének közül az egyik mintegy 80 éves magas szőke egyeniség volt, a jobbik szemére vak, ruházata fehér katonakabátból állott, a másik a fentebbivel hasonló koru közép testalkatú, barna hosszú bajuszu egyén volt, pitykés mándlival és kocás nadrágba volt öltözve. Ezen egyének utjuk közben **Gáspár Mihály**nak elbeszéltek, hogy ők menekülő honvédek, kiket **Baki** nevű egyén tanyáján osztrák vadászok meglepven, mindenkiből, ugymint lovak, fegyverek és ruházataukból kifosztották, minélfogva ők óhajtanának lovakat venni s kérdezők fuvarosukat, nem tudna e valahol eladó lovakat?

Gáspár igenlőleg felelt s elvitte őket a zsarnai tanyán lakó **Lefanti István** gulyás cserényéhez kinek szoktak eladó lovak lenni s **Lefanti** tényleg igenlőleg felelt a kérdésre s bojtárját a lovakért rögtön elküldötte. De a lovakat részben azért, mert nem tetszettek, részben azért, mert a cserényhez jött **Cifra Zsemberi János** azt tanácsolta nekik, hogy addig ne vegyenek lovakat, míg ő a piritói tanyáról meg nem tér, hol meg fogja tudni, vajjon a menekültek lovak nem volnának-e visszaszerezhetők — nem vették meg.

Cifra Zsemberi János lovára ült, de nem ugyan a piritói pusztára, hanem a harkai pusztára ment **Mesko János**hoz, kit azon tervébe avatott be, hogy ő, **Lefanti** és **Gáspár** a **menekültek meggyilkolását** és **kirablását** elhatározzván, társul őt is felhivta utasításul azt adván neki, hogy másnap a **mérgesi** erdőnél várjon rájuk és hozzájuk csatlakozzék.

Ezen idő alatt a menekültek **Lefanti István** cserényénél időztek, kitől szállást kértek ezen éjszakára s miután annak tanyája a szabad ég alatt volt, a bujdosók szokva lévén az ily életmódhoz, nyugodtan töltötték el az éjt, bort hozatva, gyilkosaikkal saját toruk felett poharaztak.

Másnap **Gáspár Mihály** egész **Ujvidékig** fogadták fel fuvarosuknak s ezzel visszamentek vele kötőnyei tanyájára több takarmány-

készlet felrakása végett. Délután azonban újra Lefánti cserényéhez jöttek el, hova időközben Cifra Zsemberi János is megérkezvén, értesítette őket, hogy holmijuk a katonák által elvitetett, minek hallása után a menekültek újra bort hozattak és addig időztek ott, míg Cifra Zsemberi jelt nem adott az indulásra.

Éjfél felé újra utnak indultak kísérelőkkel együtt, s míg Gáspár a szekéren ülve hajtott, Lefánti és Zsemberi a szekér előtt lovagoltak, kikhez később Meskó János is csatlakozván, elől lovagoló cimboráihoz ment. Reggel három óraker az utasok a szegedi mérgező tanyához értek, hol a homokbuckák között tévelyegve, szekerekkel felfordultak, mire kísérelők azt javasolták az utasoknak, hogy virradatig ne menjenek tovább, hanem nyugodjanak le, mely ajánlatra a menekültek ráállottak, a szöke, a magasabb a kocsi hátuljánál, a barna pedig a kocsiban foglalt helyet.

Ekkor kalauzaik megvárva, míg az utasok elaludtak, egymás között kiosztották szerepeiket. Meskó János és Gáspár Mihály a kocsin alvóra rohanva, azt közös erővel megfojtották, míg Lefánti István és Zsemberi János a földön fekvőre löve, miután az a lövésre felugorva, futásnak eredt, hátrahagyott fegyverével lelőtték s a gyilkosság elkövetése után elvéve a buzdosók nyakába akasztott kis táskákat, fegyvereiket és ruháik nagyobb részét, a közeli erdőbe távoztak el s ott felnyitogatva a pénzes táskát, az abban állítólag volt 1200 forint állami bankjegyen és 1200 forint magyar bankjegyen megosztottak.

A meggyilkoltak kilétét illetőleg tett vizsgálat alkalmával kitűnt, hogy *Gracza Antal volt honvéd guerilla őrnagy és segédje Zá-honyi István honvédhadnagy.* 1849. október havában Törökországba menekülni óhajtván, az első vértis katoná kabátban volt, a második, mint annak szolgálja követte őt s Kecskemétről november közepén a piritói pusztára mentek, honnan menekülésközben a mérgező erdőben meggyilkoltattak.

Ezeket mondja el Pestvármegye ügyésze vádiratában és kéri mindhármójuk ellen az orvrablógyilkosságban tényét megállapítani őket s elkövetett bűnökért hazánk fennálló törvényei, különösen az 1485:51, 1492:82, az 1568:38 és 1723:11 törvények értelmében (a büntető-törvénykönyvet csak 1878-ban hozták meg) *pallos általi halálra ítélni s a meggyilkoltak hátramaradt rokonainak 100—100 forint védíj megfizetésére kötelezni őket.*

A gyilkosokat Zembory Antal és Nagy Sándor hites ügyvédek, utóbbi később az aradi törvényszék elnöke lett, védelmezték, a védelem azonban nem sokat használt, mert az ez ügyben delegált pestmegyei törvényszék mind a négy gyilkost kötél általi halálra ítélte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Merénylő szerelmes. *Adamovics Mihály* fiatal kereskedő-segéd szerelmi féltékenységgel miatt agyon akarta szurni *Lengyel Ida* varróleányt. Emberölés kísérlete miatt került ma az aradi törvényszék elé, de több tanu beidézéséig felfüggesztették az ítélethezatalat.

§ Fegyházra ítélt csábító asszony. Szegedről jelentik: Ma hozott ítéletet a szegedi büntetőtörvényszék *Török Piros* ismert csábító asszony bűnpörében. A vén lélekkufárnak a temető mellett, a Bimbó-utcában volt a bűntanyája, ahol a legelőkelőbb urak és hölgyek megfordultak. Talán soha nem tartóztatták volna le a szegedi „Piros néni”, ha érintetlen iskolás lányokat hálójába nem kerít. Ekkor kiderültek bűnei. A szegedi törvényszék ma zárt tárgyaláson négy és fél évi fegyházra ítélte.

Mikor lesznek a választások?

A mai minisztertanács.

Távirati tudósítás.

Arad, április 30

Ma délelőtt minisztertanács volt, amelyet a politikai világ feszült figyelemmel kísért. Azt hitték ugyanis, hogy a kormánytanács ma dönt a választások határideje fölött. Ez azonban nem történt meg és így csak találgatások történnek a választásokat illetőleg.

Mai távirataink a következők:

Minisztertanács.

A mai minisztertanács két óraker ért véget. Egy újságíró a minisztertanács után kérdést intézett *Lukács* pénzügyminiszterhez, mi közölhető az ülésekről, mire *Lukács* azt felelte, hogy a minisztertanács csak folyó ügyekkel foglalkozott. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy ma döntött véglegesen a minisztertanács a választások kiürítésének határnapjára nézve.

Isgalom a nemzeti munkapártban.

Ma este rendkívül sokan voltak fent a nemzeti munkapárt klubhelyiségében. A miniszterek teljes számban megjelentek. Arra a kérdésre, hogy mikor lesznek a választások, *Khuen* kitérő választ adott. Határozottan állították, hogy ma még nem, hanem csak a szerdai minisztertanácsban dönt a kormány ebben a kérdésben. Megbízható jelentés alapján közölhetjük, hogy a választások június második és tizenegyedik között folynak le. A fő választási nap június 2.

A kultuszminiszter a jövő feladatairól.

Budapestről jelentik: A lengyeltői kerület száz tagu küldöttsége tisztelt ma *Zichy János* gróf kultuszminiszternél, kérve, engedje meg, hogy a miniszterium egyik tanácsosa, *Kacsokovits Mihály*, a kerület jelöltséget elfogadja. A miniszter válaszában készséggel tett eleget a küldöttség kérésének és megjegyezte, hogy az a kormány, amelynek ő egyik tagja, feladatán tűzte ki, hogy először lerakja az alapzatot és azután fogja csak a zászlót kitűzni, szemben azokkal, akik a zászlón kezdték az építést. A küldöttség ezután *Kacsokovits* kereste fel, aki a jelöltséget el is fogadta.

A szoknya a politikában.

Annak idején megemlékeztünk azokról a botrányokról, melyeknek színhelye a zágrábi tartománygyűlés volt. Az új bánt, *Tomasios Miklós*t hevesen támadják ellenségei és így történt, hogy a nyílt ülésen valaki azt kiáltotta feléje:

— *Majd beszélünk a cipelicáról is!*

A cipelica egészen közönséges szó, cipőt jelent; de a horvát politikában külön jelentőségre tett szert valami ocsmány vád folytán, melyet a bánról adnak ellenségei szájról-szájra. És *Tomasios* nem ok nélkül háborodott föl. Magából kikelve szöjt le a képviselőkhöz:

— Az urak pedig becsüdjék meg magukat, különben feloszlatom az országgyűlést.

Tomasios bán megfeszította állásától *Sufflay* egyetemi tanárt. Eről egy zágrábi egyetemi tanár a következőképen nyilatkozott:

— A bán elvált a nejétől és a még mindig nagyon szép asszonyt *Sufflay* professzor vette feleségül. És ott most talán késői bánat, hiúság és a háttérben De akad itt súlyosabb körülmények. *Tomasios* mai neje színésznő volt, aki a színházban *Gerba Rajmund* hadtestparancsnok, *Bozajevics* horvát honvédkerületi parancsnok és a színház előkelő tiszt vo-

nakodtak az *Antrittsvisit*-től, mert nem ismerik el Zágrábban a házasságot, mivel a horvát polgári törvénykönyv elfogadta a kánonjogot s e szerint a bán mostani házassága semmis volna.

Izgatottan beszélnek a legkiválóbb horvát színésznő ügyéről is. A zágrábi Nemzeti Színháznak ez a valóban kitűnő és tiszteletnek is örvendő tagja: *Pollák Irma*, egy *Bohincz* nevű híres laibachi kerékpáros bajnoknak felesége volt. Zágrábban beleszeretett a hadsereg egyik legnagyobb rangu tisztje s megkérte a kezét, azután folyamodott a házasságkötési engedélyért, de elutasították. Erre a művésznő föllebezett s megírta *Schönaich* hadügyminiszternek:

— *Ha egy kis szubrett a bán felesége lehet, miért ne lehetnék én, az elismert színésznő, generálisné?*

Zágrábban nagy kíváncsisággal, de eddig hasztalanul várják a hadügyminiszter kedvező választát.

Sacharin-csempészet Aradmegyében.

Elítélt gyógyszerész.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Tudvalévő, hogy a budapesti rendőrség vizsgálatot indított *Török József* és *Egger* budapesti dúsgazdag gyógyszerészek ellen, akik több millió koronával megkárosították a kincstárt, mert a cukor helyett használt rossz és tiltott szert, a sacharint engedély nélkül forgalomba hozták s elárasztották vele a vidéket.

Ennek a nagyszabású csempészetnek szála Aradmegyébe is elnyulnak. Ma délelőtt sacharia tiltott árusítása miatt egy buttyini gyógyszerészt elítéltek.

Az ügyről ezt a tudósítást közöljük:

A buttyini fűszerkereskedőknek föltűnt, hogy a parasztek hosszú idő óta nem vásároltak cukrot és azt ugyszólván csak az uri osztályhoz tartozó emberek vették. A napokban megtudták, hogy mi ennek az oka.

Néhány román paraszt bement az egyik fűszeresboltba és azt mondta:

— *Kérek cukor de spridet.*

A kereskedő adott nekik kockacukrot, de a vevők nem fogadták el.

— *Olyant adjon, — mondták — amilyent a patikában kapni.*

Kérdőzködésére elmondták, hogy *Barbul Ödön* Szilviusz buttyini gyógyszerész patikájában sokkal olcsóbb és édesebb cukrot lehet kapni, mint a kockacukor. A kereskedő a leírás után sejtette, hogy amit a románok a gyógyszerertárban kapnak, az sacharin.

Értesítette erről *Kirileszku* körjegyzőt, aki viszont a borossebesi főszolgabíróság figyelmét hívta föl a dologra. A mai hetipiaora bement *Hajdu* borossebesi szolgabíró *Lőw Mihály* dr. járási, meg *Fekete József* dr. körorvos társaságában s a gyógyszerertár körül megállottak. A jegyző biztatására néhány román paraszt bement a gyógyszerertárba és cukor de sprid-et kért. Amikor kijöttek, átadták az árut a szolgabírónak meg az orvosoknak. Azok konstataáltak, hogy az olcsó portéka — sacharin.

Erre a szolgabíró az orvosokkal a gyógyszerertárba ment; legalább 15 paraszt ember volt bent és sacharint kértek. Amikor a gyógyszerész fölismerte a hatósági embereket, ő és alkalmazottja: *Nemess Anna* lassan odasugta a vevőknek:

— *Most nincs. Menjenek el.*

A szolgabíró felszólította a gyógyszerészt, hogy adja elő sacharin készletét.

— En nem árulok sacharint — mondta és összemosolygott az alkalmazottjával. Az orvosok ekkor megvizsgálták a patikát, de nem találtak sacharint. A szolgabíró azonban talált olyan számlákat, amelyek igazolták, hogy Barbul összeköttetésben áll Török gyógyszerésszel. Hajdu megállapította azt is, hogy sacharinnal elárasztották az egész környéket, sőt a bázások is nagy mennyiségben vásárolták azt.

Ezért a szolgabíró a gyógyszerészt 200 koronára ítélte az 1908. évi, 41298. számú tiltó belügyminiszteri rendelet alapján. Barbul felebbezett.

Hofrichterné — a férje ellen.

Távirati tudósítás.

Arad, április 30.

A méreggel gyilkoló főhadnagy megtörésének és vallomásának részletes története alább olvasható. A szerencsétlen katona bármennyit tanult és bármily jó katona is volt, nem tudta elérni élete álmát, hogy vezérkari tiszt legyen. Ez az ambíciója mániává, örületté vált és kétségtelen, hogy ha polgári bíróság ítélik fölötté, legalább is nem teljesen beszámíthatónak jelentik ki.

A katonai bíraskodás, amelyet még mindig nem engednek reformálni, nem ismer ilyen megkülönböztetéseket s valószínű, hogy Hofrichtert halálra ítélik.

A vallomás.

A bűnös főhadnagy tegnapi vallomásáról az itt következő rendkívül érdekes részleteket telefonálják:

A börtönben néhány nap óta Hofrichter magatartásán változást vettek észre. Az volt az impresszió, hogy lelkében erős harc dúl. Teljes apátia a kétségbeesés ideges kitérőseivel váltakozott. Sőt öngyilkossági kísérlettől is lehetett tartani s mivel semmiféle fegyvere nem volt, attól féltek, hogy fájjal fog neki menni a falnak.

Leginkább azért szenvedett, mert azt hitte, hogy neje le van tartóztatva. Éjjel-nappal az a gondolat gyötörte, hogy felesége fogságban sínylődik és elfogatását a férje ellen szóló adatok összegyűjtésére használják fel. Bár biztosították róla, hogy ez a felelem alaptalan, nehezen volt meggyőződhető s egyre azt hajto-gatta, hogy nejét igazságtalanul kinezik. Csütörtök délelőtt, egy óra tájban, Hofrichter főhadnagy a cellája előtt őrt álló katonával magához kérte a főprofoszt és azt mondta neki, hogy a hadbíró elé való vezetését kívánja.

Mikor fölvezették, mindenekelőtt arról akarta magát megnyugtani, hogy a feleségének semmi bántódása nem esik. Ezt megígérték neki, de nem látszott megnyugtottnak. Ekkor hirtelen, váratlanul kitért belőle:

— Mindent megvallok, én tettem!

Ebben a pillanatban esukló zokogás rángatta át egész testét, keserűen sirt a főhadnagy. Széket adtak neki, Hofrichter beleroskadott. Fejét tenyerébe süllyesztette s kendővel száritotta fel könyzeit. Főlelemtől meg megszakitva tette meg vallomását, hogy ő volt az, aki a Charles Francis aláírású leveleket írta s a ki a ciankális porokat a tizenegy vezérkari tisztnek elküldte. Azzal a céllal, hogy előmenetelének akadályait eltögye láb alól.

Elmondta aztán, hogy testtel-lélekkel katona volt, de hogy a csapatbiztosítást nem elégitette ki. Már tanulmányai alatt, de annál inkább tisztte való kinevezése után, nagy szorgalommal tanult, minden szórakozástól távol maradt s mindig könyveinél üldögélt. Ezért nem volt rokonszenves a többi tisztnek s híre

kelt, hogy milyen megátalkodott stréber. Végre azt hitte, hogy elérte vágyai célját. A hadiskolát jó eredménnyel végezte s próbaszolgálatra beosztották a vezérkarba. Ekkor ismerte meg nejét s ekkor vette feleségül. Most már annál jobban törekedett célja elérésére. Nem akarta, hogy szeretett neje egy jelentéktelen csapatbiztosítási felesége sorsa jusson osztályrészül, hanem hogy vezérkari tiszt existenciájában legyen része. Ragyogó karierről szőtt álmokat, a tábornokságról ábrándozott.

A kihallgatást többször félbe kellett szakítani, mert Hofrichter nem tudott beszélni.

Elmondja, hogy Mosztárból való visszahívása, ahol vezérkari minőségben volt beosztva és csapatbiztosítási beosztása, villámcsapás gyanánt érte. Jövőjét, reményeit látta szétfoszni és be kellett látnia, hogy célját sohasem fogja elérni.

Ekkor fészkelődött agyába az a gondolat, hogy csak szerencsésebb vetélytársainak nagyfoku távozása segíthet rajta. Már a gyakorlatok alatt nem tudott szabadulni ettől a gondolattól, neha biztos formája ekkor még nem volt.

Az a gondolat, hogy bajtársai nagyfoku elfogyása segíthet csak, folyton gyötörte. Terveken gondolkodott, amiket másnap aztán elejtett. Egyszerre azonban észébe jutott a mérég és ez a gondolat többé nem hagyta el.

Megfogalmazta a Francis-levelet és arra gondolt, hogy valami kis nyomában nyomtatja ki. Ezt a tervet azonban elejtette. Irópróbákat csinált, mindenféle bevásárlásokat és megszerelte egy bajtársától a vezérkari tiszt beosztását.

November 12-én felesége elutazott Linzből. Akkor, mikor egyedül volt, ért meg benne teljesen az orgyilkos terv. Összecsomagolta a vásárolt és előkészített holmikát és Bécsbe utazott. A kupében nem aludt, hanem a tervén gondolkodott. Bécsbe érkezve, a Westend-kávéház mellett levő szekrénybe dobta a méregleveleket. Azt hitte, a kódos hajnalban senki sem látja meg. Aztán a második vonattal visszautazott.

Oltár előtt.

Hofrichter vallomását, amely a vizsgálóbizottság tagjaira nagy hatással volt, kérdésekkel nem zavarták s változatlanul vették a jegyzőkönyvbe. Hogy hehnan szerezte a mérget s a méregszerezéssel kapcsolatban levő dolgokról Hofrichter nem nyilatkozott. A jegyzőkönyvet a bírósági tanúk és Hofrichter írták alá. Nevét határozott vonalakkal vetette papírra. Ezután cellájába vezették.

Hofrichter vallomásával láthatólag belső gyötrelmekből szabadult meg. Lelki állapota ma nyugalmasabbnak látszott, mint az előző napokon. A nap nagy részét egy kis oltár előtt imádkozással töltötte el. Ezt az oltárt a cella egy sarkában maga állította össze.

Az asszony — a férje ellen.

Hofrichterné egy közeli ismerőse a következő érdekes jellemzést adta róla:

Középtermű; haja rendkívül fekete, a mivel éles ellentétben áll tulságosan fehér arc-bőre. Kissé vérszegény, arckifejezése merev, szabályos vonásai, nagy kerek szemei bizonyos hidegséget kölcsönöznek neki. Fiatalabb korából van egy rokokó-képe, a melyen igen csinosnak látszik. Beszédmodora nyugodt, intelligens, szinte érzi a vele beszélő, hogy katonatisztnek a felesége.

Az utolsó időkig rendületlenül hitt férje ártatlanságában. Hangoztatta ismerőseinek és kiemelte, hogy megbocsátotta már férjének azt is, hogy hűtlen volt hozzá. Meggyőződésében akkor rendült meg, mikor férje titokban a börtönből leveleket küldött hozzá. Már akkoriban kifejezte azt a szándékát, hogy elmegy a rendőrségre Stuckart kormánytanácsoshoz, s megmondja, hogy akármi történjék is férjével, ő maga mindenben teljesen ártatlan. Mindenkinek, a ki csak ismeri, az a meggyőződése, hogy az asszony semmit se sejtett férje tettéről.

Az éjszakát Hofrichterné igen nyugtalanul

töltötte a rendőrségi fogházban, ahová tegnap vezették. Éjfél felé asztalára támaszkodva, arcát tenyerébe hajtva ült és sirdogált s pillanatra se hunyta be a szemét. Az őrről jelentést tett az ügyeletes tisztnek, aki a rendőrvost hívatta. A rendőrorvos bromot adott az asszonynak, aki ettől tényleg lecsillapodott. Minthogy az asszony kifogásolta a cellában levő ágyat, egy másik cellából egy ruganyos ágycetét hoztak át és az ágyat friss ágyneművel látták el. Hofrichterné azután lefeküdt és megnyugodva töltötte el az éjszakát.

Hofrichterné viselkedése férjével szemben a főhadnagy-vallomása óta teljesen megváltozott. Mikor tegnap este Stuckart kormánytanácsos újból és újból megerősítette az asszony előtt, hogy férje mindent bevallott, az asszony többé nem mentegette az urát, hanem így szólt:

— Már régen gyanítottam, hogy ő követte el a tettet. Többször megcsalt engem hazudozásaival, így például egy ízben azt mondta, hogy vadászni megy, pedig valójában szabadságra utazott. De nem ez volt velem szemben az egyedüli csalása.

A vallomás nem hozta zavarba Hofrichternét, aki visszavonta azt a régi állítását, hogy a kis dobozok férjének írószerek tartására kellettek. Hofrichterné újabb vallomása igen terhelő férjére nézve. A legnagyobb gyűlölettel beszél férjéről, annak hűtlenségéről és alátomos viselkedéséről. Azt mondja, hogy a méregpirulák dolgát később se tudta meg. Férje egy szóval se árulta el neki és ő nyugodt lélekkel mondotta első kihallgatása alkalmával, hogy férje ártatlan. Csak később, mikor a bizonyítékok kezdtek halmozódni Hofrichter ellen, érlelődött meg benne a gyanu, hogy férje követte el a tettet.

Éjjel jelentik Bécsből: Hofrichterné kihallgatása este 7 óráig tartott. Akkor tudatták vele, hogy szabadon engedik, de a vizsgálatot hamis tanúzás miatt tovább is folytatják ellene. A szegény asszony, aki csütörtök óta nem evett, teljesen megtört és anyja karjára támaszkodva, zokogva hagyta el a rendőrséget.

Hofrichter ügyében május 9-én tartják meg a főtárgyalást.

Hofrichter áldozatai.

A Hofrichter-ügy első áldozata Mader bécsi kapitány, akit megmérgezett. A következő áldozatok egy pólai és przemysli katonatiszt. Mikor megkapták az idező végzést, megijedtek, hogy a gyanu rájuk terelődhet és agyonlőtték magukat.

Hofrichter áldozata a gyilkos sógora, Gersdorfer János is. Az idegbajos embert a kiállott szenvedések nagyon megrendítették és egy izgalmas napon szívvelhűdést kapott, meghalt.

Három évi börtönt kapott az ismert levélcsempészés miatt Tuttman fogházőr, akit Hofrichter könyörgéssel és ígérekkel vett rá arra, hogy a fogházban írott leveleit kicsempéssze. Vizsgálati fogságban van most Tuttman nővére, Puracsek szabó felesége, aki segített testvérének a levelek kicsempészésénél.

Appel Vilmos freiwaldani gyógyszerész ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot a mérgezési merényletben való bűnrészesség miatt. Azzal gyanúsították, hogy ő szolgáltatta a mérget Hofrichternek.

Hogy jutott a mérgehez Hofrichter.

A bécsi rendőrség ma Essenből értesítést kapott az ottani rendőrségtől, mely szerint ott április 16-án letartóztattak egy Seibarth nevű egyént, akinél nagy mennyiségű ciankálit találtak. A letartóztatott egyén azt vallotta, hogy ő vegyész és hogy a nála levő három rud ciankáliból egy rudat Hofrichternek adott át, akivel véletlenül ismerkedett meg vasúti utazás alkalmával. Hofrichter az ő vadászterületén lévő ragadozó állatok elpusztítására kérte tőle a ciankálit.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Blvált asszony, operett. Este: Sari bíró, népszimű. Blaha Lujza felvétél. (C bérlet.)

Hétfő: Sasfiók, dráma. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Kedd: Sasfiók, dráma. (B bérlet.)

Szerda: Sasfiók, dráma. (C bérlet.)

Csütörtök: Délután: Rip van Winkle operette. Este: Luxemburg grófja, operette. (A bérlet.)

Péntek: Csákó és kalap, bohózat. Bemutató előadás. (B bérlet.)

Szombat: Csákó és kalap, bohózat. (C bérlet.)

* Blaháné a Kurucfurfangban. A színház illesztis vendégművésznője, Blaha Lujza asszony ma este a Kurucfurfangban folytatta vendégszereplését. Ebben a darabban még nem látta őt az aradi közönség és így érthető, hogy fokozott mértékben nyilvánult meg az érdeklődés. Sugárzó kedélye, fiatalos bája s csodás temperamentuma jellemezték ma esti ragyogó alakítását. A furfangos kuruc menyecskét, Bözsit játszotta s a közönség egész estén tüntető lelkesedéssel ünnepelte. Sajnos, a környezetről kevés jót mondhatunk. Egyedül Beregi dalias Tetény kapitánya vált ki a döcögő előadásból és általános szerep nem tudásból.

* Riadalom a színházban. Nagy riadalom támadt ma este a színházban, előadás közben. Bokor József népsziművét, a „Kurucfurfang“-ot adták s a második felvonás végénél tartottak, ott, ahol Czinka Panna személyesítője átkot szór az áruló Ocskay fejére. A karzaton egyszerre éles sikoly hangzott s utána tompa zuhanás. A váratlan incidensre a közönség egyrésze felugrált s úgy nézte, mi történhetett, a másik rész pedig tapsolni kezdett, hogy elejét vegye a nagyobb riadalomnak. A javában deklamáló Kesztlerné Kápolnay Juliska gyorsan befejezte a szerepét. Mire a függöny legördült, az inspekción rendőrtisztviselő már fent járt a karzaton s megállapította, hogy a szavalás megrázó hatása alatt egy nő ideggöröcsöt kapott s nagyot sikoltva, elalélt. Hamarosan magához térítették s az inspekción tisztviselő megnyugtatta az érdeklődőket, hogy nagyobb baj nem történt.

* Sasfiók. Nagy érdeklődéssel várják Rostand világhírű sziművének, a Sasfiók nak hétfői premierjét. Rostand megrázó drámai erővel rajzolja ebben a darabjában Napoleon fiának, Reichstadi hercegnek tragédiáját. A darab hat felvonásból áll. A főszereplők a következők: K. Kápolnay Juliska, Novák Irén, Kun Irén, Zalay Margit, H. Harmath Józsa, Kesztlér, Szendrey, Várnay, Delli, Polgár, Vass.

* Fodorné hangversenye holnap, vasárnap lesz a már jelzett helyen. A hangversenynek, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, itt közöljük a programját:

Beethoven: „Egmont“ nyitány 8 kézre 2 zongorán előadják: Gammer Irén, Csalogovics Józsa, Rényi Magda, Schelly Hajnalka. — Schunau: Katona induló, Erdős Gyula. — Streabog: La Primevère, Urbányi Magda. — Kleinecke: A tánciskolában, Mailänder Irénke. — Behr: Caevegés, Fischer Mancsi. — Gilis: Air Villagevis, Burdea Vilma. — Beethoven: Török induló 4 kézre, előadják Ács Olga és Vas Zolt. — Doppler: Steier tánc, Morár Szidike. — Necke: Galop, Folkmann Miki. — Behr: Cigány tánc, Burdea Aranka. — Hummel: Orosz szánkázás, Schelly Klárka. — Justin Juga: Thália románc, Morár Lorika. — Haydn: Sonata, Vas Zoltán. — Behr: Pusztai hangok, Weisz Böske. — Bachmann: Les Sylphes, Folkmann Aranka. — Gaál: Magyar Ábránd, Burdea Sárka. — Stavenhagen: Caprice, Schelly Mariska. — Eilenberg: La manola, Folkmann Ilonka. — Chopin: Valse, Dürr Aguzta. — Mihály Ignác: Erdélyi pásztorhangok, Horovitz Ersei. — Grieg: Norwegischer Brantzug; Sindiug: Frühlingstranachen, Rényi Magda. — Gaál: I. Rapsodia, Fodor Lilly. — Mendelssohn: Rondo-capricioso, Csalogovics Józsa. — Jael: Faust, Schelly Hajnalka. — Carl M. Weber: Rondo brill-

lante, Gammer Irén. — Beethoven: Pathetique sonate, Schelly Vilma. — Székely: Souvenir de ma patri, takácsi Ács Margit. — Carl M. Weber: Concert. Előadják 4 kézre 2 zongorán Ács Margit és Schelly Vilma. — Belépti díj nincs.

* Megvételre keres Weisz Leó könyvkereskedése: Pallas nagy Lexikont, Jókai, Mikszáth és Herceg Ferenc összes műveit. A cég különben egész könyvtárakat is megvásárol. 6861

* Hock János bérnálási imakönyveinek legnagyobb raktára Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében. 6861

* Bérnálásra alkalmas imakönyvek. Csernoch János cseanádmezei püspök és Németh József püspök, nagy ünnepély keretében május 15. és 16. an bérnálást tartanak. Ez alkalomból ifj. Klein Mór könyvkereskedő cégnél a főmagasságu bibernok-érseki jóváhagyott imakönyveket, nagy választékban a legjutányosabb árban lehet beszerezni. 6855

* Az Uránia új műsora. Nagy tetszéssel találkozott az Uránia színház tegnap bemutatott új műsora, amely igazán változatos sorozatát adta a legerdekesebb képeknek. Különösen nagy hatása volt Richelieu bibernok korát és udvarát mutató képnek és a „Félelmes vendég“-nek, amely drámai hatásu történet. Pompás látványosság a Courmayeuri vizesés és Irappáns hatása van a Mari néni fogsora, Hajsza a majom után és Pali, a házibarád című humoros jeleneteknek. 241

Az aradi zsibvásár.

Séta a Rácvárosban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30

A Rácváros kellős közepében vagyok. Az egész környéken kellemetlen szag uralkodik; hasonló ez ahhoz az illathoz, amely az ócska padlások ajtóin kiárad. A legkülönfélébb száritott halak szaga ez, amely intenzíven tódul ki az ott tucatszámra levő halkereskedésekből. Az utcának, sőt az egész környéknek külön érdekessége a zsibáros boltok.

Ha végigmegyek a Szent Pál utcán, lépten-nyomon egy egy zsibáros-boltba ütközöm, a melyek szinte egymás hátán vannak s amelyek érdekes, színes karaktert adnak az egész utcának. A boltajtókon a legkülönfélébb színű és nemű ruhadarabok vaának, az ajtók előtt pedig üres üvegek, vasneműek, s más használati tárgyak halmozódnak föl. Ez a hatalmas kollekción szinte csábítja az embert, hogy az üzletek egyikébe vagy másikába betévedjen.

A hozzám legközelebb levő üzletbe beléptem. Egy komoly kinézésű, tisztos ur fogadott, akinek ruházatáról azonban a legelső pillanatban megláttam, hogy tollakkal is kereskedik. Persze ezzel fogad:

— Mit híván?

Hát mit? Hegy valami okát adjam annak, tulajdonképen miért is mentem én be, valami apróságot akarok kezembe venni. Egy gyönyörű kis revolvert pillantok meg a sok lim-lom között; felveszem, s az árát kérdezem, majd pedig alkudni kezdünk. A kereskedő belemelegszik az üzletbe, csábító szavakkal festi le annak a kis fegyvernek kiváló előnyeit, tartósságát, esküszik, hogy „magának többé van“, olyan kis árért, amit én kinalok érte, nem adhatja el stb. stb. E hosszas purpárlé közben bő alkalmam nyílik jól szemügyre venni az üzlet felszerelését. Van ott minden, amit csak el lehet képzelni: férfi, gyermek, női ruha, munkás-zubbony, frakk, cipő, vassaló, üveg, porcellán-edények, disztárgyak, szobrok, képek, vasszőgek és még ezerféle más kisebb-nagyobb tárgy.

A kereskedő lankadatlan buzgósággal kinalja tovább az árúját. Egyszer csak megszakítom:

— Mondja kérem, jól megy ez az üzlet?

Mintha varázsszavakból állott volna ez a kérdés. A kereskedő, a szolgálatkész eladó, egy szempillantás alatt eltűnik, s magam előtt látom a rideg pénzembert, aki féltékenyen őrzi fizetési titkát. Az öreg rámpillant, szemében valami kétkedő gyanakvást olvasok: „Vajjon mit akar ez az ember én tölem?“

Mielőtt még bővebb magyarázatát adhattam volna kérdésemnek, az öreg ur megszólalt:

— Kicsoda maga és mit akar? Mit érdeklí magát az én üzletem. Ha pedig épen tudai akarja, hát amikor sok vásárló van, akkor jól megy, ha pedig nincs vásárló, rosszul megy.

Láttam az arcából, hogy valami új konkurrenset lát bennem, s azontul aztán hiába volt minden magyarázat. Hiába mondtam el neki az igazságot, hiába bizonygattam, hogy semmi rossz céloom nincs s kérdezősködéssel, az öreg ur hajthatatlan maradt. Nem tudott, nem akart hinni nekem, s szavaim mögött valami csalafintaságot gondolt.

Hát elkészöntem. A revolver persze ott maradt. Alig mentem néhány lépést, hallottam átkozódó kiáltását:

— Schlag soll...

Az üzletből kilépve, az utcán álldogáltam, nézegetve a bolt felírásokat, s azon tanakodtam, vajjon melyik üzletben próbáljak szerencsét. Sok tétovázás után végre is abba az üzletbe mentem be, amelyiknek cégfelirata a legszebb, s kollekciónja a körülményekhez képest a legmegfelelőbb volt.

Ismét a régi fogáshoz folyamodtam. Egy kis bronz-nippet vettem fel, arra alkudoztam. Most jön a döntő pillanat. Az első kudarcot okulva, már sokkal kevesebb bátorsággal kockáztattam meg a kérdést: hogy megy az üzlet? A kérdés elhangzik, s megdöbbenve veszem észre, hogy a hatás majdnem teljesen ugyanaz: meghökent, csodálkozó pillantás. Sietve magyarázom, hogy e kérdés mögött semmi rossz sem rejlik, pusztán újságírói kíváncsiság az egész.

A szimpatikus modoru kereskedő, aki újszólván a legjobb híru zsibárosunk, a legnagyobb készséggel kezd beszélni az üzleti ügyekről, s általában kartársairól.

— Bizony kérem, mondhatom, hogy nem is olyan rossz üzlet ez a mienk. Persze, hogy nem megy mindenkinek egytormán, egyiknek jobban, másiknak kevésbé. De amíg lesznek emberek, akiknek anyagi viszonyai nem engedik meg azt a luxust, hogy csupa új holmikat használjanak, s ilyenek mindig lesznek, addig mi is jól megélünk.

Azt nem mondhatnám, hogy valami kitűnő és könnyű dolgunk lenne ennél az üzletnél. Nem az eladás a nehéz nálunk, hanem a vétel. Bizony sokat kell nekünk szaladgálnunk, amíg megfelelő dolgokat birunk vásárolni. Azt hiszem, mondanom is felesleges, hogy a legerősebb üzlet a ruhaneműekben van, különösen pedig a férfiruhákban.

Szinte csodálatos, hogy mennyien viselnek „uraságoztól levetett ruhákat.“ Sokszor megtörténik az nálam is, hogy teljességgel kifogyok, nem vagyok képes a szükségletnek eleget tenni.

— Hogy melyik időszak a legalkalmasabb? Nekünk kérem tökéletesen mindegy: mindig, minden időben jönnek vevők, sem az év, sem pedig a napnak egy bizonyos szaka nem mutat nagyobb forgalmat.

Tisza István a románokról.

Támadás az izgatók ellen. — Mangra üdvözlése. — Felhívás a főpapokhoz.

Nyilatkozat a választójogról.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Arad, április 30.

Ma délután Tisza István gróf nagy és mélyreható tendenciájú beszédet mondott Kolozsvárott, ahol Kálmán Gusztáv kereskedelmi államtitkár programbeszéde alkalmából jelent meg. Terjedelmesen és fölöttébb érdekesen foglalkozott a románok helyzetével és ragyogó ékesszólással győzte meg nagy számu hallgatóságát arról, milyen romboló munkát végeznek egyes izgatók. A beszédet, amelyért Tiszát leirhatlan ovációban részesítették, főbb vonásaiban alább közöljük.

A kolozsvári ünnepélyről itt következik részletes tudósításunk:

A megérkezés. — A délelőtti események.

Tisza István ma reggel érkezett Kolozsvárra, ahol semmi ellentüntetés nem volt s a kirendelt csendőrségnek nem akadt munkája.

Az egész délelőtti incidens nélkül mulott el. Tisza István gróf, aki feleségével együtt érkezett Kolozsvárra, sógorának, Bethlen Pál grófnak Petőfi-utcában levő házában szállott meg. Delben a Biazini szálló udvarán mintegy 3—400 választó gyűlt össze részben a szomszédos kolozsi kerületből, részben Szolnok-Doboka és Beszterca-Naszód vármegyék egyéb kerületeiből. Tisza sógorával és Zeyk Károly munkapárti jelölttel jelent meg a szálló folyosóján, ahonnan Zeyk beszélt a választókhoz.

Zeyk beszéde után a választók mindenáron Tiszát akarták hallani. Tisza röviden beszélt.

Felémeltette, hogy mennyi gyűlölködéssel és gyanakvással akarták elnyomni a múltban a komoly szándékok megnyilvánulását. Most jogosult a feltevés, hogy a nemzet nem fog felülni a frázisoknak és délibaboknak, mert láthatta, hogy ezen az uton hova jutott. A komoly munka útján kell tovább haladnunk minden rémítgetés, fenyegetés és támadás ellenére. Bizalommal ajánlja nekik Zeyket, aki barátja és rokona és felkéri a küldöttség tagjait, hogy a munkapárt komoly eszményeiért küzdjenek.

Tisza beszédének befejezése után mintegy 400 főből álló tömeg közrefogta Tiszát és a Matyas-téren át így kísérték a Központi Szállóig.

A nagygyűlés.

Kolozsvárról jelentik: Kálmán Gusztáv államtitkár ma tartotta programbeszédét a Vigadóban, a kolozsvári munkapárt óriási érdeklődése mellett. A gyűlésen megjelent Tisza István gróf is, akit nagy ovációban részesítettek s mindvégig lelkesen ünnepelték. A gyűlésterem karzatát előkelő hölgyek töltötték meg, köztük volt Tisza felesége is. A hölgyek Tiszát a teremlépések virágokkal halmozták el. Bély Ákos gróf elnök nyitotta meg a gyűlést.

Kálmán Gusztáv programbeszédében kijelentette, kiüntetésnek veszi, hogy Erdély fővárosa érdemes arra, hogy képviselőjévé jelölje. Röviden ismerteti politikai hitvallását. Programja rövid és egyszerű, mint olyan emberé, aki eleve javát munkában töltötte el. Minden erővel kell odahatni, hogy oly közállapotok teremteszenek, melyek a parlament munkaképességének biztosítása mellett lehetővé tegyék a békés munkát, az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, forgalmi és hitelviszonyok fejlesztését. A választó jogot illetőleg szükségesnek tartja annak legtagabb módon való kiterjesztését, addig a határig, míg a nemzet államiságát nem veszélyeztetik.

Tisza beszéde.

Ezután Tisza István gróf emelkedett szólásra:

Nem tagadom, hogy bizonyos elfogódottsággal emelek szót, mert lelkemre hat és bizonyos varázslatos hévvel ragad magával az a tudat, hogy itt Magyarország erdélyi részének színe előtt emelem föl szavamat. Tisza visszapillantást vet Erdély történelmi múltjára s így folytatja:

— Erdély nagy férfiai reális politikusok voltak, akik nem ábrándépek után indultak, hanem számoltak a tényleges viszonyokkal, a nemzet tényleges erejével és nem tették kockára a nemzet jövőjét kalandos vállalkozásokkal.

(A román kérdés.)

A magyar nemzet legnagyobb politikai problémája az, hogy a nemzetiségi kérdést igyekezék megoldani. Kettős cél lebeg itt előttünk. Tekintélyünk megvédése, minden ez ellen irányuló merénnyel megtorlása egyfelől, a szívek és lelkek megnyerése másfelől. Miaddig hirdetem a nem magyar ajku polgártársaimmal való jó egyetértést, hogy *respektáljuk jogait, ápoljuk és tartjuk fenn a velük való jó egyetértést*, de kérelhetetlen ellenségné kell lennünk minden nacionalista törekvésekkel szemben. A közel múltban is egész erőmből foglaltam állást a román nacionalista pártaiakulással szemben, oly körök érdekében, a melyek rokonszenves visszhangot adtak. A román nemzeti komité április 5-én tartott ülésében hozott határozataiból világos, hogy *be nem vallott céljaik és hátsó gondolataik vannak*, kívánják Erdély külön autonómiájának helyreállítását, a román nyelv hivatalos használatának behozatalát a románok lakta vidékeken, a nemzetiségi törvények revízióját a románok javára. Azt a kérdést intézhetjük a román társadalmam ama értékes tagjaihoz, akik nem esatlakoztak ezen veszélyes mozgalomhoz: *tűrjék-e továbbra is, hogy ezen urak úgy álljanak oda, mint a románság vezetői, hogy az egész románság nevében beszéljenek. At vagyok hatva attól a politikai gondolattól, hogy a magyar és román faj teljes szolidaritásban van egymással, hiszen általában merem állítani, hogy a magyar nemzet történelmi hivatása szolidaritással tenni a körülötte levő kis államok és a magyar nemzet határain belül lakó, de nem magyar ajku polgártársaink nemzeti érdekeit is.*

Azzal a kérdéssel fordulok a román intelligencia felé, mikor találja meg ez a kétségteletlenül életérés, haladó, fejlődő, intelligencia dolgában is előtörő faj a maga igazi vezetőit, akik felismerik fajuknak ezeket a nagy érdekeit, akik meglátják, hogy kik az ő valódi szövetségeseik és akik végre kiragadják a vezetést azoknak az elemeknek a kezéből, akik még ma is, talán látszat szerint még több joggal mint ezelőtt pár évvel, a románság vezetői gyanánt akarnak maguk és mások előtt tetszelegni. Es ebben a tekintetben bizonyos örvendetes jelenséggel találkozom ma már. A mostani választási harcban lépett fel a román klérus egyik vezető állásban levő kiváló tagja, bátran, nyílt sisakkal, férfiasan tűzve ki a zászlót. És én innen kiáltom neki az üdvözlésnek, az öröknek, az isten hozott-nak meleg szavait és kívánom, hogy a mi, mint a románság érdekében, hogy ez ne izolált példa maradjon, hogy elsősorban a román magas klérus, melynek döntő szerep jut a románság vezetésében, ne abdikáljon, hanem érezze hivatását, hatalmát, felelősségét és a helyes irányban vezesse a népet.

A választójog.

Ami a választójogi kérdést illeti, az én nézetem e kérdésben nem tegnapi és nem tegnapi keletű. Az nem függ változó áramlatoktól, nem függ párttaktikai céloktól. Egyike ez azoknak a kérdéseknek, melyekben *meggyőződésemmel együtt nőttem velem, össze van forrva egész egyéniségemmel.* Nem azért vonakodtam e kérdéssel beszélni, mintha akár ingadozást éreznék akár változtatnám meggyőződésemet. De tisztelt uraim, a helyzet kétségteletlenül az és a legutóbbi idők fejleményei ezt egészen kiélezték, hogy most az első feladat ennek az országnak alkotmányos, törvényes rendjét megmenteni és biztosítani. Első feladat elhárítani azokat a bajokat és veszedelmeket, melyeket a közelmúlt rejtett magában. Csak ha ezt sikerült magol-

dani, kerülhet a sor a választójog reformjára. Én teljesen elhibázottnak tartom azt, hogy azok, akik egyetértének abban, hogy helyreállítsuk az ország törvényes rendjét, hogy megvédjük az ország alkotmányos intézményeit, hogy azok ebben a harcban ne jönnének velem vállalva. Nem voltam és nem leszek soha barátja a kétértelműségeknek; bármennyire sajnálom is — mert hiszen a legszorosabb barátság és nagyrabecsülés fűz a miniszterelnök urhoz s a legszorosabb politikai szolidaritásban érzem vele magamat minden más kérdésben, — épen azért nem hunyok szemem az előtt a tény előtt, hogy a választójog reformjának fontos részleteire nézve még nem vagyok egy véleményen a miniszterelnök urral. De a miniszterelnök urral egy véleményen vagyok arra nézve, hogy a választójog kiterjesztését addig a határig kívánja ő is, ameddig a magyar nemzet állami jellegének és az intelligencia jogosult befolyásának biztosítása megengedi. Hogy ezek a határok hol vannak, erre nézve lehetnek eltérések és meg kell kísérelni komoly, beosületes jóakarattal a kapacitációt. Hogy sikerül-e ez, vagy nem, nem tudom, de nem tartom reménytelennek, hogy sikerülni fog. Egyet azonban ma már konstatálni kell. Azoktól, akik e kérdés ultraradikális megoldását hirdetik, azoktól áthidalhatatlan ut választ el. Tudom jól, hogy az általános szavazati jog eszméjének meg van nyerve nem magyar ajku polgártársaink nagy része, köztük sokan olyanok is, kik a magyar nemzet állami jellegének nagy ellenségei és én óva intem őket, ne lépjenek rá erre a végzetes utra, bármi kedvező is rájuk nézve a látszat. Aki valóban kívánja idegen ajku polgártársainknak békés fejlődését, követelnie kell, hogy az intelligens elemek náluk épúgy érvényesüljenek, mint nálunk, mert ami életkérdés ránk nézve, az rájuk nézve is az.

Ezután élesen támadta Justhék obstruáló szándékát és beszélt a közjogi ellentétek megszüntéséről.

Tisza beszédét a közönség percekig tartó viharos tapsal fogadta. Tisza este Nagyszalon-tára utazott.

Aradi leányból — oros hercegné.

Egy színésznő szerencséje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A napokban föltűnő szépségű fiatal nő tűnt föl az aradi korzón. Angolosan szabott egyszerű fekete ruhájával s elegáns kalapjával magára vonta sokaknak érdeklődését s találgatták, hogy ki ő?

A titokzatosnak látszó hölgy nem idegen Aradon. A szülei itt laknak; a nő neve: Kiss Erzsébet. Évekkel ezelőtt került el Aradról és most csak látogatóba jött haza Kiss Erzsébet úgy vágott neki az életnek, hogy színésznő lesz. Fölment Budapestre és tagja lett a Városligeti színháznak. Azonban csakhamar belátta, hogy ott nem sok babér terem a számára és elhatározta, hogy külföldre megy. Megragadta a kínálkozó alkalmat amikor magyar énekesnőkből kabarétársaságot szervezett egy impresszárió.

Ő is a magyar dalos-légióhoz csatlakozott és kiment velük Moszkvába. Onnét sűrűn küldte szüleinek és ismerőseinek a képes lapokat és az életnagyságu önarcképeket. Azt írta, hogy kitűnően megy a dolga; része van minden jóban és boldog hogy Oroszországba került, mert megismerkedett egy dús gazdag férfival, aki őt nagyon megszerette. Drága ajánlékokat küldött haza szüleinek, akik ebből is meggyőződhetek arról, hogy a lányuk vidáman él a zord Oroszországban.

Három év után a napokban visszatért Aradra a szép kabaréhölgy.

— Csak rövid ideig maradok itthon, — mondta — újból kimegyek Oroszországba, mert a hercegem elvesz feleségül.

Elmondta Kiss Erzsébet, hogy Moszkvában megismerkedett *Sirikov* Andaszé durgazdag fiatal orosz herceggel, aki pénzzel bőven ellátta őt. Meg is mutatta ismerősének a herceg arc-képét: csinos szőke fiatalember.

— A drága barátom — ujságolta a leány — nem is akart hazaengedni, mert félt, hogy nem megyek többet vissza. Pedig de hogy is nem megyek, amikor megígérte a hercegem, hogy feleségül vesz. Mihelyt visszatérek, meg lesz az eljegyzésünk és nemsokára az esküvőnk következik. Előbb azonban rendbe kell hoznia a dolgot a családjával.

Kiss Erzsébet tegnap elutazott Aradról, de megígérte a szüleinek, hogy két hét múlva — mielőtt végleg itt hagyná a magyar földet — még egyszer meglátogatja őket.

Vasárnapi rimek.

*

Tavaszi hangok.

Hogy megjelent a szép tavasz
Az kétségtelen faktum,
Nem tagadható ez le, mint
A kormány és a paktum.
A kávéház előtt immár
Csalogatnak a kertek
És megérkeznek sorjában
A szép tavaszi versek.
Felvonulnak a habverők,
A lányok és a missek
S nagy buzgalommal áldoznak
A dícső lawn-tennis-nek.
Négy tojás ára egy hatos,
Kelendő cikk a bóza
És megtölti a ligetet
Vasárnap Mari, Róza.
Hogy közelgünk a nyár felé,
Azt bizonyítja más is,
A színház hébe-korba már
Az ürességtől ásit.
Cirkusz zajától hangosak
A Béla-téri buckák,
Kell Palcsinál a virágot
Az erkélyre kihozták.
Sorra zöldül a gömbakác,
Mily szép is a természet
S májusi házbérre adod
Ki az utolsó pénzed.

A manchesteri ut.

Paulhan mester lovára ült,
Amelynek neve Fahrman,
Magsarkantyuzta a gebét
S a levegőbe szállván,
Repült vele Manchesterig,
Felvett tizezer fontot,
Az egész históriában
Ez volt a legjobb bon-mot.
És várta, hogy majd leborul
A nagy világ előtte,
Paulhanka ön feledi, hogy
Valaki megelőzte:
Mi az a háromszáz kiló
Amit tegnap átszálla,
Jöjjön magyar hazánkba el,
Leesik majd az álla.
Ön még pályában álmódott
A repülőgépekről
S kik megoldák a problémát,
Nem hallott, a pékekről.
Bonyolult tervrajzok előtt
Ön még töprengve állott,
Mikor nálunk a tej, a vaj
S a hus ára már szállott.
Kedves Paulhan, legyen oly jó
Jöjjön hozzánk, ha ráér,
Mily magasra emelkedett

Meglátja, itt a házbér.
És esküszöm, nem repül oly
Magasan fenn a golya,
Amily magasra felszállott
A városok adója.
Magassági rekordot Ön
Javíthat, de hiába,
Sohsem jut el oly messzire
Mint a voksnak ára.
Azért hát kedves Paulhan ér
Az agarakkal hátrább,
Magyarhont nem pálja le,
Felszedheti a sátrát!

— 5. —

HIREK.

A bérkocsis báró.

Schönberger Béla meghalt.

Távirati tudósítás.

Arad, április 30.

A főváros legdrágább kórházában, a *Vörös Kereszt* szanatóriumában fejezte be életét a „szép *Wallenstein Rózának*“ férje, *Schönberger Béla* báró. A maga egyéniségénél fogva bizony jelentéktelen báró, még családjától is elhagyatva, teljesen letörve és elszegényedve került a kórházba, ahol a halál küszöbén fordult feléje ismét édes anyja szive és a durgazdag bárónő gondoskodik fiának, a *konflikocsisnak* főuri temetéséről.

Mert hát Béla báró mint egyfogatu bérkocsis halt meg.

Néhány évvel ezelőtt a teljesen elszegényedett, züllött báró feleségül vette a hírhedt szép Rózát, akinek akkor sok pénze volt. Amikor a nagy Rózának *Polónyival* való politikai botrányai kiderültek, a férje végleg elhagyta.

Az elszegényedett báró meghúzódott a *Debrecen szállóban*. Ez a *Rákóczi uti* fogadó a lókereskedők, lókupecok és fiakkeresek találkozó helye. Havi ötven koronát kapott a báró gazdag édesanyjától és ebből bizony megélni nem lehet. A szálló tulajdonosa segítette egy ideig. Tél közepén, vékony felöltőben került az utcára a mindenkitől elhagyott ur. A szállóban ismeretséget kötött egy bérkocsi tulajdonossal, aki kocsisnak fogadta. Vékony ruhájában a bakon meghűlt s beteg lett. Édes anyja könyörületéből a *Vörös Kereszt-kórházba* jutott, ahol ma este tüdővészben elpusztult.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 1-én az időjárás: változékony, szeles, később enyhébb.

— Meghívók. A második kerületi aradi nemzeti munkapárt választmányát május 2-án este 1/4 kilenc órakor a Központi szálloda földszinti kistermében megtartandó ülésre tisztelettel meghívom. *Szalay Károly dr.*, második kerületi elnök.

Az első kerületi aradi nemzeti munkapárt választmányát május 4-én este félkilenc órakor a Központi szálloda földszinti kistermében megtartandó ülésre tisztelettel meghívom és figyelemmel a tárgysorozat fontosságára, a tagok okvetlen szives megjelenését kérem. *Leopold Zsigmond*, első kerületi elnök.

— Előléptetések a Mávnál. Budapestről jelentik: Ma történtek meg a Mávnál a májusi előléptetések. A főbb hivatalnokok közül *Jármay Béla* üzletvezető a III. fizetési osztály 2-ik fokozatából az első fokozatba lépett elő. Az aradiak közül *Binder Lucian* felügyelő az V. fizetési osztály 3. fokozatából ugyanezen

osztály 2-ik fokozatába, *Valkányi Róssó dr.* titkár az V. fizetési osztály 4-ik fokozatából felügyelővé való kinevezése mellett ezen osztály 3-ik fokozatába lépett elő.

Kineveztek azonkívül az egész Máv. területén a VI. fizetési osztály első fokozatába 17 tisztviselőt, a második fokozatba 100 főmérnököt, főellenőrt és titkárt, a harmadik fokozatba 23 mérnököt, ellenőrt és titkárt. A VII. fizetési osztály első fokozatába 83 hivatalnokot, a második fokozatba 73 mérnököt és ellenőrt, a harmadik fokozatba 46 tisztviselőt. A VIII. fizetési osztályba 232 előléptetés történt.

— Az aradi repülő versenyek. Megirtuk, hogy a tanács a *Helios* automobil forgalmi r.-t. ama kérelmét, hogy Aradon rendezendő repülő versenyét tizenkétezer koronával szubvencionálja, elutasította. A társaság most újabb módot keres arra, hogy Aradon versenyt rendezhessen. Lemond az anyagi segélyről, erkölcsi támogatást kér, továbbá azt óhajtja, hogy a bruttó jövedelem felének ellenében a város állítson tribünöket, reklámozza a versenyt, a város szabja meg a jegyek árát és vállalja a látványosság rendezését. A tanács megbizta *Kovács Vince* tanácsnokot, hogy a társasággal tárgyaljon a verseny rendezés ügyében és lehetőleg valamely ácsvállalkozóval törekedjék a tribün építésre vonatkozólag megegyezni. Ha ez sikerülne, akkor az aradi repülő verseny biztosítva lenne.

— Visszaélés a szerb egyházi javakkal. A szerb kongresszusi választmány visszaéléseinek kiderítése végett kiküldött bizottság elnöke, *Joanovics Pál* miniszteri tanácsos ma terjesztette be a miniszterelnökhöz a vizsgálat eredményét. A jelentés szerint a szerb egyházi javakat a kongresszus választmányi tagjai a legvakmerőbben elharácsolták és rengeteg összeget fordítottak saját oéjjaikra.

— Az aradi gyermeknapok május 15-én és 16-án, a pünkösdi ünnepek alatt lesznek. A gyermeknapokat, mint tavaly, úgy az idén is az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület, mint az Országos Gyermekvédő Liga helyi bizottsága rendezi és a jövedelmet az Országos Gyermekvédő Liga javára fordítják. A Fehér Kereszt vigalmi bizottsága gróf *Károlyi Gyuláné* és *Urbán Ivánné*, továbbá *Károlyi Gyula* gróf és *Urbán Iván* vezetése alatt már meg is kezdte a gyermeknapok előkészítését. Az ünnepek központja Aradon lesz, ahol még a tavalyinál is nagyobb szabású látványosságokat, felvonulásokat terveznek. Pünkösdi első napján a városligetben nagyobb szabású népünnepély lesz.

— Munkások ünnepe. Május elsejét az aradi szervezett munkások is megünnepelik és felvonulásuk, gyűlésük megtartására engedélyt kaptak *Sariot Domokos* főkapitánytól. A program szerint vasárnap délután két órakor gyülekeznek a menetben résztvevők a Szabadság-téren, ahonnan zenekarral vonulnak a városligetbe. Ott gyűlés lesz, melyen a munkások helyzetéről és a május elsei ünnep jelentőségéről tartanak szónoklatokat. Ezután játékkal és este táncmulatsággal fejezik be a programot. A főkapitány engedélyében figyelmezteti a munkásokat, hogy az uralkodó személyét, az uralkodó házat, az államot vagy társadalmi osztályokat és vallásfelekezeteket sértő kifejezésektől tartózkodjanak.

— Halálozás. Özv. *Kirnauer Mátyasné* szül. *Haag Paulina* április 27-én reggeli 1 órakor, hosszas szenvedés után, 75 éves korában, ösvegységének 34. évében elhunyt *Falaölvőn*.

— Az óhitűek husvétja. Jóval később a Gergely napiért számító felekezetenél, vasárnap és hétfőn lesz az óhitű egyházak husvétja. A görög keleti román püspöki székesegyházban mindkét napon ünnepi nagymise lesz.

— Meghalt Arad legöregebb embere. Kätzenmacher Antal 48 as honvéd, a Flórián-kápolna őre tegnap 96 éves korában végelgyengülésben elhunyt. Az aggastyán multja nagyon eseménydus. Tekintélyes, jómódu iparos volt, s egy nap alatt vált semmivé egész vagyona, ő maga pedig földönfutó lett. Azontul sokáig küzdött az étellel, s öregségére a Flórián kápolna őre lett. Az aggastyán az utóbbi időben valóságos nyomorgott, éhezett, s ez annyira aláásta az öreg ember amugy is gyenge szervezete, hogy végelgyengülésben elhunyt.

Az aggastyán 1814-ben Radnán született, de már kora ifjúságában Aradra jött és itt mézárasmester lett. Virágzó üzlete, nagy családja, szép polgári vagyona volt már, mikor a szabadságharc hullámai Aradra is eljutottak. Kätzenmacher otthagyta a békés családi otthonát és beállt honvédtüzérnek. Résztvett számos ütközetben. Az aradi vár ostrománál súlyosan megsebesült. Mire felgyógyult: vége volt a szabadságharcnak, s az egykor jómódu iparos negyvenezer pengő forintnyi vagyona, amely Kossuth bankókból állott, teljesen értetelenné vált. Ígyképen lett Kätzenmacherból előbb tüzoító, majd később a Flórián-kápolna őre. Öreg napjaira a volt 48-as honvéd kilenc forint havi fizetést kapott. Most megölte az aggkori gyengeség és a nyomor.

— Bucsuzó járásorvos. Temesvárról írják: A Jaszenován vasárnap tartott nemzeti munkapárti gyűlés után rendezett banketen a fehértemplomi járás intelligenciája meleg ovációkkal vett búcsut Tausz Henrik dr. járási orvostól, aki e hónap végével elhagyja a járást, hogy Ujaradon elfoglalja állását. A banketen Pescha Miklós dr. udvari tanácsos meleg szavakban emlékezett meg Tausz dr. hét évi járási orvosi működéséről és érdemeiről. Tausz dr. meghatottan köszönte meg a meleg ovációkat, a melyek tanúságot tettek arról, hogy minő közszeretnek örvendett a fehértemplomi járásban.

— Letartóztatott aradi lélekkufar. A rendőrség bünygyi osztályán Green Nándor főkapitány ma egész nap az a nagyszabású bünpörrel foglalkozott, melynek megindításáról lapunk mai számában írtunk. A titkos prostitúció egyik legveszedelmesebb kamatoztatójának bűneit leplezték le ma. Tizenegy nőt hallgatott ki részint Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy, részint Green főkapitány és ezeknek vallomása alapján a főkapitány éjjel tizenegy órakor előállította Izsák Manónét, akit a hálójába került áldozatokkal történt szembesítés után előzetes letartóztatásba helyezett. A vád ellene az, hogy romlatlan leánygyermekket is a bűn útjára vitt.

— A tüzérlaktanya telkének parcellázása. A hadvezetőség határozottan kijelentette, hogy Aradon tüzérlaktanyát nem épít. A törvényhatóság a rendelkezésére bocsátott telket lakóház-helyekre osztja fel. A mérnöki hivatal elkészítette a parcellázási terveket. 46 házhely kerül ki, kétszáz négyszögöl nagyságban. Az építészeti bizottság legközelebbi ülésén megállapítja a parcellák értékét, elkészíti az árlejtési feltételeket és a gazdasági szék rövidesen megtartja az árverést. Már eddig is igen sokan jelentkeztek telekvételre.

— Tizenegy éves anya. Nagykárolyból jelentik: A nagykárolyi ügyészség elfogató parancsot adott ki Kaczor József kereskedőseged ellen, aki hónapok előtt elcsábította Boros György bérkocsi tulajdonos 11 éves leányát és anyává tette. A fiu most megszőkött. Az ujszülött él. Az anya egészséges. A csecsemőt lelencházban helyezték el.

— Adomány. Müttermüller József 162 koronát adományozott az aradi polgári jótékony nőegyletnek, mint az általa jótékony célra rendezett művészi hangverseny jövedelmének felé. Fogadja a nemes szívű adományért az egyesület hálás köszönetét. Özv. Pargly Lajosné fővédasszony. 1942

— A hányásra ingerlő ricinus olaj helyett számos orvos a Ferencz József-keserűvizet rendeli. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy ez a tiszta, természetes gyógyviz még oly esetekben is a nyákhártyák izgatása nélkül, gyors és fájdalommentes tisztító hatással járt, amelyknél más hashajtószereknek már nem volt meg a kellő hatása. A főváros egyik legrégebbi kórházának igazgatósága ezért ekkép fejezi ki elismerését:

„Mint igen hatásos levezető- és hashajtó-ásványviz a „Ferencz József“-keserűviz kiválóan ajánlható.“

Utánzatoktól tessék óvakodni! Ahol raktár nincsen, a legjobb közvetlenül a Ferencz József-keserűviz források szétküldési igazgatóságához, Budapesten, fordulni. 251.

— A városi jég árusítása. Ma délben zárta le Lócs Rezső gazdasági tanácsnok a jégvevők névsorát. 156 jelentkező fél, 86 jelentkező egész adagra jegyzett elő. Az előjegyzés sorrendjében elégti ki a gyár a vevőt, abból a mennyiségből, a mi a nagyvevők szükségletének elszállítása után megmarad. A jéggyár részére a befizetések a postatakarékpénztár útján, sokkal törtennek.

— Dr. Wiener Gyula fogorvos tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetettet be 768. számmal.

— Adományok a Fábian szoborra. Fábian Fábior szobrára a következő adományok folytak be a Kölcsey-egyesület elnökségéhez: Özv. Fábian Józsefné szül. Ottrubay Irma 100 K, Urbán Ivánné, Wioral József, Polonkay András és neje 50—50 K, Vajda Zsigmond 25 K, Cséldy Károly dr., Kintzig János, Ottrubay Berta 20—20 K, Az aradi állami főreáliskola tantestülete 15 K, az aradi állami főreáliskola önképző-köre 15 K, Momák Döme dr. 10 K, Krenner Zoltán dr., Avarffy Ferenc, Deutsch Izso dr. 5—5 K, A polgári leányiskola tantestülete 10 K, a Ferenc-téri polgári finiskola tantestülete 5 K, Kovács Vince 4 K, a Weitzer-utcai leányiskola tantestülete 2 K, Baross Dezső 2 K, Bokor Alajos, Pareán János, Sófálvi György, Schleifer Antal, Wéber József, Kossuth-utcai fiúskola, Szentpéteri iskola tantestülete, Kömüves József, Kovács Margit. Masztig Ilona, Kelecsényi Etelka, Erzsébetvárosi községi elemi finiskola, Ujtelepi fiú- és leányiskola 1—1 korona. Ezenkívül Csiky Gergely szobrára Cséldy Károly 20 koronát adakozott.

— A bérmlások alkalmából olvasóink szíves figyelmét fölhívjuk Farkas J. Streicher lapunk mai számában közölt hirdetésére, hol bérmlási ajándéku alkalmas arany és ezüst ékszerek óriási választékban, igen jutányos áron szerezhetők be. 1911

— Tulzsfolt raktár miatt az összes női bőrtáskák, selyem ridikülök, kofferek, pénz, szivartárcák és más bőrárak, valamint tennisz verők, footballok, kerekos korcsolyák, mélyen leszállított árban lesznek eladva Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. Telefon szám 506. 1761

— Bérma ajándékok nagy választékban a legizlésebb kivitelben 5 koronától kezdve beszerezhetők Grallert J. és fia ékszerésznél, Andrassy-tér 22. Ez alkalomra rendkívüli olcsó árak! 1921

— Távirat. Puhafadeszkából való padlótokat csak az Eglasine padlófénymázzal fényezték, mely három óra alatt tükörré varázsolja át a padlót. Az Eglasine-nek speciális vegyi összetétele, hogy határtalan fénytartósságot kölcsönöz. Az Eglasine padlófénymáz minden nagyobb festék és fűszerkereskedésben kapható. Egyedül gyáros: Eisenstädter Testvérek fénymázgyára Bács, IV/1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol és minden dobozon látható. 6734

— Náder J. Arad (Minorita palota) késműves. Közelgő fűrdődény alkalmából értesitem az uri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legfinomabb s legcélsebb hajsütő vasaim, u. m. ondolirozó, krepelő és hajfordító, melyeket mai naptól legjutányosabb árak mellett árusítok el. 1831

— A közönség kedvence, Szabó Lola énekművésznő közreműködésével szalon női zenekar hangversenyez esténként a Gambrinus éttermében szabad bemenettel. Vasárnap délelőtt 10 óráig és délután 5 óráig. 1915

— Francsa illkörök legbiztosabb készítésére: — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 224

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, szukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.

SCHULTES ÁGOST

Szánya-Lápócai Salvator-forrásvállalat, Budapest, Rudóitrap. 8.

Kuliszatitkok.

★

(A költözködés.) Május elseje félelmetes dátum azok számára, akik lakást változtatnak. Eltekintve azoktól a tömérdek kellemelenségektől, melyek a hurcolkodással járnak, sok pénzbe is kerül a szegény költöző lakónak. Az aradi szintársulat tagjai közül ezúttal a jeles szalonszínészt, Delli Lajost érte az a pech, hogy lakást kellett változtatnia. Delli egyike a legpedánsabb nyárspolgárböhémeknek. Pontos fizető, beosztja a gázsiját és a legpedásabb családi életet éli. Már napok óta panaszkodott kávéházi törzsasztalánál kollégáinak a költözködés bajairól és felkérte őket, hogy segítsenek neki a hurcolkodásban. Várnay elvállalta, hogy a butorokra fog vigyázni költözködés közben, Beregi pedig Delli szerepére akart vigyázni, az azonban nem adta át neki a szerepeit, mert félt, hogy Beregi megfogja tartani azokat. Csányi karmester Delli hegedűjét vette magához, nehogy a butorszállító emberei eltörjék az értékes hangszert. A kollégák megtudták, hogy mennyibe kerül Dellinek a szállítás öszköltsége, felöltöztettek hordárnak egy kardalos színészt, aki vörös alszakállal megjelent Dellinél és tíz forinttal olcsóbban vállalta a szállítást. Delli, a takarékos családapa persze örömmel beleegyezett az üzletbe és most — türelmetlenül várja az olcsó szállítót, — az igazi szállítótól pedig visszavonta a megbízatást.

★

(A wagrami ütközet.) A szintársulat most szorgalmasan készül Rostand remekművére, a „Sasfiók“-ra. Keszler Ede ambícióval rendezi a hatalmas drámát, melyben tömérdek apróbb szerep van. Egy ilyen kis szerepet ráosztottak Kriener-Zöldire, a basszistára. Zöldinek a negyedik felvonásban lett volna dolga a wagrami ütközetben egy osztrák katona szerepét osztották rá. Amde Zöldi szeretett volna kimaradni a darabból és így szól. Keszlerhez:

— Tisztelt rendező ur engem általános gyengeség folytán kiszuperáltak a katonaságtól: legyen szives elvenni tőlem ezt a szerepet és másra osztani, mert élethűen ezt csak egy katonaviselt ember alakíthatja.

Keszler mosolygott; visszavette a szerepet és átnyújtott egy másikat: Zöldi megdöbbenve olvasta a szerepét. Ez volt rajta: „Egy a népből”

(A nap.) Ugyanabban a darabban sokféle új diszletet alkalmaznak, melyek közül egyiknek a naplementét kell ábrázolni.

Szendrey direktor épen a diszletfestővel tart haditanácsot; a főnti diszletet nem találta megfelelőnek.

— Szeretném látni, — így szólt — hol van itt a nap?

Mire Kreisz, a szolga nem tudva, miről van szó, odalép és így szól:

— Parancsoljon direktor ur, itt van „A Nap”; ép most jött meg a reggeli postával.

(X. Y. Z.)

TANÜGY.

Felnőttek oktatása.

(Az elmaradt katonai analfabéta tanfolyam. — Orvoslások a megyei telepés községekben. — Felnőttek oktatása Arad-Gájban, — Népkönyvtárak felállításai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Mikor az Országos Magyar Iskola Egyesület mult év végén Aradon megalkotta fiókját, Szundy Károly igazgató nagyjában vázolta, hogy az egyesület vezetőségét minő célok vezérelték az aradi fiók megalkotásában. E célok egyikét a katonai analfabéta tanfolyam szervezését a legutóbbi választmányi gyűlésen tárgyalta a választmány, amely alkalommal Lócs Részó elnök többek közt megemlítette, hogy Aradmegye kir. tanfelügyelősége átiratilag megkereste az Országos Közművelődési Tanács vezetőségét, hogy az elnökség Harmath Ferenc aradi tanító által szervezendő katonai analfabéta tanfolyamot anyagilag is támogassa. A. O. K. T. erre felkérte az Országos Magyar Iskola Egyesület elnökét: Bákosi Jenőt, hogy a tanfolyam szervezését vállalja magára az Iskolaegyesület igazgatósága mindent elkövetett a szervezés érdekében, felajánlott író és tanszereket, sőt a tanfolyam vezetőinek elég honoráriumot is biztosított. Harmath Ferenc tanító azonban nem fogadta el az Iskolaegyesület ajánlatát, de azért a tanfelügyelőség biztatására megkísérelte a tanfolyam szervezését, s lelkes tevékenységének az lett az eredménye, hogy alig jelentkezett 30—35 katona. Ilyen kevés jelentkezőért nem is volt érdemes ezt a tanfolyamot megnyitni, s ezért Harmath Ferenc az Országos Közművelődési Tanácsnak részletes jelentést küldött, melyből minden esetben okulást fognak szerezni. Az Iskola egyesület ilyen részvévlenség után nem is próbálkozott meg a tanfolyam szervezésével, hanem elhalasztotta ez év novemberéig, amidőn az első hajótörés után újlag fog kísérletet tenni. Végtelenül elszomorító tény ez a részvévlenség, mert hiszen a katonaság vezetői egyre hirdetik, hogy a katonai intézménynek mily nevelő hatása van, a faluról beszabadult, a hegyek közül ide csöppent paraszt legényekre: — megtanulnak tisztességesen ruházkodni, étkezni, szappannal mosdani, fésülni. Mindezekből illetően az tűnik ki, hogy a katonaságnál előbbre való a szappannal való mosakodás, a fésülködés, mint az írás-olvasás megtanulása. A szolgálati pragmatika nem engedi meg, hogy a legénységet a kivonulások alól felmentsék, még akkor sem, ha kulturális ügyről van szó... De ezt nem kívánja senkise, ellenben utalunk arra, hogy téli időben, mikor nincs „kirukkolás”, nem-e lehetett volna-e ezt a tanfolyamot nyelbeütni, elősegíteni? Az egyesület igazgatósága érdeklődik megyénk kulturális viszonyai iránt és nemcsak a nemzetiségeket akarja megnyerni az írás-olvasás mesterségének, hanem fő céljául tűzte ki az írni-olvasni tudó magyarság továbbképzését, művelését különösen ott, hol a nem-

zetiségek által körül vannak véve. Megyénkben Szapáryliget, Nagy, és Almáskamarás, Medgyesbodzás, Németpereg, Zimándköz és Újfalu, Fakert, Szentlányfalva, Medgyesegyháza, Gyorok-Csángótelep, Simonyifalva, Dezsőháza stb. mind telepés község, hol az egyesület nem ismeri a magyarsági viszonyokat. Ezért az elnökség megkereste a községek iskola igazgatóit, hogy a viszonyokról értesítsék az egyesületet, mely hajlandó ezen a helyeken előadásokat rendezni, analfabéta tanfolyamot szervezni, népkönyvtárakat felállítani, dalosköröket alapítani

Ugyancsak érdeklődött az elnökség az arad-gáji viszonyok után is. A Neumann szeszgyár munkásai, magyar, román és szerb kiszármazások nagyon rászorúlnak az oktatásra s csak elismerés illeti Nagy János igazgató-tanítót, hogy az ottani „Munkás-szövetségben” könyvtárt létesített, — melyet az Iskolaegyesület fog most kiegészíteni. Az említett lakók egy része nem tud sem írni, sem olvasni s ezért szükséges egy tanfolyam szervezése. Nagy és Nádray igazgató-tanítók vették kezükbe ezt az ügyet, s ősz utóján megnyílik majd ez a tanfolyam. De Arad munkás-viszonyait is figyelembe vette az egyesület. A szokásos ismeretterjesztő előadásokon kívül a külvárosokban népkönyvtárakat létesít, s a könyvek használata díjtalan lesz.

Az egyesületet tagjainak filléreinek kívül anyagilag azoknak is támogatni kellene, kiknek ez valóban módjukban áll.

(—) Megtagadott államsegély. Az aradi izr. hitközséget a kultuszminiszter arra kötelezte, hogy tanítóinak fizetését a népoktatási törvénynek megfelelően egészítse ki. A hitközség erre a célra államsegélyt kért a minisztériumtól, amely a kérést azonban nem teljesíti. Elutasította a kérvényt azzal az indoklással, hogy a hitközségnek elég vagyona van tanítóinak fizetésére. A városi közigazgatási bizottság legközelebbi ülésén hirdetik ki a miniszter döntését és ezzel befejeződik a zsidó tanítók fizetésrendezésének soká húzódott kérdése.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

A Magyar Benoid gáz részvénytársaság közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A részvényesek lelkes csapata jelent meg az Acsev. tanácsstermben, hogy a választást IV. rendes közgyűlésén résztvegyen.

Sármezey Endre elnök nyitotta meg az ülést és megállapította, hogy 19 részvényes van jelen, akik 1257 részvényt képviselnek, miért is a közgyűlést határozatképesnek jelentette ki.

Bácskay Béla dr. és Parecz Béla dr. részvényesek megválasztása után a jegyzőkönyv hitelesítésére, elnök a vezérigazgatót az évi jelentés felolvasására kérte fel.

Az évi jelentés elmondja, hogy a forgalom 70,000 koronával emelkedett az előző évhez képest és így az idén is a leltár legszigorúbb értékelése és a megfelelő leírások után 24,742-99 korona tiszta nyereség van.

Beszámol a jelentés még a gyár új üzletágairól, amelyek nagyon kedvezőek voltak.

Sármezey Endre elnök és Lészay Ottó vezérigazgató — mondja a jelentés — a mult év folyamán Német- és Franciaországban tanulmányutakat tettek és úgy találták, hogy egyéb később létesítendő újabb iparágak mellett a külföldön, sőt Ausztriában is már erősen fejlődött léghajózási ipar meghonosítása a legkönnyebben kivihető gyártelepünkön. Ezen új iparágak nemcsak fényes jövője van, hanem a hadsereg szükségletének részbeni ellátása útján megfelelő üzleti eredmény már jelenleg is elérhető.

Az ismert zárómérleg, veszteség és nyereség számla és a felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés elfogadta az igazgatóság javaslatát a nyereség felosztása iránt, melynek értelmében a részvények szelvényei május 2-ától kezdve 10 koronával az Arad-ozanádi gazdasági takarékpénztárnál fog-

nak beváltatni. A részvényesek köszönetét Hanthó Sándor dr. tolmácsolta, indítványozván, hogy úgy az igazgatóságnak, vezérigazgatóknak, felügyelő-bizottságnak, mint a tisztviselői karának ügybuzgó tevékenységükért jegyzőkönyvi elismerés nyilváníttassék, mit a közgyűlés el is fogadott.

Lészay Ottó vezérigazgató indítványára a közgyűlés egyhangulag hozzájárult az alaptőkének 800,000 koronára való felemeléséhez, 2000 darab 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által.

Egyhangulag elfogadta a közgyűlés a vezérigazgató javaslatát alapján az igazgatóságnak az alapszabályok 2., 4., 13. és 21. §§-nak módosítására vonatkozó javaslatát is.

— Az aradi cukorgyár ügyében — mint Budapestről értesülünk — e hó 25. és 26-án Szapáry László grófnál folytatott tárgyalásokon megállapodtak, sőt alá is írták az egymás közötti szerződéseket, egyben megállapították a birtokosok és földesgazdák által a répatermelésre vonatkozó szerződéseket is. Tudomásunk szerint fenti birtokosok nyomban kétezer hold répatermő földet kötöttek le és a további munkálatok most vannak folyamatban s remélhető, hogy a gyáralapítás rövid időn belül megvalósul, miután Arad környékén kellő földbirtok áll rendelkezésre és ezek birtokosai hajlandóknak nyilatkoztak répatermelésre.

— A mezőgazdasági munkáslakások kérdése teljesen elő van készítve a megvalósításra. A tanács a pénzügyi bizottságnak adta ki az ügyet. A bizottság a jövő héten tartandó ülésén foglalkozik a tárggyal és valószínű, hogy ez alkalommal talál fedezetet ennek a fontos szociális intézménynek létesítéséhez.

— Olcsó és kitűnő permetező anyag. Általános a panasz a permetezés költséges volta miatt. A rézgálic ára egyre emelkedik, hozzá jön a mésszár, melynek beszerzése néhol nagy nehézségbe ütközik s emellett gyakran nem tiszta. Körülbelül 25%-os megtakarítást ér el az, aki nem maga készíti el a rézgálic és mésszkeveréket, hanem a „Pro vino” nevű kész permetezőanyagot használja, mely azonnal oldódik, üledéket nem képez, kitűnően tapad és a szőlőről nem pattog úgy le, mint a közönséges bordói oldat perméje. Ezt a szert a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezőte” vezette be két év előtt s azzal a vele kísérletező gazdák teljesen meg vannak elégedve. Aki tehát egy biztos hatáson porral akarja a permetezés munkáját megkönnyíteni és olcsóbbá tenni, az forduljon „Pro vino” rendelése ügyében a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezőte”-hez (Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.)

— Adriai biztosító társulat. Ezen biztosító társulat idei közgyűlése, melyen az 1909. évről — a társulat alapítása óta 71. üzletévnek — zárószámadatai terjesztettek elő, április hó 23-án ment végbe. Ebből az üzleti jelentésből a következő lényegesebb adatokat említjük fel: Az életbiztosítási ágazatban 76,108.292 korona biztosítási összegről szóló ajánlat nyújtott be; a kiállított kötvények 67,022.909 korona tőkeösszege szólnak. Az 1909. december 31-én mutatkozó állomány biztosított tőkében 436 millió korona összegre rug, a biztosított évi járadékok összege pedig 1,368.561 koronára. Halál- és elérési esetekben, valamint életjáradékok fejében 9,609.539 korona fizetett ki. Az életbiztosítási díjtartalék az 1909. év végén 122,190.407 koronát tett, a mult évhez képest tehát 6,964.348 korona többlet mutatkozik a társulat számlájára. A díjbevételek a tűzbiztosítási ágazatban 26,255.223 korona volt, a szállítványbiztosítási ágazatban 2,576.392 korona, a betörés elleni biztosítási ágazatban 548.140 korona. Károk fejében 20,121.980 korona jutott kifizetésre. Az elemi ágazatok díjtartalékai 18,974.532 koronát tesznek. Osztalék fejében részvényenként 280 korona kerül kifizetésre (1908. évben 250 kor.) A társulat tartalékai 1909. végével (a függő károk 4,089.477 koronát kitevő tartalékának kikapcsolásával) 134 millió koronára rugnak. A társulat a mult év folyamán befejezte milánói házának újrapépítését, Budapesten és Prágában pedig igen előnyös fekvésű ingatlanokat vásárolt, melyek — a legközelebbi évek során végbemenő felépítések után a társulat illető iredáinak befogadására fognak szolgálni. 6764

„ETERNA“

A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb
és legpontosabb órája

1168

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon
csakis

Weinberger Ferenc és Assael H. és Fia uraknál kapható.

1951

A gabonaárak emelkedése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, ápr 26.

Szinte szembetűnő, hogy a gabonaárak a rohamosan megindult lánghaságból mindinkább felfelé törekcsenek úgy, hogy ma már az irányzat határozott megszilárdulásáról számolhatunk be. Talán felesleges is fejtegetnünk, hogy ennek talán fő oka — egyéb mellék impulzus mellett — az időjárásban keresendő. A hűvös, esős, szeles, sőt helyenkint hideg és fagyos idő féltős, hogy nyomott hagy a vetésen, mely esetben az idej termés elé ismét aggodással tekinthetünk.

Remélhetőleg május hónap nem lesz oly szeszélyes, mint április volt, az időjárás nem fog oly gyakran változni, hanem állandóan kedvező marad.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 30.

Készára: Kínálat és vételkedv korlátolt, 5 ezer mm. 20—25 fillérrel magasabb. Amerika 1-el magasabb.

az az 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2. áru sárlat	3. áru sárlat
Tengeri 1910. májusra	5 82—5 83	5 81—5 82	
Buza 1910. októberre	10 53—10 54	0 58—10 59	
Buza 1910. májusra	12 20—12 21	12 2—12 22	
Buza 1910. októberre	8 37—8 38	8 37—8 38	
Zsb 1910. októberre	6 60—6 61	6 60—6 61	

Zárul 6 órakor

Festék hitelrészvény	664 75
Magyar hitelrészvény	823 50
Városi villamos vasúti részvény	387 50
Közuti vasut	7 9.—

Budapest kőbányai sertéskereskedelem

— Április 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 164—66 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 164—176 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 170—172 fillérig.

Szerelési szám: Április hó 27 napján volt készlet: 31307 darab. Április 28 napján felhajtott 138 darab. Április 28. napján elszállított 194 darab. Április 29. napjára maradt készletben: 31251 darab.

A bizotti sertés üzlet irányzata lanyha.

Fattinger-féle hussal vegyült kutyaeledel.

A legjobb és legegészségesebb étel minden kutyának.

: Mindenütt kapható. :

H. Polsterer Wr.-Neustadt 24
(Fattinger szabadalmazott hussal vegyített kutya- és szárnyas-eledel gyára.)

— Óvakodjunk utánzatoktól. —

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. G. Repszeg. Csak a szerző engedélyével szabad lefordítani.

A villamos vasut kérdése. A cikk szépen, tartalommal van megírva, de nem tartalmaz olyan új szempontokat, a melyek a közlését indokoltá tennék. A kézirat rendelkezésére áll.

D. P. Nem való az ujságba.

X Sikerült dolog.

H. A jövő hét valamelyik napján közreadjuk.

V. Rossz vers.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi május hó 1-én:

Déltűn 3 1/2 órakor társékelte helyárrakkal:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenéjét szerzette: Fall Leó. Fordította: Gábor Andor.

SZEMÉLYEK:

Lysenweghe B. Szabó J.	Ruitersplatt	Várnay Jenő.
Jana, felesége Dóssy Nusl.	Scrop, kalauz	Leövey Leó.
Bakkensky Polgár S.	Krauelleit	Boda Ferenc.
Vander Loó Sz. Rontay B.	Martje, neje	Zalai Margit.
Leye ügyvéd Gerő János.	Adel	Molnár Ilona.
Deesteldonk Dély Lajos.	Tjonger	Nagyiván I.

Kezdeté déltűn 3 és fél órakor.

Este 7 1/2 órakor, rendez helyárrakkal

C) bérlet. C) bérlet

Báró Splényiné Blaha Lujza művésznő vendégfelléptével:

Sári bíró.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Móricz Zsigmond.

SZEMÉLYEK:

Sári bíró	Várnay Jenő.	Pengő, kovács	Kesztler Rda.
A bíróné	Blaha Lujza.	Lizi, a leánya	Harmath J.
Jóska	Beregi S.	Hajdók sógor	Szabó Lajos.
Terka	Kun Irén.	Manol	Zalay Margit.
Pis a, fia	Berkó Gizi.	Veroni	Benkóné.
Varju	Polgár S.	Gedi	Boda Ferenc.

Kezdeté este 7 és fél órakor.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÖGYÜLŐ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjánál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánva. — Aradi főlerakat **POLLÁK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut H. 6922

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910 május 1-én, vasárnap:

1. Mari néni fogai. Humoros. — 2. Félelmetes vendég. Dráma. — 3. Hajsza a majom ptán. Humoros. — 4. A nyaklánc története. Detektív történet. — 5. Courmayeuri vízesés. Természet után. — 6. Pali, a házibíráta. — 7. Richelleu. Történelmi dráma. — 8. Mű oron kívüli szám. — 9. Barabás Béla aradi fogadtatása.

Előadások déltűn 3 órától kezdve.

Utolsó előadás este 10 órakor.

Helyárrak: I-és hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.*

Feltűnést keltő találmány! A fogápolásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásuknak. Az illatos szájjviz a fogkőlerakodást meg nem akadályozza, a fogpor hosszhasználatára pedig a fog zománcát koptatja el. Ezen hiányokon segít egy kitűnő új találmány, a Sztraka-féle Menthol fogszappan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a

szájüreget hatalmasan desinficiálja, a fogakat fehériti s a romlástól megóvjá. Beszerezhető gyógytárakban, drogériákban egy koronáért. Aradon kapható: Gutori Földes Kelemen gyógyszerésznél, Vojtek és Weisz drogériában. 12

Van szerencsém igen tisztelt barátaimat, ösmerőseimet és üzletfeleimet értesíteni, hogy a „Royal“ kávéházat **Boros Béni-téren**, (báró Nopcsa palota), a mai napon ünnepélyesen

m e g n y i t o m.

Főtörekvésem oda irányul, hogy igentisztelt látogatóimat minden tekintetben kielégítek és igyekezni fogok, hogy csakis a legjobb italok és hideg étkek álljanak rendelkezésre.

Figyelmes kiszolgálás. — Reggelig nyitva.

Elsőrendű cigányzenekar.

Szíves pártfogást kér:

Deutsch L. Lipót,

Royal kávéház tulajdonos

1941

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1001

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatású szert, egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-féle

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezér. épviselőt:

Barabás és Stefanóvits, Budapest, Alagut-utca 5. szám.

Dr. Seidner Frigyes

ügyvédi irodáját,
Deák Ferenc-utca 32. sz. l. em.
helyezte át. 1949

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMÉSZTHETŐ
ARZÉNES VIZ
VÉRSZEGÉNYSÉG SÁPKÓR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ
KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBEIN
6849

SZULTÁN FORRÁS
A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, Cór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.
Kiváló vegyösszetétele következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, csúzos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutus bajainak gyógyítására
Igazgatóság: Budapest, IV. Főrenoz József-rakpart 22.
Kútkezelőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházza szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.
Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. április hó 30.

Keresünk:

Aradra: egy cipő szakmabeli segédet, liszt-nagykereskedésbe, e szakmában jártas könyvvezetőt.

Vidékre: 2 fűszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és rövid, 1 vas és fűszer és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

2 irodistanót, 4 fűszer, 5 vegyes, 1 rőfös, 1 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Kappich Zsigmond,
titkár. igazgató.

A következő
ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szikra: Judith, Bataille H.: A botrány, Conan Doyle: Az elhagyott vitorlás, A megrontó szemek, Duval: A szép asszony ágya. A kényes ügy, Ahogy az asszonyok szeretnek, Ahogy a férfiak szeretnek, Ahogy a lányok szeretnek, Szerellem vására. Biró: A családi tűzhely, Lengyel G.: Véletlenek, Pekár: Rembrandt fejek, Szomaházy: A fehér asztal, Selyemruha, Biró L.: Marie, Croker: Váratlanul, Renaud: Szentmihály-hegyi ördögös. Harkányi: A holnap asszonyai, A holnap férfiai, Dr. Loránd: A vénülés, Szini: Egy sápadt asszony, Hatvány: Én és a könyvek, Tábori C.: Pesti élet, Schaw Bernard: Warrenne mestersége, Lester F. W.: A haladás lelki tényezői, Jászai Oszkár: Művészet és erkölcs. Kabos E.: Mária látogatói, Móricz Zs.: Sári bíró, Földes J.: A kuruzsló, Szomaházy I.: A férjhezmenés művészete.

Németben: Humphry W: Daphne, Sienkiewicz: Strudel, Wothe Anny: Am roten Kliff, Rose Felicitas: Die Eiks von Eichen. Geierstam: Die alte Herrenhofallee, Sudermann: Strandkinder, Ballestrem: Palazzó Iván, Wiggin Douglas: Was sih in dem Gasthaus begab. Frenssen: Klaus Heinrich Baas, Mann Thomas: Königliche Hoheit, Zobeltitz F: Eva wo bist du? Bronson H. Meeresgold. Ewers H.: Der Zauberlehrling oder die Teufelsjäger. Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste Miss Mowbray, Cerri I.: Evos Aphrodite. Jakobsen Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek ujak es tiszták! Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy fizetenkint 14 fill.

Tilzer: Liliom. Kálmán Imre: Obsitos. Zerkovitz: Teaház gyöngye. Most amikor minden virág nyílik. Sas Náci: Czigánysors. Dr. Gellén: Parlament induló. Zerkovitz: Gírem-górom óriási baj! Szépen Sietek?! Weiner: Hajó az éjszaka mulatni kell, Zerkovitz: Ujjé! A ligetben nagyszerű. Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbé Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal. Weiner: Néger smokk, Szabad-e bemenni? Darewsky: Ön ez a nő? Szepessy: Züllő nóták. Albini: Báró Trenk. Sajó: Ures a fészek. Raimann: Tipp mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam, Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia. Sas Náci: Asszony nóták. Balázs: Valakinek muzsikálnak.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,

könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.

391

Telefon 885. sz.

Bérmálás alkalmára.

Ugy egyszerű, mint
legfinomabb

bőr és csont
imakönyvek

igen olcsón,

legnagyobb választékban

kaphatók

Kerpel

IZSÓ

könyvkereskedésében

Aradon,

Andrássy-tér 20. (Fischer palota.)

Telefon 385. szám.

90.000 kötetes kölcsönkönyvtár.

30.000 kötetes

zenemű-kölcsönző intézet.

Páratlan a maga nemében RUSZANDA GYÓGYISZAP-FÜRDŐ

Vasútállomás: Melence (Torontálm.) Délmagyarors.
Füüdőidény: május hó 14-től szept. hó 14-ig.
Minden vonatonál olcsó kocsik várják a fürdővendé-
geket. Gyógyiszertár, posta, távirás és telefon
helyben. A fürdőn hírhelyes orvosok rendelkeznek vezető-
orvos dr. Dumits.

Biztos hatással bír köszvényben idült tal-
lett rheumában, a skrofulozis minden alak-
jában, minden kenő gyógyulásnak ellenálló
bőrbetegségeknél, psoriasis és prurigóban szen-
vedők, rendellenes vérzésben szenvedő nők
s idegbetegségeknél csontbántalmaknál, caries
necrosiznál és idült lues bántalmaknál is.

Négy modernül berendezett szálloda 74 szobával. La-
kása való felvilágosítást Tomics Marko vendéglős ad-
kinek kitűnő jó és ízletes konyhája s valódi borai vannak.
A fürdőtelep acetylen világítással van
ellátva.

A fürdővendégek szórakozására cigányzene, zongora,
tekeasztal és tekepálya, nagy kiterjedésű, arnyékos és
virágos park, sétautak — kényelmes padokkal áll ren-
delkezésre. 6762

Felvilágosítást s prospektust készséggel s kívánatra dij-
mentesen küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Az 1868. év óta forgalomban:

Berger gyógy- és higienikus szappanai.

ÓVAKODJUNK utánszatóktól és más készítmé-
nyek becsompészésétől.

E megjelölések:

Berger kátrányszappana,
Berger glicerin-kátrányszappana, és
Berger kén-kátrányszappana, 1465
Berger gyógy- és higien. szappanai

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e
pótlásokkal: valódi és eredeti védve vannak.

Minden elárúsító, aki ezen kizárólag valódi és szó-
beli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-
féle szappanok helyett más készítményt csempész be,
megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a
valódiság jeléül az
itt lenyomtatott
védjegy és cze-
g-aláírást viselik.

G. Hell & Comp

Tessék tehát ezen két ismertető-jelre ügyelni és kifeje-
zetten Berger-féle szappanokat kérni, mint a következő
cég gyártmányait:

G. Hell & Comp Troppau.

Kapható a magyar-osztrák monarchia és a külföld gyógy-
szertáraiban és szakbavágó üzleteiben.

1910-es
modellünk
ujításai:

Intenzív lángzó. Gyorsan
forral. Kevés szert fo-
gyaszt. Erős alkatrészel
kivehetők és tisztíthatók.
Művészi galvano-bronz ki-
vitel. — Hozzáadva biz-
tonsági gyorsfóznok ed-
digi előnyeit. a
„Rops“ 1910
a jelenkor legszebb, leg-
tartósabb, legbiztosabb és
legtakarékosabb asztali
tűzhelye. Ha feldűl, elal-
szik. A szesz ki nem
szűnhet!

Ára Budapesten:
4.— korona.

Régi használt példányokat a gyár
2 korona 50 fillér ráfizetéssel
1910-es modellre cseréli át.
Kapható minden szakmába
vágó üzletben.

„ROPS“ Fémárugár Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-út 74./3.

Helyi elárúsítók: Pöhm János, Rosenberg R.,
Maresch Gyula, Kohn József. 6934

Képviselek vidéken kerestetnek.

Valódi brünni szövetek

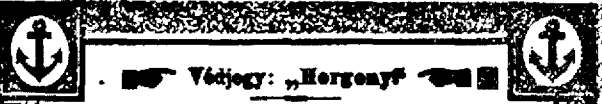
Egy szelvény 3.10 m. hosszú elegendő teljes férfi- ruházat (kabát, nadrág és mellény) ára csak	1 szelvény 7 korona 1 szelvény 10 korona 1 szelvény 12 korona 1 szelvény 15 korona 1 szelvény 17 korona 1 szelvény 18 korona 1 szelvény 20 korona
---	---

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért
épgy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkam-
garnt gyári áron küld a mindenütt ismert meg-
bizható és szolid posztógyári raktár

az 1910 évi tavaszi és nyári idényre.
Siegel-Imhof, Brünn|4.

Minták ingyen és bérmentve. 6811

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövet-szül-
ségletét directe a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél
rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legna-
gyobb választék a legújabb szövetekből, SZABOTT,
LEGOLCSÓBB ÁRAK! Bármily kis megrendelés tel-
jesítése szigorúan mintahü és figyelmes.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult házisszer, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél,
seuznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Nőány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott debarsba van
csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.—
és ügyszólván minden gyógyszerárterében kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerárterem, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárterem az „Arany orvosiárház“,
Prágában, Előszobájában 5 nos.

327

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen gyógyszerész védve.

Csak az apáca védjeggyel az igazi. A lélegzőszervek min-
den megbetegedése, köhögés, vérkőpés, rekedtség, hörghurut,
tüdőbél-gyulladás, a más gyomorbetegségeknél, minden belső gyul-
tadás ellen, továbbá árgyaltalanág,
rossz emésztés, székrekedés stb. ellen
biztosan hat. Kül-öleg, szájszűzesség,
fogfájás, égött sebek, kitérés, nyílalás,
és különösen influenza ellen stb. haszná-
lat. 12 kicsiny vagy 6 duplatüveg, vagy
egy nagy család üti üveg öt korona.

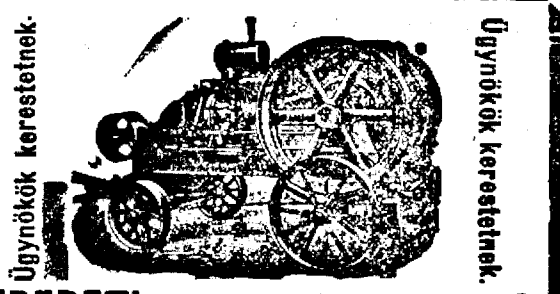
THIERRY A. BALZSAM
THIERRY A. BALZSAM

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch Saeverbrun.

CENTIFOLIA-KENŐCSE

megleppé, csálhatatlan és utólrérhetetlen
gyógyíthatású még a régi, sőt rákos se-
beknél, sérüléseknél, daránatoknál, gyu-
ladásoknál, kitérésnél: eltávolít min-
den idegen anyagot, genyvést, sokszor
főlölegessé teszi a fájdalmas operác út.
M. 2 tégely 3.60 korona.

Cím: Schutzengel-Apotheke des A.
Thierry in Pregrada bei Rohitsch.
Központi raktár: Török József gyógyszer-
árterem, Budapest.

EREDETI „CHRISTOPH“!

benzin szívógáz-motorok, lokomobilek és
NYERSOLAJ-MOTOROK

ma az első helyen állanak. 6818

:: A „CHRISTOPH“ név garancia. ::

75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.
Kérjen árjegyzéket

DÉNES B. motorspecialista
BUDAPEST, V., Lipót-körut 15.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy Budapesten szerzett sok évi tapasztalataim után a legfinomabb izlésnek megfelelő **angol és francia**

női ruha divat termemet

május hó 6-án megnyitóm.
Arad, Weitzer J.-u. 19.

Kiváló tisztelettel

Goldner Henrikné.

Olcsó árak.

Olcsó árak.

Bérma ajándékokat
arany-, ezüst- és ékszertárgyakban
ajánl 1918
Farkas-Streicher
Arad, Tökölj-ter (Katalin fürdő épület.)
Alapított 1898.

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diskreéten küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

SZERENCSENAPTÁR 1910. ÉVRE

Gyorsan válasszon, vegye meg a születése- vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2102	1 79029	1 67801	1 39187	1 45906	1 52224	1 4489	1 95861	1 55393	1 64772	1 9994	1 95871
2 13957	2 22611	2 3108	2 90643	2 52117	2 19507	2 11191	2 69040	2 64833	2 52255	2 11130	2 91620
3 8928	3 38706	3 22615	3 78852	3 2123	3 2135	3 69029	3 93465	3 9917	3 24936	3 39128	3 94813
4 11161	4 46575	4 90611	4 67824	4 18013	4 11104	4 52214	4 23671	4 13964	4 19429	4 92854	4 7901
5 7902	5 16033	5 75806	5 55352	5 37978	5 39137	5 91211	5 19497	5 90627	5 2223	5 108720	5 79044
6 18003	6 24659	6 6777	6 22458	6 51686	6 16009	6 74918	6 24669	6 79368	6 18024	6 45923	6 39136
7 39105	7 19437	7 17858	7 19503	7 39197	7 90902	7 90616	7 9937	7 20217	7 4488	7 95859	7 22472
8 45912	8 91219	8 23451	8 18355	8 65912	8 75822	8 38642	8 55506	8 74960	8 11193	8 45996	8 19130
9 33303	9 75803	9 19594	9 24667	9 74905	9 28925	9 19438	9 3141	9 11132	9 52436	9 7917	9 45979
10 19127	10 108722	10 33312	10 4476	10 22617	10 66744	10 6797	10 13989	10 65903	10 63913	10 51694	10 65919
11 22456	11 74971	11 3505	11 11154	11 18311	11 64732	11 2255	11 24926	11 9414	11 52231	11 75850	11 64726
12 17354	12 90620	12 11127	12 64826	12 55504	12 24696	12 45984	12 17374	12 11166	12 2915	12 92866	12 79364
13 3105	13 24929	13 4360	13 90614	13 33124	13 52238	13 37206	13 7921	13 79032	13 13196	13 19503	13 78877
14 9902	14 22613	14 19408	14 107550	14 41479	14 69004	14 63920	14 55584	14 35845	14 33121	14 6796	14 69028
15 16011	15 78967	15 24930	15 75824	15 66670	15 19532	15 53831	15 78963	15 52130	15 53226	15 16005	15 24675
16 13198	16 69020	16 92438	16 39200	16 90921	16 74909	16 69048	16 91602	16 19139	16 33407	16 51692	16 19141
17 66700	17 4477	17 79356	17 2901	17 95875	17 2307	17 79359	17 64860	17 23422	17 79035	17 91222	17 18337
18 52209	18 16016	18 67805	18 18031	18 92877	18 13187	18 94822	18 9901	18 17371	18 95856	18 22631	18 78894
19 52280	19 2202	19 93464	19 45905	19 13999	19 9407	19 74963	19 53827	19 3903	19 86745	19 91618	19 92882
20 90606	20 66709	20 24947	20 78986	20 3111	20 67821	20 24684	20 94804	20 33431	20 19470	20 74924	20 74908
21 74912	21 7903	21 39111	21 90454	21 34962	21 55600	21 9911	21 46568	21 78889	21 17366	21 39122	21 39158
22 92427	22 65936	22 92853	22 24946	22 52237	22 16008	22 22690	22 2378	22 90940	22 38727	22 9462	22 83391
23 18922	23 2155	23 107528	23 18307	23 91601	23 79367	23 52149	23 35820	23 64847	23 79030	23 38721	23 74915
24 23405	24 11107	24 74930	24 13978	24 74993	24 93453	24 34955	24 16007	24 9460	24 52137	24 13982	24 92880
25 24927	25 63903	25 9952	25 24693	25 4367	25 64711	25 2128	25 90605	25 13988	25 22603	25 90457	25 79047
26 19406	26 13969	26 18017	26 20203	26 38602	26 52402	26 23494	26 23901	26 2296	26 37996	26 79049	26 23449
27 22610	27 2147	27 24942	27 9998	27 33107	27 6794	27 17875	27 19450	27 55583	27 107535	27 92892	27 90491
28 18304	28 53829	28 52217	28 11198	28 52209	28 74932	28 46574	28 29194	28 75840	28 90466	28 9935	28 24666
29 3533	29 35802	29 51687	29 79050	29 95868	29 33435	29 4390	29 90476	29 23477	29 45918	29 19402	29 19402
30 2107	30 23904	30 88662	30 74941	30 107541	30 41487	30 78955	30 46563	30 91606	30 38639	30 39116	30 39116
31 13994	31 52101	31 9987	31 9987	31 9987	31 3536	31 95852	31 65908	31 65908	31 65908	31 65908	31 95873

A XXVI. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték I. osztályának húzása 1910. május 19. éj 21. lesz megtartva.

Az I. osztályu **egy egész** **egy fél** **egy negyed** **egy nyolczad**
sorsjegyek árai: **K 12.-** **K 6.-** **K 3.-** **K 1.50**

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik.

Lepényelmezebb a postautalványval való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhető. Fenti számok kizárólag BANKHÁZÁBAN BUDAPEST Kossuth-Lajos-u. 11. kaphatók.

Költözők figyelmébe

ajánljuk **DIAMANT**

villanyvilágítás berendezőt

kinék **gáz és villanycsillár**

raktára 1792

Atzél Péter-u. 2

Bohus udvarban van. Pontos és olcsó munkát végez

Telefon szám 595.

5478-1910.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi ministeriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a m. kir. honvéd főreál iskolában és a honvéd Ludovica Academiában az 1910-1911. tanév kezdetén több részint teljes díjmentes, részint fél díjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetési hely fog betöltetni.

A részletes pályázati feltételek a város katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1910. évi március 19. A városi tanács.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.** 421

Szab és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő „Depillor“. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt **1 korona.**

Ídeális legjobb, legtartósabb gummi óvszer a „NITER“. A világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Cementlapok,

Betoncsövek,

Kutgyűrűk cementből

Cement vályuk,

elsőrendű kivitelben,

olcsó árban kaphatók

Vas és Társa

cégnél

12.8

Arad, Boros Béni-tér 6.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Fehér Kereszt-szálloda épület.

Telefon szám 100.

Osztálysorsjegyek

1929

a folyó évi május hó 19-én kezdődő húzáshoz nagy számválasztékban már kaphatók.

Ájlanljuk a következő szerencseszámokat:

53975	65123	91762	91768
4261	12679	34627	65122
8796	13233	53956	91757
4265	12686	12697	34629

Eredeti árak: Egy nyolcad K. 1.50, egy negyed K. 3.—, egy fél K. 6.—, egy egész K. 12.—

— A fenti számok kizárólag csak nálunk kaphatók.

Vidéki megbízások azonnal elintéztetnek.

A nálunk vásárolt 12698 számú osztálysorsjegy 600.000 koronát nyert.

Aradi Ipar és Népbank pénzváltó üzlete

Alaptőke 2,250.000 korona; Tartalékalapok 1,000.000 korona.

Takarékpénztári betétek. Előlegek értékpapírokra. — Mindennemű sorsjegyek és értékpapírok, érc és idegenpénzek vétele és eladása.

— A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítója. —

Új fényképészeti műintézet.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy a **Szabadság-tér 16. sz. a. (Domány-palota)** teljesen újonnan berendezett és a drezdai fény-

képészeti kiállításon kitüntetett gépekkel felszerelt

fényképészeti műintézetet nyitottunk.

Hosszu évek során szerzett tapasztalataink, melyet helyben Weisz Hugó ur, valamint Német-

ország u. m. Berlin, Stettin, Boroszló stb. nagyobb műintézeteiben szereztünk, biztosítja munkánk kiválóságát. 1846

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtunk

kiváló tisztelettel

Stojkovits és Békés

Szép, szebb, legszebb lesz az a hölgy

a ki a világhírű Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREMET

használja.

Varázsszerű gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget és mindennemű artisztatlanságot.

Minden hölgy, a ki e csodacremet csak egyszer használja, elvan ragadtatva annak kitűnő hatásától.

Ara egy tégelynek 1 kor. Dupla tégely ára 2 kor.

Lealkalmatlan emberek utánzásaitól óvakodjék. A bevásárlásnál csak „Hajós-féle ARADI IBOLYA-CREMET” tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában Arad, Andrassy-tér 22. a megyeházzal szemben.

Továbbá: Földes Kelemen, Ring Lajos, Vojtek Kálmán urak gyógyszer-tárában, Vojtek és Weisz, Hánza Nesztor urak drogueriájában. 421

Kellemes ajándék Alcohol mentes illatszerek.

Üvege 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a **fenyő-illat.**

A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f. Az arc szépségét előmozdítja, a bőrt üdévé, bársonysimává tesszük **Rozsnyay**

„Szeráj - arckenőcse“

használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.

Kitűnő minőségű fehér asztali bor.

Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.

Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

411

Arad, Szabadság-tér.

Parket viasz és pasta tükörfényes parket nyereséhez.

MOLYOK ELLEN

LEGBIZTOSABB SZER A VOJTEK ÉS WEISZ-FÉLE

ÉVEK ÓTA KIPRÓBÁLT

MOLYPUSZTÍTÓ

50, 1, 2 - KORONÁS EREDETI DOBOZOKBAN.

ROVARPOR

legbiztosabb hatású 30, 50, 80, 1.50 fill. eredeti dobozokban.

SVÁBOK ELLEN

erősített hatású 30, 50, 80 fill. dobozokban.

ÖSMERIMÁR

AZ

892

ORIAS FEDÁK

CIPŐ-KRÉMET?

Egy óriás doboz négy más kis doboz tartalmának felel meg, egyetlen kísérlet elegendő a meggyőződésre.

Kapható Aradon minden fűszer, nürnbergi és bőrkereskedésben.

Ara 30 fillér.

Arad és erdélyi képviselő, Szemző Ármin, Arad. valamint főraktár

KISS szerencsége NAGY!

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyona szert tenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal álmaiban reménye van gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztályosorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 110,000 sorsjegy közül nyer 55,000, tehát biztosan minden második sorsjegy. A nyereség-esélyek páratlanok, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna. Ugy a kibocsátásnál, mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség teljes bizalommal van az osztályosorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinél életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját neve vagy más önnek kedves név mellett sorsjegy-szám egy nagyobb nyereséggel lesz kihúzva már a legközelebbi huzásokon. Kísérlelje meg szerencséjét nálunk, mert

KISS szerencsége NAGY

Kiss Károly és Társa

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztályosorsjáték fő elárúítóhelye.

Központ: Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fióktelek: Erzsébet-körút 32. sz.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

Adél	78243	Cristian	90677	Ferdinánd	102184	Izidor	108034	Manó	95678	Róland	51221
Adolf	94957	Cornelia	70499	Ferenc	108089	Izsó	79340	Marcel	79841	Rozália	32463
Adorján	107699	Constantin	37765	Flóra	54741	János	108107	Margit	73269	Rózsi	90430
Adrien	108396	Clarissa	108004	Flórián	68021	Jakab	102186	Mária	84010	Rudolf	102189
Agnes	84005	Cézár	78318	Flóris	90850	Jenő	67331	Mariska	90685	Salamon	51244
Agost	39469	Cecilia	27998	Fodor	41644	Jolán	73211	Márk	47341	Samson	48173
Akos	102532	Carolina	39427	Francoiska	627	Jónás	1229	Mária	63475	Sámuel	50646
Aladár	34098	Camilla	107456	Frida	91910	Józsa	108035	Márton	92330	Sándor	51234
Alajos	50451	Dániel	102134	Frigyes	37463	József	102556	Máté	29378	Sarolta	90792
Albert	53385	Dávid	93396	Fülöp	46934	Judith	64609	Matvin	102115	Sebestyén	94968
Alfonz	45593	Deméter	102239	Gábor	91079	Julia	32085	Matild	96081	Simon	102162
Alfréd	75015	Demjén	106191	Gábor	64585	Juliska	27181	Mátyás	67306	Stefania	67684
Alice	90336	Dónes	88078	Gáspár	102135	Kálmán	86747	Melinda	54719	Szaniszló	32473
Amália	53383	Dezso	53377	Gedeon	106192	Kamil	39055	M. nyhé	41649	Szerena	90670
Ambrus	107452	Domokos	46956	Gergely	91932	Karolin	73371	Mici	102545	Szidónia	1242
Andor	39758	Dóra	102266	Gertrud	91320	Károly	91950	Mihály	86744	Szilárd	48131
András	108036	Dorottya	48132	Géza	78266	Kázmér	108006	Miklós	101284	Tamás	38894
Anna	107465	Döme	39415	Gida	45579	Katalin	48172	Miksa	93390	Taszi	92305
Antalka	108029	Dömötör	91905	Gizella	39578	Kelemen	48157	Milán	71806	Teofil	102289
Antonia	64583	Eberhard	1202	Gottfrid	37770	Klara	653	Mór	96089	Teodor	39572
Aranka	32460	Edith	39770	Gustav	40671	Klotild	102269	Náci	71106	Teréz	65956
Armin	91940	Ede	38890	Gyárfás	640	Konrad	106161	Nandor	50631	Terka	87529
Arnold	96066	Eduárd	71119	Guidó	27983	Kornél	51186	Natalia	90712	Tihámér	84009
Aron	107237	Elek	93672	György	667	Kornélia	107240	Náthán	27112	Tibor	39495
Árpád	108018	Elemér	73365	Győző	631	Kristóf	64621	Nelli	41648	Titusz	78293
Artur	33820	Eleonóra	29430	Gyula	639	Krisztina	27180	Neszi	37336	Tivadar	679
Atila	94926	Élías	39588	Gyuri	102172	Lajos	1204	Netti	82104	Tobias	51239
Augusztá	108114	Ella	54735	Hedvig	10496	László	106152	Nina	39409	Tódor	48190
Aurél	33334	Elvira	40668	Heléna	46779	Lázár	51339	Olga	51494	Ulrik	39481
Aurélia	87539	Elza	90539	Henrik	48169	Lénárd	54405	Olivér	89080	Urbán	108021
Balázs	64601	Emanuel	102200	Herman	78270	Lenke	689	Orbán	498	Valentin	64241
Bálint	46913	Emil	1195	Hermina	39459	Leó	106194	Oszkár	53379	Valéria	74133
Bandi	108115	Emília	32472	Huberth	102586	Laura	102113	Ottília	87541	Vendel	90786
Barnabás	29359	Emma	636	Hugó	700	Leontin	87532	Ódón	108051	Verecske	102298
Beatrix	63620	Enrde	50552	Ibolyka	88065	Leonora	93386	Ottó	82103	Vidor	29486
Béla	102191	Erna	73312	Ida	29833	Lidia	51190	Pál	106166	Viktor	107168
Benedek	73350	Ernesztin	79841	Ignác	102189	Lina	73335	Paula	46793	Vikár	67688
Benjamin	73388	Ernő	102570	Ilka	53400	Livia	39071	Péter	102225	Viktoria	1233
Bernát	27981	Ervin	80136	Illés	39591	Lóránt	73354	Piroska	96091	Vilma	601
Berta	46785	Erzsébet	107245	Ilma	102166	Lipót	39406	Pista	107654	Vince	106057
Bertalan	79306	Etel	48150	Ilona	90717	Lőrinc	107227	Pongrád	39560	Walter	108013
Bertold	102577	Eugénia	32094	Imre	678	Lucia	45555	Ráchel	106184	Wladimir	98670
Blanka	1209	Eva	54443	Iren	102262	Ludmilla	90796	Rafael	108093	Zoltán	39455
Bódog	107644	Fabián	67693	Irma	39568	Lukács	39597	Regina	1201	Zseni	34085
Boldizsár	670	Fanni	94245	István	82639	Ludwig	74147	René	73214	Zsigmond	29446
Borbála	108092	Felicia	73224	Iván	46797	Lujza	79337	Rezső	68802	Zsófia	27360

A szives megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Tessék kivágni és azimlakre beküldeni.

Megrendelés

Kiss Károly és Társa bank részvénytársaság

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. szám.

Sziveskedjék nekem a XXVI. sorsjáték I. osztályára a ..... sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereségjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát ..... kor..... fillért { mellékelve bélyegekből küldöm. egyidejűleg postautalványon küldöm. 6740 }
(A meg nem felelő adatot sziveskedjék áthuzni.)

Pontos
ozim:

Név: .....
Lakhely, utca, hámszám: .....
Utolsó posta, (megye): .....

Jegyzék

a XXVI. magy. kir. szab. osztályosorsjáték 55,000 nyereségeiről, mely a 110,000 sorsjegy közül ki lesz sorsolva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyereség

1.000.000

korona.

(Egy millió korona.)

	Korona
1 Jutalom	600000
1 Nyer. á	400000
1 "	200000
2 "	100000
1 "	90000
2 "	80000
1 "	70000
2 "	60000
1 "	50000
1 "	40000
5 "	30000
3 "	25000
8 "	20000
8 "	15000
36 "	10000
67 "	5000
3 "	3000
437 "	2000
803 "	1000
1528 "	500
40 "	300
34450 "	200
4850 "	170
4850 "	130
7800 "	100, 80, 40

55,000 nyereség jutalomdíj K 14,459.000

Az I. oszt. sorsjegyek árai:

Nyelcad 1.50 K | Fél sorsj. 6.- K
Negyed 3.- K | Egész 12.- K

Huzása:

május 19. és 21-én

Alföldi első gazdasági vasut.

Számadási főzárlat 1909. évről.

Vagyon

Teher

1	Vasutépítés...		1146000	1	Részvénytőke: törzsrészvények	1184800	
2	" csaba—vésztői vonal		745000		" leirt törzsrészvények	11200	1146000
3	" tótkomlói vonal		112000	2	" csaba—vésztői vonal		745000
4	Beruházások	480428 10		3	" tótkomlói vonal		112000
	" a magánvagyon tart. tőkéből	182189 30		4	Magánvagyon tartaléktőke		182189 30
	" az építési tartalékalapból	17529 60	680097	5	Üzleti tartalékalap		126835 51
5	Részvényesek: csaba—vésztői vonal	8568		6	Építési tartalékalap		23618 46
6	" tótkomlói vonal	6510	15078	7	A fond perdu hozzájárulások		4364 54
	be nem fizetett részvénytőke			8	Biztosítékok: az igazgatók letéte		22000
7	Pénztárkészlet		4976 62	9	Különféle hitelezők		967353 74
8	Anyagkészlet		154054 87		1909. évi tiszta üzleti felesleg		2177 97
9	Leirt törzsrészvények 1901—1909. évről		11200				
10	Biztosíték értékpapírok az igazgatók letéte		22000				
11	Részvényletét: a társaság tárcájában		207400				
12	Különféle tartozók		180355 90				
13	Magánvagyon:						
	Békéscsabai bérház	45802 15					
	Békési bérház	2154 26					
	Kovácsbányai bérház	2747 96					
	Kovácsbányai Sütő-féle ingatlan	2122 76	52827 13				
			3330989 52				3330989 52

Arad, 1909. évi december hó 31-én.

Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság:

Alföldi első gazdasági vasut könyvvezetősége:

Dr. Fábry Sándor, s. k. Purgly János, s. k.

Sármezey Endre, s. k.

Joanovits, s. k.

Révész, s. k.

igazgató-főmérnök.

Jelen számadási főzárlatot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Arad, 1910. április hó 24-én.

Az Alföldi első gazdasági vasut felügyelő-bizottsága:

Dr. Sailer Vilmos, s. k.

Heinrich Sándor, s. k.

Vásárhelyi László, s. k.

Ifj. Nagel Vilmos, s. k.

Üzleti számla 1909. évről.

Tartozik

Követel

Kiadások:				Bevételek:			
1	Igazgatási szolgálat	14452 21		1	Vasutüzleti és egyéb bevételek		388530 21
2	Pályafentartási szolgálat	68284 85					
3	Forgalmi és keresk. szolgálat	58135 53					
4	Vontatási és műh. szolgálat	174839 10					
5	Pályaudvarok közös használata	4225 20					
6	Tulajdonkép nem vasutüzemi és rendkívüli kiadások	16088 52	380524 91				
	1909. évi nyers üz. felesleg	58005 30					
7	Tőkebeszerzési kamat		55827 83				
	1909. évi tiszta üzleti felesleg		886352 24				
			2177 97				
			388530 21				388530 21

Arad, 1909. évi december hó 31-én.

Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság:

Alföldi első gazdasági vasut könyvvezetősége:

Dr. Fábry Sándor, s. k. Purgly János, s. k.

Sármezey Endre, s. k.

Joanovits, s. k.

Révész, s. k.

igazgató főmérnök.

Jelen üzleti számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, átvizsgáltuk és azt tökéletesen rendben találtuk.

Arad, 1910. április hó 24-én.

Az Alföldi első gazdasági vasut felügyelő-bizottsága:

Dr. Sailer Vilmos, s. k.

Heinrich Sándor, s. k.

Vásárhelyi László, s. k.

Ifj. Nagel Vilmos, s. k.

Az Alföldi első gazdasági vasut felügyelő-bizottságának jelentése.

(A napirend 2-ik pontjához.)

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a kereskedelmi törvény 195. §-a, és a társulati alapszabályok 32. §-a értelmében a társulat ügykezelését a lefolyt 1909. évről megvizsgáltuk és úgy ennek törvény és alapszabályszerű helyességéről, a pénztár és értékek rendbenlétéről, valamint a könyvvezetés pontosságáról magunknak megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1909. évi mérleget és üzleti számlát behatóan megvizsgáltuk és kijelenthetjük,

hogy azok az üzletkönyvekkel megegyeznek és úgy a kereskedelmi elveknek, mint a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelnek.

A fentebbiek alapján van szerencsénk az igazgatóságnak az 1909. évi 2177 korona 97 fillér tiszta nyeresemény hovatartozása tárgyában betérjesztett indítványát a tisztelt Közgyűlésnek elfogadás végett ajánlani.

Végre kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy az 1909. üzleti évet illetőleg úgy az igazgatóság mint a tisztelettel alulírott bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Arad, 1910. április hó 24-én.

Az Alföldi első gazdasági vasut felügyelő-bizottsága:

Dr. Sailer Vilmos, s. k.

Heinrich Sándor, s. k.

1875

Vásárhelyi László, s. k.

Ifj. Nagel Vilmos, s. k.

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.
Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállai legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és butor munkákat, ugyszintén üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vid.kre árkülönbözet nélkül. 574 Költségvetés díjmentes.

Üzlet átvétel!

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy a Lujza-utca 2. sz. alatt levő 1818

kenyér és fehérsütődét átvettem és azt személyesen tovább vezetem. Főtörekvésem lesz, hogy az igen tisztelt vevőimet jó kenyérrrel és péksüteménnyel szolgáljam ki.

Naponta 3-szor friss sütés!
Szives pártfogást kér
özv. Argyelán Györgyné
LUJZA-UTCA 2.

Egy 25 év óta főnálló
szatócsüzet

pékműhely

teljes berendezéssel együtt, az üzlet mellett lakással 1782

átadó.
özv. Richter Jánosné

Deák Ferenc-u. 18 sz.

Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete tavaszi cipő-árjegyzéke.

Női-cipők:

Komot lasztáng...	ft. 1.50
Kivágot cipő zergebőrből	2.- feljebb
Regatta	2.80
Regatta zsevrőbőrből	4.50
Fűzős zergebőrből	3.60
Fűzős zsevrőbőrből	5.50
Gombos zergebőrből	4.80
Gombos zsevrőbőrből	6.50

Férfi-cipők:

Cugos cipő, sima, vikszos	3.30
Cugos cipő, bezecses, vikszos	4.-
Bergsteiger cipő, tükörbőrből	4.80
Cugos cipő, sima, dongola könnyű fájós lábakra	5.-
Bergsteiger cipő, zsevrőbőrből	6.50
Cugos cipő, bokszbőrből	5.80
Bergsteiger cipő, bokszbőrből	6.20
Bergsteiger cipő, barna sevrőbőrből	7.80
Fél cipő, zsevrőbőrből	5.-

Gyermekcipőket minden nagyságban raktáron tartunk. 1357

Vidéki megrendeléseknél a lábnyomot papírra lerajzolni kérjük.

Utánvét mellett szállított áruknál 8 napos belül a meg nem teletét becsereijük.

Gartner Márk

épület és műlakatos, mérlegkészítő és javító műhelye

Arad, Szabadság-tér 11

Vanszerencsém értesíteni úgy a helybeli, mint a vidéki kereskedőket, hogy mindennemű **mérlegeket**, ugyszintén

= sulyokat = pontosan és jutányos árak mellett készítek és javítok. Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel
Gartner Márk,
1742 épület és műlakatos, mérlegkészítő.

Miután még csak 3 hétig leszék Aradon, így a még meglévő **valódi és eredeti**

párizsi női kalap készletemet

igen olcsó árakon adom el.

Kérem a tisztelt hölgyközönség szives látogatását. 1066

K. Ritscher

Ötvös utca 1, Rozsnyai-ház.

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

czipész-üzletemet

műhelyemmel együtt

Boros Béni-tér 9. sz. alá helyeztem át,

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férfi-cipőket legjutányosabb árak mellett. Mérték utáni rendeléseket tisztes kivitelben pontosan elkészíték ugyszintén javításokat is. További szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel

Czernóczky Imre,

úr és női cipész. 11561

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák és VALÓDI ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,
Andrássy-ter 14.

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és az urihölgy közönséget értesíteni, hogy Arad, Zrinyi-utcában Amtman M.-né cég alatt **női kalap divattermemet személyes vezetésem alatt megnyitottam.**

Legújabb divatu tavaszi modell kalapjaim megérkeztek, igen kérem szives további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.
női kalap divatterem.
Gyászkalap álladóan raktáron.

Értesítés!

Van szerencsénk úgy a helybell, mint a vidéki nagyrődemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Aradon, Bock-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy tejesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden a szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kszelőket, férflingeket és bármilyen feherneműeket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegyítész gyár gézmó-sóda osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb meglepedésre szolgálom ki b. rendelőimet. — A n. é. közönség szives jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel
Apró István és Társa
tulajdonosok. 494

Ablakredőnyök!

Valódi önműködő amerikai ablakredőnyök **gyári raktára**, valamint damast és pálcika redők dus választékban kaphatók legjutányosabb árak mellett. Kivá-natra ajánlat és mintával készséggel szolgálók. 1438

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű, férdivat és játékkészlete Arad, Szabadság-tér 21. (Lengyel-ház.)

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 66.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobilok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gőzgépek, szalmakaszalozók, lóhereséplők, tisztító-roboták, konkolyozók, kaszalógépek, marokrakó- és kőekető-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szalmaszájók, boronák, szortológépek, Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecskavágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egytemes aczélekák, 2- és 3-vasú okák és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Képviselet és raktár; Magyar Ferenc urnál, Arad.

A hölgyközönség szives figyelmébe!

ajánlom a most megérkezett tavaszi **Párisi, Bécsi, Prágai**

női kalap modelleket.

Kiváló tisztelettel

Salzer Nelly

Szabadság-tér 10., földszint. 1304

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Schweidel József-utca 9. sz. alatt egy teljesen modernül berendezett 1448

butorasztalos műhelyt

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a leg-szebb és legpontosabb kiszolgálás mellett.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel

Jónás Aladár,

asztalos-mester. Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Mielőtt

butort

vásárolna, tekintse meg raktáron lévő modern háló-, ebédlő- és egyéb butoraimat, melyeket üzletáthelyezés miatt jutányos áron elárúsítok.

Tisztelettel

Molnár Antal

asztalos-mester. 1501 Arad, Part-utca 4. májstól Kápolna-u. 3. Part-utca 4. számú ház szabad kézből eladó.

Ajánlom saját termésű kitünő

hegyi boraimat,

valamint saját főzésű cognac, szilva- és törköly pálinkáimat, ugyszintén kitünő rác úrmöst, palackokban, bármilyen mennyiségben házhoz szállítva. — Telefon 297.

Quirini Sándor

szőlőbirtokos. 281 Aulich Lajos-utca 70. sz.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány és gombkötő áruk

nagy raktára. Rendelések a legizlésebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

Rheuma
kőszvény, ischias, idegbetegségek kész-séggel, ingyen tudatom levélben, hogyan szabadultam meg ezen kínos szenvedé-selintől. 1881
Carl Bader, Illertissen (Bayern.)

Győződjék meg!
Ha finom arany ékszert és brilliáns tárgyakat akar venni vagy készíttetni, mily bámulatos olcsón szerezheti
WALDMAN I.
ékszerművesmester
Szabadság-tér 14.
(Flume-kávéház mellett.) 567

Alapított 1850.
ZONGORA
A családi élet kellemességéhez minden esetre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 300 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
 Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.
— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által vé-geztetem. 62
Nyilvános kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és fran-czia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.
Krispin József
ARAD,
Deák Ferencz-utca 28 sz.
Telefon szám 25.

Czipész-üzlet áthelyezés!
Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek ör-vendő 996
cipész üzletemet szemben Kossuth-utca 3. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen ujon-nan rendezem be.
Főtörekvésem, hogy saját ké-szitményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legju-tányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimet kielégítek.
Szives pártfogást kér, kitünő tisztelettel
Czernóczky Mihály,
uri és női cipész.

Saját termésű kitünő tisztán kezelt magyaradi ó és pecsenyeborok nagy nagyobb mennyiségben, va-lamint palackokban kapható
Winter Adolf
igyvődnéi 441
ARADON,
Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Ujjonnan berendezett üzletomben a legújabb divatu I. Hüffel és Böhm-féle legkitünőbb minőségű valódi nyulszőrből és saját készítményű
Tavaszi és Nyári kalapjaimból

nagyválasztéku raktárt tartok. Női model szalmakalapok nagy raktár. Ugyezintén panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilindereket vasalását azo-nal eszközölöm.
A t. közönség szives pártfogását tisz-telettel kéri 561
Bittenbinder Konrád
Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

Alkalmi vételek és eladások ékszertárgyakban
arany és ezüstneműekben, Arad legua-gyobb óra és ékszerraktára
Deutsch Izidor
óras és ékszerész 561
Weitzer János-utca, Minorita-pala.a

Zálogcédulák
arany és ezüstneműek, gramofon és brilliáns tárgyak a legmagasabb áron meg-veletemek vagy más tárgyra átcsereztetem TELEFON 438. TELEFON 438.

Eladó birtok.
LUGOS közelében 204 kat. hold kiterjedésű szántóföld az idei szépen álló ve-téssel, épülettel, élő és holt fölszereléssel együtt eladó. 1721
Iványi József
Budapest, V. Lipót-körut 15.
Alapított 1888. évben.

Várhol László
uri- és női cipész.
Arad, Weitzer János-utca 2. sz.
Minorita-palota a leányiskolával szemben.
Van szerencsém a t. helybeli és vi-déki közönség figyelmét felhívni 19 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező tavaszi idényre beszereztem mindennemű bőrkülönlegesse-geket.
Az önkéntes uraknak figyelmüket fel-hívom, hogy lábbelit készítek mindennemű legyvernemhez a legjobb kivitelben, elő-írás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.
Visszamaradt cipők előnyös áron kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszkö-zítetnek.
Kiváló tisztelettel
Várhol László.
481

Értesítés!
Van szerencsém a nagyérdemű közön-ségnek szives tudomására hozni, hogy jó-hírnévnek örvendő
szücs-üzletemet
a jelen kornak megfelelően berendeztem, ahol mindenféle szőrme, szőrme téli ruhásműveknek, utasó bundák-nak, labzáknak, télikabátoknak, karantyanak, sapkáknak, boák-nak stb. nyári gondozását, moiy, tűzkár, betöréses lopás elleni biz-tosítását a legjutányosabb áron elvállalom.
Ezen vállalkozás eddig Mayer Mihály szücs iparosnál, Salacz-utca 1. sz. alatt volt eszközölhető, de tovább egész-ségének szervezete meg nem engedti, utó-dul engem bizott meg.
A nagyérdemű közönség további szí-ves pártfogását kérve, teljes tisztelettel
Beregszászy Lajos,
szücsmester, Hal-tér 13.
1512

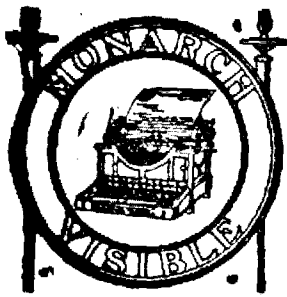
Jégszekrényeim!
Az idei jéghiányra való tekintettel si-került egy oly jégszekrényt gyártanom, amely kevés jégszükséglettel kitünően hűtnek.

Hentesek, mezárosok, vendéglősök és magá-nosok szives figelmébe ajánlom
jégszekrény árjegyzékemet, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Használt jégszekrények ujakra becsereztetnek és kijavitva ismét jutányos árért eladatnak.

Kohn József,
bádogos, vízvezeték berendező
ARAD.
Gyártelep Bathyányi-utca 32.
Üzlet Andrassy-ter 13.
Yárosi és megyei telefon 333. 453

Körösvölgyi gazdasági kereskedelem és ipari szövetkezet Gurahoncon.
Ajánlunk elsőrendű száraz 7 láb hosszú
szőlőkarót
ugyszintén
bük, cser és gyertyán hasáb és dorongfát a legjutányosabb árak mellett. — Kivánatra ár-ajánlattal szolgálunk.
Körösvölgyi gazdasági keres-kelem és ipari szövetkezet.
1649

Allandó gépiró, gyorsíró és könyvelő-tanfolyam!

megnyilik 1910. május hó 1-én, Forray-utca (gróf Hunyady-palota.)

Tanórák a nap minden szakában.

Csak magának a gépirásnak tandíja **rendkívül mérsékelt**, mert módot akarok nyújtani a LEGSZEGÉNYEBB SORSUNAK is, hogy az összes rendszerű gépek kezelését elsajátítva, jól fizetett állást vállalhasson.

Beiratkozni lehet:

Ziffer Sándor

ÖSSZES IRÓGÉPEK MŰSZAKI
INTÉZETE cégnél

Arad, Szabadság-tér 16.

Telefon: 513. 1881

Legfinomabb
impregnált
női havi kötők

tuczatonként 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók

Földes Kelemen
gyógyszertárban
Aradon, Deák Ferenc-
utca II szám.
381

Kezdő,
de kiválóan értelmes
és iparkodó 1896

ügyvédjelöltet

keresek irodámba
junius elsejére.

Az ajánlatokat **írásban**
kérem a kiadóhivatalban meg-
tudható címre beküldeni.

Az OLLA több mint 2000 orvos által
legmegbízhatóbbnak ajánlva.

"OLLA"
Gummi kő-
lönlegesség
A tudomány mai
állása szerint be-
bizonyított leg-
jobb létező
GUMMI ÖVSEZ

Kapható min-
den gyógy-
szertárban és
dregériák-
ban.

552

Követelje azonban, hogy a szállítója önnek
csak OLLA-t adjon és ne engedjen magá-
nak csekélyebb értékű átlány utánszót mint
"pép oly jól" felcíserni. — Az elárultatott helyek
kíméletlenül, árjegyzéket és eredeti propaga-
nda reklámot ingyen kéri az OLLA gummiökös-
pont Wien II/134. Praterstrasse No. 57.

Szervezők által mi-
nyiszorok minősítve, két
százötvenköt 4, 8, 8,
1000.

Gőzművelés

Nagyobb területek szántá-
sát kétférendszerű 20 név-
leges lóerejű új gőzekéjé-
vel, épügy mélyrigolozásokat
szőlő, spárga stb. telepítések-
hez előhántós gőzrigol-
ékével igen kedvező feltételek
mellett elvállal **Ortutay**
Gyula bélamajori gazdasága
Mezőkovácsháza (Csanád-m.)
1713

500 koronát fizetnek annak, a
Bartilla fogvizének has-
ználatát mellett, üvegje 80 fill. valaha is
met fogtájást kap, vagy a szája büszk
Bartilla A. Srőkősei, (E. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemenél, Deák Fe-
renc-utca 11. sz., **Rozsnyay Mátyás**
nál, Szabadság-tér és **Veittek és Weisz**.
Kérjük mindenütt határozottan **Bar-
tilla-féle** fogvizet. Hamisítványok fel-
jeleztetnek 711

Varga János

Arad, Deák F.-u. 30.
Kész butoráru üzlet.

Rendeléseket elfogad ugy asz-
talos, mint kárpitos szakmában
legjutányosabb árak mellett.

Globalin

a legjobb és legfinomabb
Czipöcrème

R. Schulz jun. K. T. Aussig a/E
6805-V.

Uj épületfa üzlet!

Van szerencsém a t. c. építő és épített közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy a **Radnai-uti vámháznál új épületfa üz-
letet nyitottam**, hol mindennemű épület és asztalos anyagban nagy
raktárt tartok és azt a **legjutányosabb árban árusítom**.

Az anyagnak elszállítását a város területén bárhova
ingyen eszközölöm. 1232

Ajánlom továbbá saját mézskemencémben termelt

I. oszt. építőmeszet
waggonkénti szállításra, valamint saját erdőből termelt

tüzifát.
Léceci portland cementgyár egyedélarusítója
nagyban és kicsinyben.

Telefon 752. szám.

BRAUN ADOLF,
fakereskedő.

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja kitűnő minőségű

tüzifáját,

u. m. I. és II. osztalyu bükk és cserhasábot, valamint
I. oszt. dorongfát, mindenkor a legmértányosabb ár-
ban. Ugyanott kapható szőlőkaró, épületfának tölgyfa,
valamint erdei- és mezei iparvasutakhoz kitűnő mi-
nőségű talpa.

Érdeklődőknek az uradalom mindenkor szivesen
szolgál részletes árajánlattal. 1638

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangu hölgyek kedvenc szé-
pítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik,
a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják,
tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta
készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést
keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. 6. közönséggel, hogy
az ARAD, Szent-Pál-utcában levő

ERDÉLYI KÁVÉHAZAT saját vezetésem alatt folytatom

Főtörekvésem leendő,
hogy kedves vendégeim igényeit legjobban kielégítsem. Hideg buffet! Elsőrendű cigányzene.
Egész éjjel és nappal nyitva. Kitünő tisztelettel, **Spitzer Sándor.**

4852—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrhatalósága által az aradi állami mértékhitelítő hivatalban az 1910. év folyamán megtartandó időszakos mértékhitelítés sorrendje a következőkben tétetik közzhírré:

I. Az időszakos hitelítés rendje Aradon. (Az időszakos mértékhitelítés az alább felsorolt napokon d. e. 8. d. u. 2 órakor az állami mértékhitelítő hivatalban végeztetik el.)

a) Az I. kerületben lakó felek részére. Andrassy-tér: 1—6. házszám május 2. 7—11. házszám május 3. 12—16. házszám május 4. 17—20. házszám május 9. 21—25. házszám május 10. Batthyány-utca május 11. Dessewfy-utca május 11. Deák Ferenc-utca: 1—15. házszám május 17. 16—25. házszám május 18. 25—45. házszám május 19. Erzsébet királyné-körút május 23. Fábrián-utca május 23. Ferenc-tér 23. Józsefherceg-ut: 1—10. házszám május 24. 11—20. házszám május 24. Kazinczy-utca május 25. Karolina-utca május 25. Kossuth-utca: 1—15. házszám május 30. 16—30. házszám május 31. 30—45. házszám jun. 1. 46—70. házszám jun. 2. Kis-utca jun. 6. Kőlcsey-utca jun. 6. Luther M.-utca jun. 6. Maros-utca jun. 6. Petőfi-utca jun. 7. Révay-utca jun. 7. Salacz Gy.-utca jun. 7. Sz. László-utca jun. 7. Széchényi-utca június 7. Varjassy-utca jun. 8. Wesselényi-utca jun. 8. Weitzer János-utca: 1—10. házszám jun. 9. 10—20. házszám jun. 9.

b) A VI. kerületben lakó felek részére. Demeter-utca jun. 13. György-utca jun. 13. Kasza-utca: 1—30. házszám jun. 14. 31—60. házszám jun. 14. Magyar-utca jun. 15. Mihály-utca jun. 15. Miklós-utca jun. 15. Nagy Sándor-utca jun. 15. Sarló-utca: 1—25. házszám jun. 20. 26—50. házszám jun. 21. Vécsey-utca jun. 22. Schweidel József-utca jun. 22. Vásárlás jun. 22. Választó-utca jun. 22. Andrányi Károly-utca jun. 22. Honvédlaktanya jun. 22.

c) A VII. kerületben lakó felek részére. Béla-tér jun. 27. Boros Béni-tér: 1—3. házszám jun. 27. 4—8. házszám jun. 28. 8—11. házszám jun. 30. 12—15. házszám jul. 4. 16—19. házszám jul. 5. 20—23. házszám jul. 6. 24—29. házszám jul. 7. Dezső-utca jul. 11. Dohány-utca jul. 11. Duganits-utca jul. 11. Erdélyi-ut jul. 11. Erzsébet-utca jul. 12. Fa-utca jul. 12. Gaál László-utca jul. 12. Kalász-utca jul. 12. Leiningen-utca jul. 13. Lenkey-utca jul. 13. Lövész-utca jul. 13. Miksa-utca jul. 13. Miksa-utca jul. 14. Mosóczy-telep jul. 14. Munkácsy M.-utca jul. 14. Nádor-utca jul. 14. Nagyvárad-ut jul. 18. Orczy-utca jul. 19. Bv. P. Pécskai-ut: 1—10. házszám jul. 20. 11—20. házszám július 21. Radnai-ut: 1—10. házszám jul. 25. 11—20. házszám jul. 26. 21—30. házszám jul. 27. 31—40. házszám jul. 28. Simándi-ut aug. 2. Szél-utca aug. 2. Tél-utca aug. 2. Török Gábor-utca aug. 2. Vas-utca aug. 2. Vásártéri-ut aug. 2. Várház aug. 3. Órházak aug. 3. Különböző helyek aug. 3.

d) A IX. kerületben lakó felek részére: S. Borju-utca aug. 4. Cigánytelep aug. 4. S. Iskola-utca aug. 4. Koszoru-utca aug. 4. S. Pécskai-ut aug. 8. P. Pécskai-ut aug. 8.

e) A X. kerületben lakó felek részére: Csorda-utca aug. 9. Kovács-utca aug. 9. Szeglet-utca aug. 9. Szerb-utca aug. 9. Temető-utca aug. 9. Templom-utca 1—30 házszám aug. 10. d. e., 30—60 házszám aug. 10. d. u. Tanyák aug. 11.

II. Javításba utalt mértékek újból való bemutatására fentartott napok: Május 12—14, május 27—28, június 3—4, június 16—18, június 23—25, július 1—2, július 8—9, július 15—16, július 22—23, július 29—30, augusztus 1, augusztus 5—6, valamint a javításba utalt mértékek újból való bemutatására a díjnyugtákon határidőül kitűzött napok.

A) Az időszakos hitelítésre kötelezett felek különös kötelezései: Az 1907. évi V. törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 1908. évi 107226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet az időszakos hitelítésre kötelezett felekre a következő különös kötelezettségeket állapítja meg:

a) Az időszakos hitelítésre hozott mértékeknek és mérőeszközöknek tisztáknak, portól és rozsdától menteseknek — egyszóval jókarban levőknek — kell lenniök, különben hitelítési eljárás alá nem bocsáttálnak. (45. §.)

b) Az időszakos hitelítés alkalmával tartoznak a felek összes mértékeiket és mérőeszközöiket bemutatni tekintet nélkül arra, hogy azok mennyi idő óta vannak használatban. (46. §.)

c) A 100 kg.-ot meghaladó terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai, — amennyiben ily mérlegeiknek helyszínén való hitelítését kívánják — valamint az állandóan felállított hidmérlegek tulajdonosai tartoznak mérlegük terhelhetősége $\frac{1}{2}$ -ad részének megfelelő terhet tarasuly, jól égetett téglá vagy kockakő alakjában a mértékhitelítők rendelkezésére bocsátani, valamint a szükséges munkáról gondoskodni. (42. és 48. §§)

B) Büntető határozatok: Az 1907. évi V. törvénycikk 32. és 33. §-ai a mértékügyi kihágásokra vonatkozólag a következő büntetéseket állapítják meg:

32. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év nem telt el, 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki a közforgalomban a törvény I. fejezete értelmében meg nem engedett mértéket vagy mérőeszközt használ;

b) aki oly mértéket vagy mérőeszközt, amely a jelen törvény értelmében hitelítendő, vagy időszakos hitelítési kötelezettség alá esett, szabályszerű hitelítés illetve az időszakos hitelítés nélkül forgalomba bocsát, vagy használatlanul, de az első hitelítés bélyegével je nem látva, eladásra készen tart;

c) aki vendéglőben, korcsmában, kávéházban vagy más nyilvános helyiségben bort, sört vagy egyéb szeszes italokat a jelen törvény 28. §-a rendelkezéseinek meg nem felelő palackokban vagy ivőedényekben szolgáltat ki fogyasztásra.

d) aki a 24. §-ban meghatározott kivételes eseteken kívül szabályszerű jelzéssel el nem látott hordóban bort, sört vagy egyéb szeszes italokat forgalomba hoz.

33. §. Kihágást követ el és amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, ha utolsó büntetésének kiállása óta két év még nem telt el, 4 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az:

a) aki bár hitelítést, de oly mértéket vagy mérőeszközt használ a közforgalomban, amelyről tudta vagy köteles gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy a törvényes követelményeknek meg nem felel.

(Ezen büntető intézkedés alkalmaztatik azon felekre, akiknek mértékei és mérőeszközei az 1908. évi 107226 sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeletben megállapított ugynevezett büntető hibahatárokat meghaladó mértékben hibásnak találtatván; a vétkes könyelműség esetének fenforgása megállapítható.)

b) aki a törvény 16 §-a utolsó bekezdésének rendelkezése ellenére, az általa javított (módosított vagy igazított) mértékben vagy mérőeszközön levő hitelítési bélyegét meg nem semmisíti;

c) aki oly hordót, amelyben bor vagy sör forgalomba kerül olyan javításnak vet vagy vett alá, amely a hordó tartalmát a rendeletileg megállapított hibahatárokon felül megváltoztatja és rajta az előző bélyegét meg nem semmisíti, vagy meg nem semmisítetteti.

C) Megjegyzések a visszautasított mértékek javítását illetőleg: Az időszakos hitelítés alkalmával hibásnak talált s így visszautasított mértékek és mérőeszközök javításával bármely ahhoz értő iparos megbízható.

A mértékhitelítőkkel egyidejűleg az időszakos hitelítési központokban esetleg megjelenő idegen mértékjavító iparosok a mértékhitelítőkkel való együttműködésre semmiféle külön engedéllyel vagy felhatalmazással nem bírnak, velök semmi összeköttetésben nem állanak s az időszakos hitelítést fogadó mértékhitelítők nincsenek feljogosítva arra, hogy a hibás mértékek kijavíttatása céljából iparost a feleknek ajánljanak.

A hibás mértékek és mérőeszközök azonnal való kijavíttatása különben is felesleges, egyrészt azért, mert a kijavított mértékek és mérőeszközök újra való megvizsgálására és hitelítésére az időszakos hitelítési körutat végző mértékhitelítőnek rendszerint amugy sincs ideje, másrészt, mert a hibás mértékek és mérőeszközök kijavítására és hitelítésére hosszabb határidő engedélyeztetik.

Arad, 1910. március hó 29-én.

Sarlot,
főkapitány.

8876—1910.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvéd hadapród iskolában 1910—1911. tanév kezdetén Arad sz. kir. város közönsége által alapított helyek egyike betöltendő lesz.

A pályázati feltételek a városi katonai osztaiban betekintethők.

A pályázati kérvények f. 6. július hó 1-ig a város polgármesterénél nyújtandók be.

Arad, 1910. április 23.

A városi tanács.

6988—1910.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a fiumei cs. és kir. haditengerészeti akadémiába való felvétel tárgyában kibocsátott „Pályázati hirdetés” a városi katonai oszta lánál megtekinthető.

Arad, 1910. április hó 6.

Varjassy,
polgármester

Tisztviselők figyelmébe!

Osztr. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.
Válaszbélyeg csatolandó.

Legolcsóbb és legjobb ismert permetezőanyag! Gyors és tiszta munka!

Számos gazda két évi tapasztalata szerint a

DR. WAGNER-féle

PROVINO

nevű permetezőszer a gyakorlatban **kitűnően** bevált. A tavalyi év peronoszpórájárványa tűzpróbája volt ennek az új szernek, mely a hozzá fűzött reményeket **valóra váltotta.**

Ara kgr.-kint 50 fillér (50 kgr.-os zsákokban) és 52 fillér (10 vagy 5 kgr.-os zsákokban.)

Tessék ismertető füzetet kérni

Venérképviselői:

1919

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 81. sz.

Hol biztosítsuk magunkat??

MAGYAR ÉLET- ÉS JÁRADÉK BIZTOSÍTÓ INTÉZET

mint szövetkezet

Budapest, VI. Teréz-körút 52. és Gyár-utca 27. szám.

A szövetkezet elnöke: Gróf Széchenyi Aladár, alelnök: Gróf Erdődi Tamás. Az igazgatóság: Bárány József elnök, Dénes Tibor, Forray Miklós, dr. Lévy Zsigmond, Varga Sándor vezérigazgató.

Az intézet a szövetkezeti alapra lévén fektetve, az össznyereség 70 százaléka a díjfizetések arányában a tagok közt feloszlik. Az intézet az életbiztosítás összes nemét műveli, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett. Ajánlja különösen a halál esetére szóló biztosítást, a család ellátására, a kölcsönös biztosítást a házastársak részére, a halál és elérés esetére szóló vegyes biztosítást, kiházasítási biztosítást leányok részére, esetleg nevelési járadékkal kapcsolatosan.

Ajánlja magánhivatalnokok részére a nyugdíjbiztosítás különböző nemét, azonkívül özvegyi járadék biztosítást, továbbá a köztisztviselőknél nyugdíjaztatásuk esetére lakbérpótló járadékot. Az összes biztosítási módokat kivánságra a rokkantsági kockázatot is elvállalja az intézet, olyként, hogy munkaképtelenség esetén a biztosított a díj fizetése alól felmentetik.

Az intézet orvosi vizsgálat nélkül is köt a legelőnyösebb feltételek mellett biztosítást.

Egyben van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy intézetünk **aradi vezérügynöksége** f. évi május hó 1-től irodai helyiségét Eötvös-utca 10. sz. alól

Szabadság-tér és Hunyadi-utca 1. számú ház 1. emeletébe helyezte át.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel ad:

VAJDA IZSÓ,

ügyvezető titkárunk.

1919

Megnyilt

ujonnan legmodernebbül berendezett és felszerelt

fűszer- és csemege

üzlettem

ARAD, SZABADSÁG-TÉR
Gróf Nádasdi-palota

Állandó készletet tartok:

Finom iüszérárak

Friss prágai sodar

Husnemüek és felvágottak

Vaj és mindennemü sajtok

Halak, szardiniák

Konservek

Eredeti francia és magyar

pezsgök

Friss töltésü ásvány- és gyógyvizek

Orosz tea, kávé és jamaikai rum

Gyümölcs és korai főzelékek

Bel- és külföldi csemege különlegességek

1925

**Szolid, jutányos, gyors kiszolgálás,
kitünö tisztelettel**

Hoffmann Ottó.

Nagy Occasió!

Minden versenyen túl olcsó árak az alanti
elősorolt árukban

MAUTNER R.

olcsó áruháza

1923

ARAD, Hunyadi-utca 1. szám.

Megrendelések vidékre is pontosan szállítanak utánvétellel.

	Ezelött	Most
Angol Zephir	méterje 50 kr.,	mtr. 35 kr.
Finom Moto Delain	40	25
Moto Voal	35	22
Festő Cretonok	32	23
Színes szerb vásznak selyem csikkal	36	18
Zephirek	27	14
1 hatszemélyes Damaszt teríték	frt. 6.50 kr.,	frt. 3.10 kr.
1 garnitúra ágyszerítő	7.50	4.50
1 egész jó minőségü	9.50	5.50
1 vég 23 méter Kanavász	11.—	5.60
1 1/4 széles 23 mtr vászon vékony szálú	8.—	4.90
1 1/4 " 23 " vastag	9.50	5.50
6 drb vászon törülköző	2.50	1.50
1 flanel takaró	3.—	1.50

ezenek kívül még több e szakmába vágó cikkek igen olcsón lesznek eladva. Női és férfi szövetek fél árban.

MAUTNER R. olcsó áruháza
ARAD, HUNYADY-UTCA 1.

Üzleti órák reggel 7-től 12-ig, 1/2-től este 1/8-ig.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Magyarországi tájékoztató
Kiadóhivatal:
Kisfaludy utca 22. szám.
Telefon szám: 101.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban
Kisfaludy utca 22. szám.
Telefon szám: 101.

Tudakozódásokról kérjék a hirdetés előtt levő címekre sivatkozni.

AN APRÓ HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Az apró hirdetések minden nap egyeztetésnek ára 2 fillér, vasárnaponként 3 fillér. — Cselekedet kereső vagy vásárlóknak ajánljuk apró hirdetés 30 napig 30 fillér, minden további nap 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 24-48 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulási helyein.

Akinek

ismeretségi híján

háziasszony, nevelő, elítélvezető, könyvelő, segédre, kártyára, gazdatisztra, kulcsára, vízvezetőre, kertészre,

kulcsára, gazdaszoyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,

Aki

eladni kíván

autót, motorát, autót, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

bérbéadni kíván

szobákat, házat, vadászterületet,

kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

szobákat vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csölk, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ókszerkeket ezüstnemeleket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 508

Fiatal anya,

ki 1-2 hónappal ezelőtt szült keresztetik, — jó fizetés mellett — ki nappal egy gyermeket szoptatna. Thökölly Imre-utca 4. 1261

Szabadság-tér 21. sz.

1964 alatt egy külön bejárata utcai és egy udvari szobából álló butorozott garcon lakás azonnal kiadó.

Kiadó

4 szobás lakás mellékhelyiséssel. Továbbá 2 tágas műhely esetleg raktárnak november 1-ére, 1 pince azonnal. Csernovics Péter-utca 28. szám. 1966

Jó forgalmu

trafik tőzsde a belvárosban eladó. Két ezer jelige a kiadóba. Esetleg alkalmas feltételek mellett is átvehető. 1965

Januárlány fizetéssel

felvétetik Szuppi Lajos kertyüs Üzletében, Andrassy-tér 1947

Egy 30 év óta fennálló

szatócüzlet a belvárosban italmérés, trafik, bélyegeladási engedéllyel, nagy pincehelyiséssel, berendezéssel, kimutatható évi forgalommal, más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 1854

Gazdasági iskolát

végeztem, 1000 holdas birtokban működtem és a román nyelvet is beszélem, gazdaságban állást keresek mielőbbi belépéssel. Cim a kiadóban gazdasz jeligére. 1963

Fiatal páva kakasok

eladók, darabja 2 12 korona Scullinger Ferencnél Zaránd, Arad megye. 1962

10 hold lucerna

vetés termése egészben vagy 1000 □-öles részletekben eladó Bocskaitér 6. sz. a. 1948

Jól jövedelmező

1 emeletes bérház forgalmas helyen, kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 1910

Szép, modern udvari lakások

Augusztus 1-re kiadók Rákóczi-utca 11. szám. Két, 2 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek, két, 2 szoba, előszoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek, egy 2 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek. Mindegyik lakásnál külön vízvezeték és closett. 1914

Novemberre kiadó

3 egyenként 4 szoba és mellékhelyiséssel bíró modern uri lakás újonnan épülő házban, Karolina-utca 8. 1926

Lakás

kiadó augusztus 1-re Erzsébet-körút 20. szám alatt I. emelet 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségek. Bővebbet Stutz Alfonz urnál, ugyanott. 1946

Zongora

rövid, modern, fekete ébenfa, majdnem új, elköltözés miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1945

Boltberendezés

röfös és rövidáru üzlethez olcsón eladó Lázár Vilmos-utca 2. 1944

Kerestetik

Aradhoz közeli vidéki üzletbe román nyelvből némileg jártas, egy jobb családból való 12-15 éves leány, jó bánásmód és fizetéssel. Családtagnaként lesz tekintve. Bővebbet: Damjanich-utca 1., I. emeleten. 1869

Eladó

egy csinosan berendezett fodrász-üzlet jó forgalmu helyen, üzletfelhagyás miatt. Cim a kiadóban. 1684

Bérmálás alkalmára!

Ugy egyszerű, mint legfinomabb bőr- és csont imakönyvek igen olcsón kaphatók Kerpel Izso könyvkereskedésében Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer-palota). Telefon 385. sz. 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű kölcsönző intézet. 525

2 modern sarokház

eladó. Egyik 12, a másik 14 ezer korona. Vételhez az egyikhez 2 a másikhoz 3000 K. szükségeltetik. Cim a kiadóhivatalban. 1596

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240 Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Jövedelmező

sarokház a Borona-u. 41. sz. alatt továbbá Borona-u. 50. sz. szintén sarokház jó forgalmu üzlethelyiséggel és jövedelmező lakásokkal eladó. Bővebbet a tulajdonosnál az 50. sz. házban. 1757

Kitűnően

jövedelmező ház 7 lakással műhely, raktár, nagy pincék és gazdasági épületekkel, továbbá még beépítetlen 14 mtr. utcai fronttal nagy udvar és szőlős kerttel a főter (városház) közelében más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1755

Ászokhorodók

körülbelül 75 hektoliteres nagyságban jó állapotban olcsón, egyenként is eladók. Nádor-utca sör-raktár. 1842

Női kalap konfekcio

és férfi szabó részére berendezések eladók. ifj. Weisz Mór Wesselenyi- és Varjassy József-utca sarkán. 1811

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. sz. 1931

Használt férfiruhákat

stb. veszek legmagasabb árban, ugyszintén használt butorokat is. Próba hívás kifizetődik. Mencer Márton Zeidó-templom épület. 1744

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vízvezeték szerelő.
Javitások 161
olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Kovácsműhely

teljes berendezése nagymennyiségű finom és jókarban levő szerszámokkal jutányosan eladó. Megtekinteni és érdeklődni lehet Schenk Károlynál, Nagyhalmágyon. 1927

Ügynökök

fix és jutalék mellett felvétetnek Singer Co. varrógép-részvénytársaságnál József főherceg-ut 9. sz. 1913

Eladó szőlő.

Kovaszinon, motoros megállóhoz közel circa 9 magyar hold kitűnő fekvésű, a legjobb borszőllő fajokkal beültetve, teljesen termő, nagy pince, pince felszerelés és kolnával eladó. Bővebbet Hercegh Lászlónál, Andrányi vasúzet. 1624

Egy férjiszoba garnitúra

függönnyel és egy teljes hálószoba berendezés eladó. Andrassy-ut 22. II-ik emelet. 1861

Helyszüke miatt

eladó egy garnitúra, t. i. Ottomán 2 karosszék, 2 ülőke, 1 asztalka. Cim a kiadóhivatalban. 1980

Kiadó

egy különbejárata s folyóslyu szoba. Cim a kiadóhivatalban. 1928

Olcsó divat album.

Tavaszi, nyári saison Blous, alj, Costüm, kabát minták. Ára 60 fillér Ingusz I. és Fla könyvkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefno: 517. sz. 167

Megvételre kerestetik

szép háló- és ebédlő-szoba butor berendezés. Cim a kiadóban. 1904

Egy üzlethelyiség

József főherceg-ut 9. sz. alatt kiadó. Bővebbet Wild Ferenc cukrásznál. 1688

Gőzcséplőkészlet

állami, használt, nyolcas, kedvezően kapható Kovács Soma és Társánál, Arad. 6757

Olosó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Készlet maradványok minden árral!

A tavaszi idényre! Ajánljuk nagyválasztéku szövet, delain, zephir és karton raktárunkat a legolcsóbb árakon.

Fegyházban kötött harisnyák.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Házmesteri állást keres**

egy fiatal gyermektelen házaspár, ki a vízvezetéki szerelést is érti. Cim a kiadóban. 1878

Építési rajzoló

ki szerkesztésekben és megrendelési tervek készítésében teljesen jártas, jobb fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek. 1544

Háztulajdonosok figyelmébe.

Célszerű beosztású házbérbkönyvek kaphatók Pichler Sándor papír- és írószer-kereskedésében, Szabadságtér 1. 1902

Keresünk

egy jóírású leányt kezdő fizetéssel expeditionk részére. Ajánlatokat „jóíró“ jelleggel kérünk e lap kiadóhivatalába.

Kiadó

Szabadságtér 10. szám alatt egy nagy üzlethelyiség pinchehelyiségekkel. 1895

Számtartó
ket hosszú éveken át nagy uradalmak szolgálatában állott s jelenleg is állásban van, hasonló minőségben alkalmazást keres. Legjobb referenciák. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők — „Számtartó“ jelleg alatt.

Modern földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 5 szép szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 487

Trágya

érett és félerett, ugyszintén háztelkek, egészben vagy parcellázva előnyös feltételekkel szabad kézből eladó Fejse- és Mihály-utca sarkán. Bővebbet a tulajdonosnál Választó-utca 26. 1872

Egy jó karban levő

himzett szongora terítők jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Két szobás lakás

mellék helyiségekkel vagy házat két-három lakóval vennék. Magányos, csendes lakó vagyok, 18 évig laktam egy helyen. Megkereséseket „mérnök“ Edelspacher-utca 15. sz. alá kérem 1898

Stáfkocsi

féderes, 2 drb. erős és 1 könnyebb eladó. Megtekinthető Olasz kocsi-gyártónál az Ipartestülettel szemben, Arad. 1970

Deák Ferenc-utca

40. sz. házban egy modern, kényelmes lakás, mely áll 8 szoba és minden hozzátartozó mellék helyiségből május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott. 1969

Butor

Diszes szalon, ebédlő, hármasszék-reny, konyhaberendezés, elköltözés miatt nagyon olcsón eladó. Lujza-utca 3. 1975

Vendéglői asztalok

jó karban, jutányosan eladók. Nádor-utcai sörraktár. 1974

Modern lakás

4 szoba, fürdőszoba, megfelelő mellék helyiségekkel augusztus elsőre kiadó Lujza-utca 3. 1976

Portási állás

betöltésére kerestetik nyug. csendőr vagy rendőr aki magyarul, németül és románul beszél. Bemutatkozni lehet hétfőn 9 órakor Hungária pamutgyár irodájában Neuman palota. Széchenyi-utca. 1978.

Egy jó karban lévő

4 kerekű kézikocsi
 azonnali megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Szent László (Püspök) hévviz-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, KERNÁTS JÁNOS, fürdőbérleti kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin $\frac{1}{4}$ órai távolságban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünneppnapokon 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasuti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai hírnélő C. meleg természetes hévviz javulva van: az izületek és izmok causero bántalmánál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen viaszmaradt vastagodásoknál, köszvényes és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeznek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok, vesekévek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal, szongora, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétányok a fürdőtelepen és a mellételek elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt tükörfürdő és tizenhárom kádifürdő kivül márfürdők is vannak rendszeresítve. Ujjonnan épült uszoda uszantánítással és homok-kurával. Fürdők 40 fillértől 1 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő konyha. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal. — Villany-világítás. A legzebb kirándulás és szórakozási hely. — Konyha és vendéglő a bérli saját vezetése mellett. — Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség. 6763

Háztulajdonosok figyelmébe.

69 000 uj, duplaszéles prima

Zsindely eladó.

Ezre 22—26 koronáért. A 26 koronás hosszú.

Megtekinthető Salacz-utca 5. sz. Solymosi Testvérekkel szemben, a Lippai sörraktárban,

Schmidl Sándornál.

1971

A pankotai szőlőhegyen egy két katasztrális hold és 183 négyszögöl nagyságu

fiatal termőszőlő kitűnő fekvésű helyen kedvező feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Donnawell aljegyző,

Pankotán. 1874

Magy. kir. szab. osztályosorsjáték.

Az 1910. május 19. és 21-én kezdődő

XXVI. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy	12.— korona		$\frac{1}{4}$ „	3.— korona
$\frac{1}{2}$ „	6.— „		$\frac{1}{8}$ „	150 „

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11958	11975	36051
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évifebruár hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott **99354. szám tízezer** koronát

nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMİN

bank- és váltóüzlete Aradon. 1967

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.